

Jaarverslag 2023

schade

NV Schadeverzekering

Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Inhoud

Personalia per 31 december 2023	5
1 NV schade in vogelvlucht	6
1.1 NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken	6
1.2 Onze kerncijfers	7
1.3 Verslag van de directie	8
2 Onze bedrijfsvoering	10
2.1 Solide financiële positie, positief resultaat.....	10
2.2 Onze operationele bedrijfsvoering.....	18
2.3 Beheersing van de bedrijfsvoering.....	20
3 Governance (systeem)	28
3.1 Bestuurlijke structuur en uitvoering.....	28
3.2 Interne beheersingsstructuur	30
3.3 Verslag van de Raad van Commissarissen.....	32
4 Vooruitblik op 2024	35
Jaarrekening	36
Balans per 31 december (na resultaatbestemming).....	36
Winst- en verliesrekening	38
Kasstroomoverzicht	40
Algemene toelichting	42
Risicoparagraaf	58
Toelichting op de balans per 31 december	72
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	91
Toelichting op de winst- en verliesrekening	92
Gebeurtenissen na balansdatum.....	99
Overige gegevens	100
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	102
Nadere informatie bestuursleden	111
Begrippenlijst.....	112
Colofon	117

Personalia per 31 december 2023

Raad van Commissarissen

C. Reiner, voorzitter
D.T. Bekius
drs. K. Douma
drs.G.M. Haandrikman AAG
drs. G.E. van de Kuilen
J.T. van der Weerd

Directie

drs. H.J. de Heer
drs. E. Ooms AAG

Audit- en Risicocommissie

drs. G.E. van de Kuilen, voorzitter
D.T. Bekius

Aandeelhouder

Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen is de aandeelhouder van NV schade.

Administrateur

N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

1 NV schade in vogelvlucht

1.1 NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken

NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken (hierna: NV schade) is de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar in de bedrijfstak Metaal en Techniek en het motorvoertuigen- en tweewielerbedrijf (hierna: MT en automotivebranche). NV schade is opgericht door werkgevers- en werknemersorganisaties en heeft van hen de opdracht gekregen om de CAO AVIM uit te voeren. De verzekeringsproducten worden exclusief aangeboden aan de werkgevers en werknemers in de bedrijfstak.

NV schade is een verzekeraar mét een sociaal gezicht en zónder winst oogmerk. Klanttevredenheid en administratief gemak staan centraal in de missie, visie, kernwaarden en strategie. NV schade voert een beperkt aantal producten en hecht aan persoonlijke dienstverlening.

NV schade is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT) is tot 1 januari 2023 economisch eigenaar van NV schade. Op 31 december 2022 zijn de certificaten van aandelen door de Vakraad Metaal en Techniek gekocht van PMT tegen nominale waarde. Hierdoor is er met ingang van 2023 een fiscale eenheid ontstaan tussen CoMetec en NV schade.

NV schade valt onder de Nederlandse wet- en regelgeving en staat als solo-verzekeraar onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB). NV schade heeft geen gekwalificeerde deelnemingen of verbonden ondernemingen.

Meer informatie over NV schade vindt u onder het hoofdstuk Governance.

1.2. Onze kerncijfers

Kerncijfers

x 1.000 euro	2023	2022	2021	2020	2019
Eigen vermogen (aanwezig vermogen)	506.488	458.624	464.669	417.343	390.837
Vereist weerstandsvermogen (100% SCR)	134.496	131.125	172.350	160.946	161.895
Streefnorm	295.891	288.475	379.170	313.845	339.980
Statutaire reservegrens	336.240	327.813	430.876	418.458	385.311
Solvabiliteitsratio (EV/SCR)	389%	363%	276%	264%	245%
Resultaat	47.864	- 6.045	47.326	25.769	60.216
Bruto premiebatens	99.823	105.053	102.767	97.726	93.033
Totaal schaden (uitkeringen)	45.001	46.722	46.886	46.737	46.165
Netto voorziening te betalen schaden WIA	510.006	387.321	516.488	539.111	523.931
Netto voorziening te betalen schaden WAO	108.212	110.811	140.267	163.783	182.857
Totaal netto voorziening te betalen schade	618.218	498.132	656.755	702.894	706.788
Bedrijfskosten	26.257	36.599	31.649	27.542	21.984

1.3 Verslag van de directie

De belangrijkste ontwikkelingen in 2023

Nieuwe uitvoerder CoMetec

Na de succesvolle transitie van MN naar CoMetec eind 2022 heeft NV schade vanaf 1 januari 2023 de verzekeringsadministratie uitbesteed aan CoMetec B.V..

De werkzaamheden die NV schade aan CoMetec heeft uitbesteed (tijdig factureren en innen premies, uitkeren tijdig en juist en reïntegratie) zijn over het algemeen goed verlopen in 2023. Na ieder kwartaal zijn steeds verbeteringen doorgevoerd op deze processen, NV schade is tevreden over het verloop en het eindresultaat. De KPI's die samen met CoMetec zijn opgesteld worden nagenoeg ieder kwartaal behaald, dat is boven verwachting. NV schade en CoMetec zullen in 2024 in gezamenlijkheid de processen verder optimaliseren.

Ten aanzien van de organisatie van CoMetec en de aantoonbaarheid van de beheersing van de bedrijfsvoering is een Internal Controlframework (ICF) geïmplementeerd. De eerste uitkomsten zijn nu gerapporteerd en geëvalueerd, waarna geconcludeerd kan worden over de mate van in control zijn.

In september 2023 heeft MN Vermogensbeheer te kennen gegeven om het Vermogensbeheercontract met NV schade te willen beëindigen. Het contract wordt per 1 januari 2025 beëindigd. NV schade is een verkenning gestart naar alternatieve dienstverleners in de markt voor Vermogensbeheer. In 2024 zal de nieuwe partij worden geselecteerd waarna de transitie van MN naar de nieuwe dienstverlener kan worden vormgegeven.

NV schade is in het bezit van het tweede niveau van het Gouden Oor. Eind oktober is een tussenmeting gedaan, waarna een extern oordeel is gevormd over het niveau van de dienstverlening in de nieuwe setting. Gebleken is dat het goede niveau van klantbediening onveranderd is gebleven ondanks de transitie.

In 2023 hebben sociale partners besloten om de CAO Avim met ingang van 1 januari 2024 voor vijf jaar te verlengen. Samen met sociale partners is gekeken naar de inhoud van de CAO en polisvoorwaarden. Nadat per 1 januari 2023 polisvoorwaarden al waren verruimd ten aanzien van de indexatie, is in de polisvoorwaarden per 1 januari 2024 de eindleeftijd verhoogd van 67 naar 70 jaar voor alle producten. Hiermee sluit NV schade aan op de verwachte oplopende maximale AOW-leeftijd. Deze verruiming van de polisvoorwaarden, tezamen met de indexatie van 7% op 1 januari 2024 en de verlaging van de premies voor de WIA-werknemersverzekering voor 2024 zijn mede mogelijk door de goede financiële positie van NV schade, namelijk een positief resultaat van ruim 47 miljoen euro en een solvabiliteitsratio van 389%. De directie is verheugd dat zij op deze manier kan doen waarvoor zij is opgericht, het uitvoeren van de CAO Avim tegen een goede prijs en aantrekkelijke voorwaarden voor werknemers en werkgevers in de sector Metaal en Techniek.

Eduard Ooms,
Heleen de Heer,
Directie NV schade

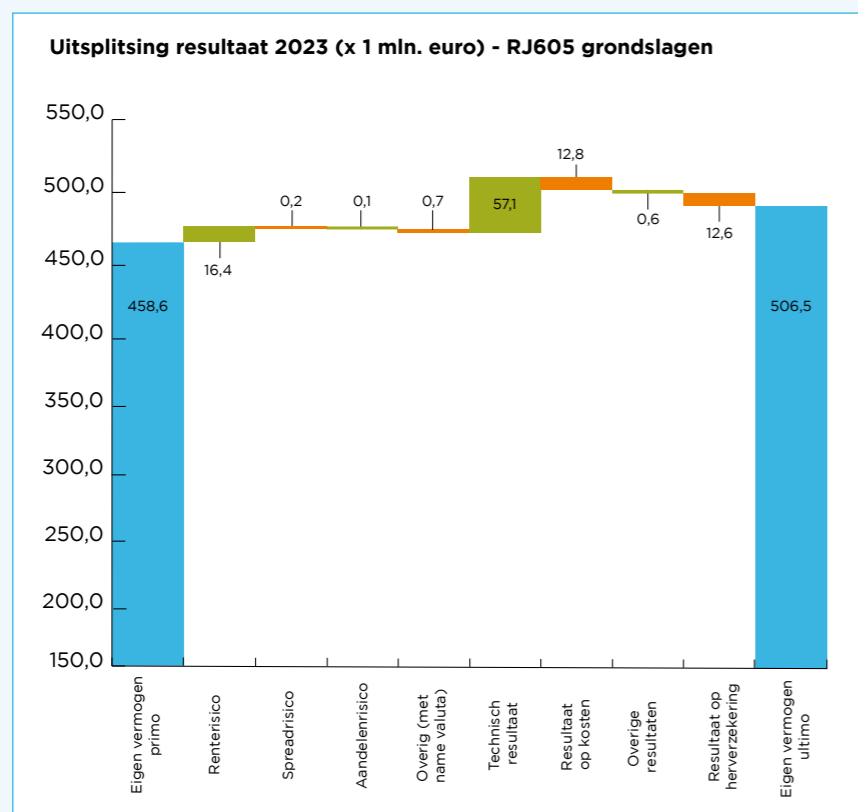

2 Onze bedrijfsvoering

2.1 Solide financiële positie, positief resultaat

2.1.1 Financieel resultaat 2023

Na een negatief nettoresultaat in 2022 van 6,1 miljoen euro is het nettoresultaat in 2023 gestegen met 54,0 miljoen euro tot een bedrag van 47,9 miljoen euro positief. Dit resultaat is toegevoegd aan het eigen vermogen.

Het in bovenstaande tabel uitgesplitst resultaat over 2023 wordt hierna toegelicht.

Het resultaat exclusief beleggingsresultaat bedraagt 32,3 miljoen over het jaar 2023. Dit is het saldo van de volgende resultaten per categorie:

- Verzekeringstechnisch bruto: +57,1 miljoen euro. Dit komt door hoge vrijval van de voorziening, doordat het UWV de loonaanvullingsuitkering meer heeft geïndexeerd dan verwacht. Hierdoor hoeft NV schade minder aan te vullen bij de Hiaat uitkering. Daarnaast leidt de geboekte winstgevende premie voor tekenjaar 2023 tot een positief resultaat. Het positieve resultaat is deels aangewend voor de indexatie met 7% van de uitkeringsgrondslag per 1-1-2024. Dit is 4% meer dan de onvoorwaardelijke indexatie van 3% waar in de voorzieningen rekening mee wordt gehouden.
- Herverzekering: -12,6 miljoen euro. Dit komt met name doordat het positieve verzekeringstechnisch resultaat deels wordt afgedragen aan de herverzekeraars van Construct 4.
- Kosten: -12,8 miljoen euro. Het negatieve resultaat volgt met name uit de herijking van de kostengrondslagen waarin de verhoogde begrote uitvoeringskosten zijn verwerkt.
- Overig: +0,6 miljoen euro.

Het beleggingsresultaat

Het beleggingsresultaat (inclusief renteresultaat technische voorziening van 50,9 miljoen euro) draagt per saldo met 15,5 miljoen euro positief bij aan het resultaat van NV schade (2022: circa 85,5 miljoen euro negatief). Dat kan als volgt worden verklaard:

- Op het lopen van rentersico is in de beleggingsportefeuille bij een substantieel gedaalde rente een positief resultaat behaald van 16,4 miljoen euro (inclusief renteresultaat technische voorziening van 50,9 miljoen euro negatief);
- De aandelenportefeuille van NV schade was klein (ruim 1 miljoen euro) en heeft onder de marktomstandigheden van 2023 met circa 0,1 miljoen euro positief bijgedragen aan het resultaat. De aandelen zijn begin augustus 2023 verkocht;
- Stijgende spreads op hypotheeklen hebben voor circa 0,2 miljoen euro negatief bijgedragen aan het resultaat;
- De overige beleggingsresultaten (met name valutarisico) droegen in 2023 met circa 0,7 miljoen euro negatief bij aan het resultaat. Het relatief beperkte resultaat op valutarisico is een gevolg van ons beleggingsbeleid om het valutarisico van de Amerikaanse Dollar en het Britse Pond volledig af te dekken, waardoor er een beperkte blootstelling resteert naar andere valuta.

De premies die NV schade van haar klanten ontvangt belegt NV schade zodanig dat altijd aan de uitkeringsverplichting kan worden voldaan. NV schade draagt zorg voor een goede balans tussen het risico en het rendement van de beleggingen.

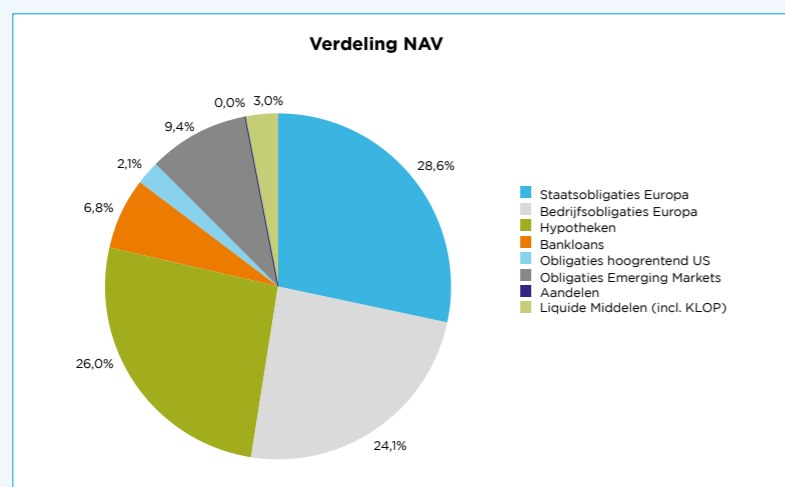
Het grootste gedeelte van het vermogen wordt binnen de portefeuille belegd in schuld papier van uitgevende instellingen met een hoge kredietwaardigheid. Hiermee wordt beoogd de karakteristieken van de kasstromen, behorend bij de uitkeringen die volgen uit de arbeidsongeschiktheidsregeling, op hoofdlijnen na te bootsen. De binnenkomende kasstromen worden gebruikt om de uitkeringen vanuit de WIA- en de WAO-verzekeringen te financieren. Hierbij wordt rekening gehouden met de onzekerheid die er bestaat in de uitgaande kasstromen.

Naast bovengenoemd schuld papier heeft de portefeuille beleggingen meer een rendementskarakter en kent inherent daaraan een hoger risico, waarbij overigens wel een bovenlimiet wordt gehanteerd op de redelijkerwijs mogelijke verliezen. Bovendien wordt de portefeuille belegd met een lage correlatie ten opzichte van het matchende schuld papier om beter bestand te zijn tegen diverse economische risicoscenario's.

Binnen de portefeuille bedraagt de afdekking van het valutarisico in de US-dollar en het Britse pond afdekking strategisch 100 procent. Andere valuta kennen een beperkt exposure. NV schade maakt enkel gebruik van derivaten ter afdekking van het valuta- en het rentersico. Het tegenpartijrisico daarbij wordt geminimaliseerd doordat NV schade hoge eisen stelt aan de desbetreffende tegenpartijen, waarbij de vermogensbeheerder onder andere afspraken maakt over levering van kwalitatief hoogwaardig onderpand dat de marktwaarde van de derivaten volledig dekt.

Vastrentende waarden

De in onderstaande grafiek weergegeven verdeling van het belegde vermogen toont dat de beleggingsportefeuilles ultimo 2023 voor circa 79 procent van de totale portefeuille bestaat uit vastrentende waarden met een hoge kredietkwaliteit (2022: circa 81 procent): Staatsobligaties, zogenoemde Investment Grade obligaties (bedrijfsobligaties) en particuliere hypotheeklen. Ten behoeve van het matchen van de uitkeringen is het grootste deel van de portefeuille belegd in euro staatsobligaties met een AAA, AA of A-credit rating (zie ook de tabel met krediet specificatie in de paragraaf "Spreadrisico"). Daarnaast wordt belegd in vastrentende waarden met een licht hoger risicoprofiel, mede met het oog op een goede diversificatie in de portefeuille. Ultimo 2023 bestond circa 18 procent van de totale portefeuille uit hoogrentende waarden en zo'n 3 procent uit liquide middelen.

Projectie beleggingsresultaat

NV schade maakt, in het kader van ALM, projecties van het verwachte beleggingsrendement met betrekking tot de beleggingscategorieën staatsobligaties (Euro Government Bonds), 'veilige' euro bedrijfsobligaties (Investment grade credits), hypotheken, bankloans, hoogrentende bedrijfsobligaties (High Yield), hoogrentende bedrijfsobligaties opkomende landen (Emerging market debt) en aandelen. Daarbij wordt uitgegaan van verschillende negatieve scenario's, uitgaande van een beleggingsrendement bij een basis economische scenario. Significante factoren die hierop van invloed kunnen zijn betreffen economische ontwikkelingen die afwijken van het basis economische scenario van NV schade.

Behaalde rendementen

Binnen de beleggingsportefeuille vindt matching plaats van het verwachte rente-effect van de verplichtingen met die van vastrentende waarden. Voor de overige beleggingen is het doel om overrendement te behalen ten opzichte van de verplichtingen.

Het totale resultaat op de beleggingsportefeuille van NV schade kwam over 2023 uit op 15,6 miljoen euro positief (2022: 85,5 miljoen euro negatief). Het totaal behaalde beleggingsrendement kwam uit op 5,86%.

2023	Rendement behaald	Rendement benchmark
Beleggingsportefeuille	5,86%	7,17%

Resultaten op de beleggingen

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultaten op de beleggingen:

Beleggingen ¹	Rendement behaald	Rendement benchmark	Gewicht ²
Staatsobligaties Europa	6,58%	6,58%	28,6%
Bedrijfsobligaties Europa	8,16%	7,77%	24,1%
Hypotheken ³	2,26%	7,19%	26,0%
Bankloans	12,41%	12,19%	6,8%
Obligaties hoogrentend US	8,93%	9,17%	2,1%
Obligaties Emerging Markets	8,28%	7,35%	9,4%
Aandelen ⁴	13,74%	13,88%	0,0%
Liquide Middelen (incl. KLOP)	3,51%	3,25%	3,0%
Kortlopende obligaties	2,93%	3,42%	via liq.middelen
Renteswaps	-1,79%	-1,79%	via Staatsobligaties
Totaal	5,86%	7,17%	100,0%

¹ Rendementen op hoofdrisicocategorieën. De effecten van het afdekken van het valutarisico zijn verwerkt in het rendement.

² Het gewicht betreft dat per einde jaar. Het gewicht van Staatsobligaties Europa is inclusief Renteswaps en Valuta afdekking. Het gewicht van Liquide middelen is inclusief Kortlopende Obligaties.

³ Als gevolg van een beperkte relatie tussen de benchmark en de hypotheekbeleggingen is er ultimo 2023 een grote underperformance welke resulteert een negatief resultaat voor NV schade.

⁴ De aandelen portefeuille is in de loop van 2023 verkocht. De allocatie voor verkoop betrof 0,1% van de totale portefeuille. Het rendement is tot moment van verkoop.

De waarden van alle hoofdrisicocategorieën met ieder een eigen portefeuillegewicht binnen de beleggingsmix, stegen in 2023 fors ten opzichte van vorig jaar door positievere rendementen over de gehele linie.

Duurzaam ondernemen, duurzaam beleggen

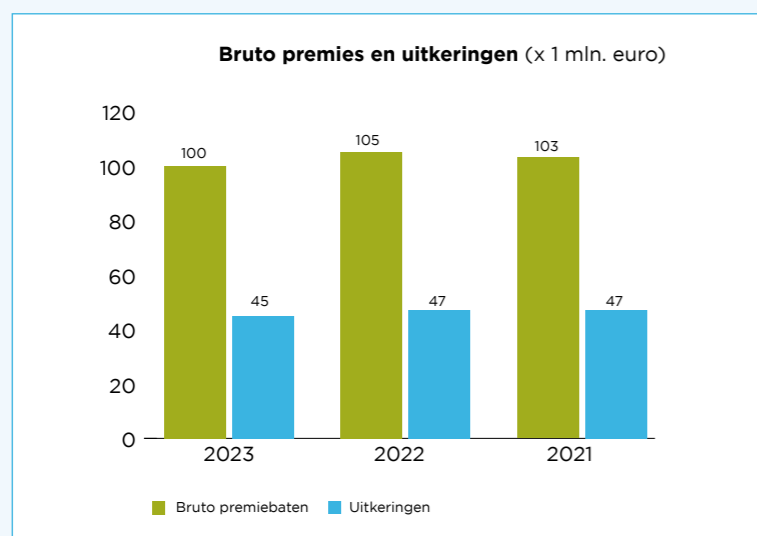
De meerwaarde van NV schade meten we niet alleen af op de financiële prestaties. Naast ons financiële resultaat spelen thema's op het gebied van gezondheid, energie en milieu voor ons een rol. Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) / duurzaamheid is onderdeel van onze visie op ondernemerschap. NV schade begint met de rapportage in het jaarverslag over het boekjaar 2025 en voldoet daarmee aan de in november 2022 door de Europese Unie aangenomen Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Duurzaam ondernemen (ESG) komt ook terug in de beleggingsportefeuille van NV schade. Zo wordt de integratie van ESG-factoren (milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten) en -risico's in onze processen reeds meegenomen en besproken; de risico's zijn toegevoegd aan het NV schade Riskmanagementbeleid.

MN Vermogensbeheer volgt in het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen voor haar opdrachtgevers, waaronder NV schade, de op het thema duurzaamheid van toepassing zijnde wet- en regelgeving: de AFM heeft in oktober 2023 de definitieve versie van Leidraad Duurzaamheidsclaims gepubliceerd. Hierin staan handvatten voor financiële instellingen voor het doen van correcte, duidelijke en niet-misleidende duurzaamheidsclaims.

Omdat NV Schade belegt in MN huisbeleggingsfondsen (waarvan een aantal als SFDR artikel 8 is geclassificeerd) kan NV Schade zich via de jaarverslagen van de MN beleggingsfondsen een beeld vormen van de mate van taxonomy alignment van haar beleggingen.

NV schade volgt als huurder van kantoorruimte van MN op een aantal onderdelen het MVO-beleid van de verhuurder. Eén van de speerpunten van het MVO-beleid van MN waarbij NV zich heeft aangesloten betreft een klimaat neutrale oftewel CO2-neutrale bedrijfsvoering. Hiertoe is al in 2020 een routekaart ontwikkeld met doelstellingen voor de (middel)lange termijn, die verder worden uitgewerkt in tussendoelstellingen en concrete maatregelen. Deze zogenoemde "Routekaart klimaatneutraal" omvat doelstellingen voor de thema's 'energie' en 'materialen'. NV schade sluit zich aan bij de doelstellingen. De routekaart vormt mede de basis voor de rapportage conform de CSRD-richtlijn.

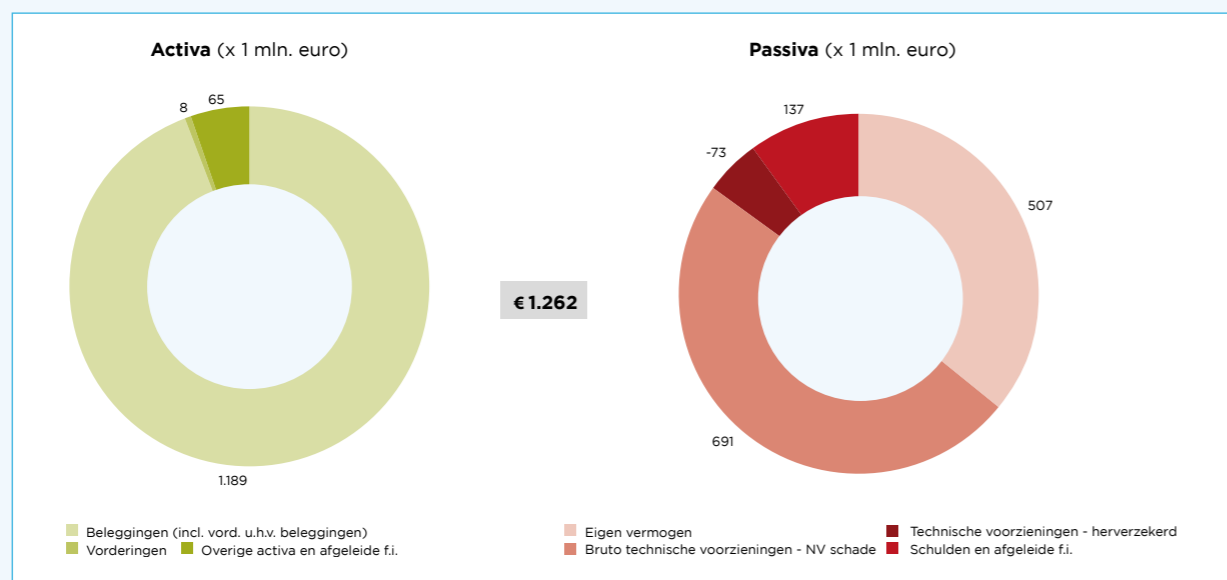

De bruto verdiende premie eigen rekening van NV schade (inclusief de herverzekeringspremies) over 2023 bedraagt 99,8 miljoen euro (2022: 105,1 miljoen euro).

2.1.2 Financiële positie

Balans NV schade

Schematisch kan de balans van NV schade op hoofdlijnen uitgesplitst worden zoals onderstaand weergegeven.

De activa van NV schade bestaan vrijwel volledig uit beleggingen. Daarnaast heeft NV schade vorderingen en overige activa en afgeleide financiële instrumenten op de activazijde van de balans opgenomen. De overige activa bestaan grotendeels uit liquide middelen.

Aan de passivazijde wordt het overgrote deel gevormd door de technische voorzieningen. Ultimo 2023 bedroegen de bruto technische voorzieningen 691,2 miljoen euro (2022: 652,6 miljoen euro).

Doordat het UWV de loonaanvullingsuitkering meer heeft geïndexeerd dan verwacht, ontwikkelt de schadelast zich positief, omdat NV schade hierdoor minder dan verwacht hoeft aan te vullen bij de Hiaat uitkering. Het positieve resultaat is deels aangewend voor indexatie met 7% van de uitkeringsgrondslag per 1-1-2024. Dit is 4% meer dan de onvoorwaardelijke indexatie van 3% waar in de voorzieningen rekening mee wordt gehouden. Hierdoor is het cumulatieve verzekeringstechnische resultaat 57,1 miljoen euro positief.

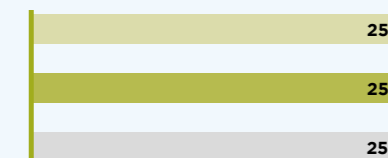
Eigen vermogen en solvabiliteit

De in onderstaande tabellen gepresenteerde informatie met betrekking tot het Eigen vermogen en solvabiliteit is gebaseerd op Solvency II-grondslagen.

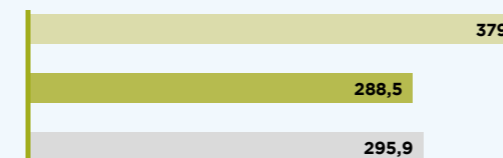
Statutaire reservegrens (x 1 mln euro)

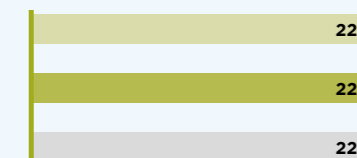
Statutaire reservegrens (%)

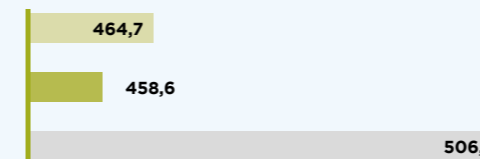
Streefnorm (x 1 mln euro)

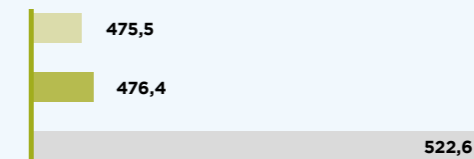
Streefnorm (%)

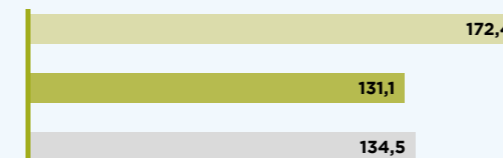
Eigen Vermogen RJ (x 1 mln euro)

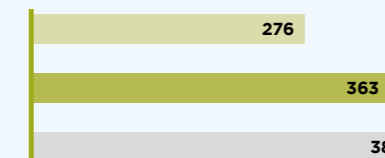
Eigen Vermogen SII (x 1 mln euro)

SCR (x 1 mln euro)

SCR (%)

2021 2022 2023

Eigen vermogen

Onder Solvabiliteit II Richtlijn (Solvency II) dienen verzekeraars een eigen vermogen te hebben dat gelijk of hoger is dan de (100%) SCR (Solvency Capital Requirement). NV schade ijkt reeds vanaf 2012 haar solvabiliteitspositie aan de SCR, en in al die jaren lag het eigen vermogen van NV schade altijd boven die grens.

Uitgaande van Dutch GAAP (RJ-grondslagen) is het eigen vermogen van NV schade ultimo 2023 16,2 miljoen euro lager (2022: 17,9 miljoen euro lager) dan het eigen vermogen op basis van Solvency II-grondslagen en is het resultaat 1,6 miljoen euro hoger (2022: 7,1 miljoen euro lager). Dit als gevolg van een waarderingsverschil voor wat betreft de technische voorzieningen (de negatieve premievoorziening wordt wel gevormd onder Solvency II, maar niet onder Dutch GAAP in de jaarrekening).

Uitgaande van Dutch GAAP bedroeg het eigen vermogen van NV schade ultimo 2023 506,5 miljoen euro. Het positieve resultaat van 47,9 miljoen wordt verwerkt in de Algemene reserve en de Statutaire reserve. Het eigen vermogen ligt met 210,6 miljoen boven de gewenste solvabiliteit, de streefnorm. Deze bedraagt 295,9 miljoen euro in 2023 en is vastgesteld op een SCR-ratio van 220%. De statutaire reservegrens is 336,2 miljoen euro, en daar ligt het eigen vermogen ruim boven.

Er is 5,7 miljoen euro in de vorm van het maatschappelijk en geplaatste aandelenkapitaal aanwezig. Aangezien alle geplaatste aandelen reeds volledig zijn volgestort bestaat er voor de aandeelhouder en certificaathouder geen toekomstige financiële verplichting.

Naast de SCR heeft NV schade in haar Kapitaalbeleid ook een streefnorm en statutaire reservegrens gedefinieerd die beiden afhankelijk zijn van de SCR. De statutaire reservegrens komt voor 2023 overeen met een SCR-ratio van 250%. Deze grens is zodanig vastgesteld dat bij een solvabiliteit op dit niveau, de SCR-ratio van NV schade bij manifestatie van zware marktrisico's op het niveau van de normsolvabiliteit blijft, of in ieder geval daar niet veel onder zakt. Door het hanteren van de statutaire reservegrens borgt NV schade dat zij een langetermijnvisie kan houden bij het voeren van het kapitaalbeleid, en dat de invulling van dit beleid niet wordt gediceerd door beperkte fluctuaties in de financiële positie.

Indien het eigen vermogen van NV schade (uitgaande van RJ-grondslagen) de statutaire reservegrens overschrijdt wordt een statutaire reserve gevormd die, na goedkeuring van haar Algemene Vergadering van Aandeelhouders, door NV schade aangewend kan worden voor premieverlaging of het geven van extra dekking. In 2023 is het eigen vermogen op basis van RJ-grondslagen 170,3 miljoen euro hoger dan de statutaire reservegrens (250% van de SCR, 336,2 miljoen euro).

Statutaire (winst)reserve

Omdat het eigen vermogen hoger is dan de statutaire reservegrens op grond van artikel 24 lid 1c van de statuten en op basis van de geldende vermogensgrenzen, wordt ultimo 2023 vanuit de algemene reserve 39,4 miljoen euro beschikbaar gesteld als dotatie aan de statutaire winstreserve.

Ontwikkeling SCR-ratio

Ultimo 2023 bedroeg onze SCR-ratio 389%, waarmee deze boven het vereiste volgens Solvency II ligt, en boven de door NV schade gedefinieerde streefnorm van 220% en bovendien 139% boven de statutaire reservegrens van 250%.

SCR per risicocategorie

De 100% SCR per ultimo 2023 bedraagt 134,5 miljoen euro en is daarmee ten opzichte van eind 2022 licht gestegen (2022: 131,1 miljoen). De SCR-berekening sluit aan op het standaardmodel van EIOPA, met de uitgangspunten zoals is voorgeschreven onder Solvency II in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Europese Commissie.

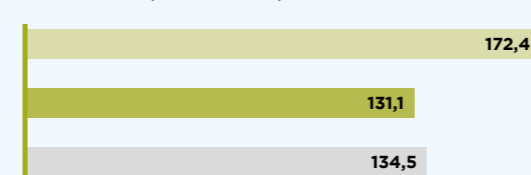
SCR marktrisico (x 1 mln euro)

SCR verzekeringstechnisch (x 1 mln euro)

SCR Totaal (x 1 mln euro)

■ 2021 ■ 2022 ■ 2023

De 100% SCR is ten opzichte van 2022 toegenomen. Dit komt door de toename van het SCR-verzekeringstechnische risico. Dit risico is gestegen met 6,6 miljoen euro, grotendeels veroorzaakt door de gestegen voorzieningen als gevolg van de gedaalde rente. Het SCR-marktrisico is afgenomen met 3,4 miljoen euro. Dit komt enerzijds doordat de liquide middelen vanuit de bankloan-fondsen nu onder het tegenpartij type 1-risico vallen in plaats van onder het spreadrisico, anderzijds wordt de afname veroorzaakt door de verbetering van de rating verdeling binnen de portefeuille. De afname van het aandelenrisico komt voornamelijk door de verkoop van de aandelenportefeuille in de loop van 2023. Het SCR-tegenpartijrisico is in vergelijking met vorig jaar met circa 1,3 miljoen euro toegenomen door de verschuiving van de liquide middelen.

Omdat de 100%-SCR is gestegen en het eigen vermogen op grond van Solvency II-grondslagen meer is gestegen, leidt dit tot een hogere SCR-ratio.

De MCR bedroeg ultimo 2023 33,6 miljoen euro en ultimo 2022 32,8 miljoen euro. De MCR van NV schade is de absolute ondergrens en bedraagt 25% van de SCR. De verklaring van de stijging van de MCR valt volledig te verklaren vanuit de stijging van de SCR.

Een uitgebreidere toelichting en een kwantificering van de (deel)risico's zijn terug te vinden in de Risicoparagraaf in de jaarrekening.

2.1.3 Ontwikkelingen relevante wet- en regelgeving

NV schade volgt de ontwikkelingen van financiële wet- en regelgeving die van toepassing zijn op NV schade. Een voorbeeld hiervan is de inwerkingtreding van de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)/European Sustainable Reporting Standards (ESRS) vanaf boekjaar 2025, de Sustainable Finance Disclosure Regulation en de Digital Operational Resilience Act (DORA).

Vooruitlopend op DORA heeft DNB in 2023 de 'Good practice informatiebeveiliging 2023' uitgebracht, die laat zien wat DNB verstaat onder een juiste invulling van de regelgeving op het op een integere en beheerste wijze inrichten van informatiebeveiliging en cybersecurity. Door CoMetec is inmiddels een cyber security self assessment uitgevoerd op basis van het controleraamwerk cyber security. Alle (153) beheersingsmaatregelen uit het raamwerk zijn beoordeeld, bevindingen zijn geclusterd en worden aan de hand van een roadmap in 2024 verder opgevolgd.

Daarnaast is in 2023 de sanctiescreening gewijzigd, in dit kader zijn alle relaties van NV schade (opnieuw) gescreend.

2.2 Onze operationele bedrijfsvoering

2.2.1 Effecten van uitvoeringsproblemen UWV

Net als in 2022 heeft het UWV te maken met (keurings)achterstanden als gevolg van het structurele tekort aan keuringsartsen. Hierdoor is er sprake van een hoog aantal voorschotten. Door deze werkachterstanden bij het UWV stijgt de instroom in het aantal volledig arbeidsongeschikten, maar stijgt ook de doorstroom vanuit volledig arbeidsongeschiktheid naar andere arbeidsongeschiktheids-statussen en herstel. Deze verhoogde doorstroom is waar te nemen in de meest recente boekjaren. In verband hiermee worden de doorstroomkansen in de modellen vanuit volledig arbeidsongeschiktheid gebaseerd op de meest recente boekjaren. Als tijdelijke maatregel, om het capaciteitsprobleem op te lossen, is besloten om 60-plussers niet meer te keuren door een arts. De maatregel is verlengd tot en met 2024. Iedereen die aanmerking komt voor een WGA-uitkering wordt 80-100% arbeidsongeschikt verklaard. Dit houdt in dat deze personen niet meer in aanmerking komen voor een WGA-hiaat uitkering. Dit werkt lastenverlagend voor NV schade. Het percentage voorschotten is in de portefeuille gedaald van 40% naar 30% door de maatregel.

Indexatie uitkeringen

Met ingang van 1 januari 2023 heeft NV schade haar polisvoorwaarden verruimd ten aanzien van de indexatie van de uitkeringen. De grens voor onvoorwaardelijke indexatie is verhoogd van 2% naar 3%. In de huidige tijd was de grens van 2% niet meer passend. De grens van 3% sluit goed aan bij de grenzen die in de markt worden gehanteerd. Daarnaast is overgestapt van een indexatie die de CAO volgt naar een indexatie die de WIA-uitkeringen van het UWV volgt. Per 1 januari 2024 heeft NV schade de uitkeringsgrondslagen verhoogd met 7%.

Verhoging van de eindleeftijd WIA-uitkeringen

De eindleeftijd is verruimd van 67 naar maximaal 70 jaar in de polisvoorwaarden. Voor de bestaande uitkeringen van de WIA-werknemers-, WIA-excedent- en WIA-excedent top-verzekeringen is deze verruiming ook van toepassing. Met deze verruiming sluiten we op dit moment aan bij de verwachte maximale AOW-leeftijd.

2.2.2 Klantbediening en klantgemak

Overgang naar CoMetec

Met de overgang naar CoMetec is de dienstverlening naar klanten verbeterd. Dit verdient een groot compliment naar alle betrokken afdelingen binnen zowel NV schade als CoMetec. Uiteraard waren er in de beginfase vragen van klanten over wijzingen, maar er zijn geen significante problemen geweest en klanten hebben niet tot nauwelijks hinder ondervonden van de overgang. In de loop van het jaar is de dienstverlening transparanter, stabiel en beter geworden.

Klanttevredenheid en Gouden Oor

In de eerste twee kwartalen zijn gerichte enquêtes aan werkgevers uitgestuurd over de facturering. De vragenlijst ging over het facturatieproces, het proces waar de grootste verandering voor klanten heeft plaatsgevonden. De werkgevers hebben verbeterpunten aangedragen en waardeerden de nieuwe factuur een ruim voldoende. De klantsignalen uit deze enquêtes zijn gebruikt om in de tweede helft van het jaar de gewenste verbeteringen door te voeren. In 2024 starten wij weer met een regulier Klanttevredenheidsonderzoek.

De Stichting Gouden Oor heeft in het transitiejaar 2023 een beoordeling verricht. Dit was voor NV schade en CoMetec een mooi extra meetmoment om te vast te stellen hoe de dienstverlening er voorstaat ten opzichte van de voorgaande jaren. De conclusie hiervan was dat de kwaliteit van de dienstverlening nog altijd op hoog niveau is, maar dat er nog wel stappen kunnen worden gezet om de dienstverlening verder te verbeteren.

Digitale dienstverlening

In 2023 is er veel aandacht geweest voor onze digitale dienstverlening. De introductie en doorontwikkeling van de nieuwe portalen Mijn CoMetec (werkgevers) en Mijn NV schade (werknemers) heeft succesvol plaatsgevonden. Er zijn verschillende nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Aan het einde van het jaar is tevens hard gewerkt om eHerkenning als nieuwe inlogmethode mogelijk te maken. Dit brengt nog meer gemak en vooral veiligheid naar het werkgeversportaal. De lancering van eHerkenning heeft plaatsgevonden in Q1-2024.

2.2.3 Datamanagement en datakwaliteit

Datakwaliteitsmanagement integraal onderdeel van de bedrijfsvoering

De datakwaliteit is als gevolg van de transitie structureel verbeterd.

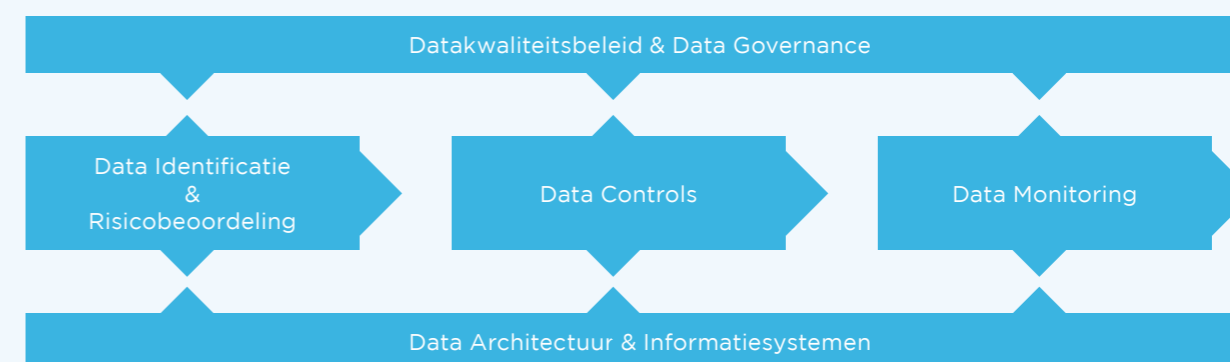
Het Datakwaliteitsbeleid is vastgelegd in het Datamanagementbeleid en is van toepassing op de huidige data architectuur en informatiesystemen, en er wordt – waar mogelijk – ook rekening gehouden met eventuele veranderingen in de toekomst. Tevens wordt periodiek geëvalueerd en geupdate om doorlopend en blijvend te voldoen aan (toekomstige) wet- en regelgeving en veranderende eisen en ontwikkelingen op het gebied van data, (gegevens)beveiliging, privacy en cybersecurity.

Normenkader

Het Datamanagementbeleid is gebaseerd op de DNB Guidance beheersing datakwaliteit, de DNB Good Practice Informatiebeveiliging, EIOPA Richtlijnen en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Met het oog op de toekomst is ook rekening gehouden met de Digital Operational Resilience Act (DORA). Daarnaast is bij het opstellen van het Datamanagementbeleid rekening gehouden met de DNB Guidance Beheersing Datakwaliteit en het Ethisch kader datatoepassingen van het Verbond.

Integraal Datamanagement raamwerk

De beheersmaatregelen (controls) die nodig zijn voor de identificatie en risicobeoordeling van de data en gerelateerde datastromen zijn gebaseerd op het 'DNB Guidance beheersing datakwaliteit' raamwerk, dat van toepassing is op de opdrachtgever(s) van CoMetec en vastgelegd in het Internal (IT) Control Framework CoMetec (ICF). De beheersmaatregelen omvatten: Datakwaliteitsbeleid & Data Governance, Data Identificatie & Risicobeoordeling, Data Controls, Data Monitoring en Data Architectuur & Informatiesystemen.

De uitvoering van key controls uit het ICF en IT Control Framework wordt vastgelegd door lijnfunctionarissen. Deze vastlegging wordt periodiek gecontroleerd door de tweedelijns Risk en Compliance. Aansluitingen, die gemaakt worden als onderdeel van het uitvoeren van primaire processen, worden periodiek gerapporteerd aan de proces eigenaar.

CoMetec zet daarnaast Dashboards in om de datakwaliteit te meten van kritische data elementen (KDE's). De gevonden verschillen worden per kwartaal gerapporteerd door de Data Beheerder aan de Data Eigenaar, Data Gebruiker en de directie.

2.3 Beheersing van de bedrijfsvoering

2.3.1 Ontwikkelingen gedurende het jaar

Risicobereidheid

De risicobereidheid is de mate van risico die NV schade maximaal bereid is te nemen in het kader van de realisatie van haar doelstellingen, waarbij de afweging wordt gemaakt tussen risico, rendement en kapitaal. De risicobereidheid is een instrument om het risicoprofiel van NV schade te bewaken, sturing te bieden en kaders te stellen voor het management. Het risicobereidheidsraamwerk van NV schade is in 2023 ongewijzigd gebleven.

Om vast te kunnen stellen of het risicoprofiel van NV schade zich binnen de risicobereidheid bevindt, is er een gekwantificeerde risicobereidheid op totaalniveau en zijn er meetbare risicotolerantielimieten voor onderliggende risicogebieden vastgesteld. Deze worden per kwartaal gemonitord en gerapporteerd aan de directie. Gedurende 2023 zijn geen limieten overschreden en is het actuele risicoprofiel van NV schade binnen de risicobereidheid gebleven.

Strategisch risico

NV schade heeft haar uitbestede verzekeringsactiviteiten eind 2022 succesvol gemigreerd van MN Verzekeren naar CoMetec, inclusief de ingebruikname van nieuwe IT-platformen. De nieuwe uitvoerder is per 1 januari 2023 succesvol van start gegaan en is de dienstverlening richting werkgevers en werknemers zonder noemenswaardige problemen voortgezet. Er was in de eerste kwartalen van 2023 sprake van een geleidelijke overgang richting business as usual in de operationele uitvoering. Aandachtspunten zijn er ook; voornamelijk ten aanzien van het (verbeteren) van de aantoonbaarheid van de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Nieuwe risico's - met mogelijk strategische implicaties - in de vorm van nieuwe wet- en regelgeving zijn door de directie tijdig gesignaleerd en worden via programma's in 2024 opgevolgd. Ten aanzien van de Digital Operational Resilience Act (DORA) als Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) heeft de directie in het derde kwartaal 2023 opdracht verstrekt tot het initiëren van gerichte implementatie projecten.

In 2024 zal NV schade op zoek gaan naar een fiduciair beheerder voor het vermogensbeheer.

Internal Control Framework (ICF) NV schade

Periodiek wordt door de (medewerkers van de) desbetreffende risico-eigenaar de werking van beheersmaatregelen aangetoond door middel van evidence-logging. In 2023 zijn de diverse proceseigenaren binnen NV schade door de directie verzocht om controls en risico's te (her)beoordelen en - mits noodzakelijk - te voorzien van updates.

Regie op uitbesteding

Gezien het bedrijfsmodel van NV schade, waarbij een groot deel van de activiteiten is uitbesteed, is een effectieve regie op uitbesteding van groot belang. NV schade is en blijft te allen tijde eindverantwoordelijk voor activiteiten die zijn uitbesteed aan een derde partij. De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is nagenoeg geheel uitbesteed aan CoMetec. Het Vermogensbeheer is uitbesteed aan Mn Vermogensbeheer B.V.. NV schade is een regie-organisatie bestaande uit een directie en een gespecialiseerde staf, waarbij de focus ligt op de regie van de uitvoering van alle uitbestede werkzaamheden.

De operationele dienstverlening door CoMetec verloopt op een stabiel niveau, zonder noemenswaardige incidenten. Veruit de meeste overeengekomen key performance indicatoren (KPI's) worden behaald. Naast de maandelijkse KPI-rapportage ontvangt NV schade een kwartaalrapportage van CoMetec. Hierin wordt - overall en per afdeling - uitgebreid ingegaan op kerncijfers, activiteiten, trends en ontwikkelingen. De Risk & Compliance rapportage van CoMetec wordt eveneens per kwartaal aangeleverd en geeft inzicht in de risicobeheersing van de uitvoerder. Over de uitbesteding van NV schade aan CoMetec wordt op een transparante wijze verantwoording afgelegd door CoMetec. In 2024 is verbetering te realiseren op de beheersing van onderuitbestedingen van NV schade (ketenbeheersing).

Dit betreft hoofdzakelijk IT-leveranciers (SaaS partijen) van CoMetec. Vanuit DNB toezicht (Good Practice Informatiebeveiliging 2023) alsmede de aanstaande Digital Operational Resilience Act (DORA), gaan meer stringente normen gelden voor de beheersing van uitbestedingen, specifiek op het gebied van cyberbeveiliging en operationele weerbaarheid. NV schade is in het vierde kwartaal van 2023 gestart met de voorbereiding van de implementatie van de DORA vereisten. Voor de uitbesteding van de verzekeringsadministratie wordt hierbij nauw samengewerkt met CoMetec. Bij de selectie van de nieuwe vermogensbeheerder is het kunnen voldoen aan de DORA wetgeving expliciet uitgevraagd in de RFP.

NV schade krijgt via kwartaalrapportages inzicht in hoe MN Vermogensbeheer invulling geeft aan de beleggingsstrategie en het beleggingsplan. Bovendien ontvangt NV schade op kwartaalbasis een risicorapportage van MN waarin een totaalbeeld van de risicobeheersing van het vermogensbeheerbedrijf is opgenomen, inclusief de onafhankelijke beoordeling van de 2e lijn van MN.

2.3.2 Risicomanagementsysteem NV schade

Het risicomanagementsysteem vormt een belangrijk onderdeel van de goede governance van een financiële onderneming. Het risicomanagementsysteem vormt het geheel aan bestuurlijke, beleidsmatige en procedurele maatregelen benodigd voor een adequaat risicobeheer en bevat de volgende elementen:

Hierna worden de onderdelen van het risicomanagementsysteem kort toegelicht. Het onderwerp risicomanagement governance komt aan bod in Hoofdstuk 3.

Risicomanagementstrategie

De risicostrategie maakt duidelijk hoeveel risico's NV schade wenst te nemen. De risicostrategie is uitgewerkt in het risicobereidheidsraamwerk. Het risicobereidheidsraamwerk stelt vast welke risico's NV schade wenst te accepteren, beheersen, overdragen of beëindigen gegeven haar strategie en kapitaalbeleid. De risicomanagementstrategie is nader uitgewerkt in:

1. Risicovoorkeuren: kwalitatieve uitspraken van de directie die leidend zijn bij de selectie van risico's;
2. Risicobereidheid: mate van risico die NV schade maximaal bereid is te nemen in het kader van de realisatie van haar doelstellingen waarbij de afweging wordt gemaakt tussen risico, rendement en kapitaal.

Risicovoorkeuren

Ten einde (strategische) doelstellingen te realiseren neemt NV schade beslissingen die risico's met zich meebrengen. Om deze risico's adequaat te kunnen meewegen in de besluitvorming is het noodzakelijk heldere grenzen aan te geven tot waar NV schade bereid is risico's te nemen en waar niet. Met het formuleren van de risicobereidheid worden deze grenzen bepaald.

De risicobereidheid is een afgeleide van de strategie, de kernwaarden en de bedrijfsfilosofie van NV schade. Dit leidt in het kader van de beheersing van risico's tot de volgende risicovoorkeuren die prioritair zijn voor NV schade:

Doelstellingen en Risicovoorkeuren NV schade	
1	<p>NV schade wil altijd solvabel zijn en aan haar verplichtingen kunnen voldoen</p> <p>a. NV schade streeft door middel van een prudent premie- en kapitaalbeleid naar een solvabiliteitspositie waarbij de SCR-ratio zich bevindt tussen de streefsolvabiliteit en statutaire reservegrens</p> <p>b. NV schade hanteert een interne normsolvabiliteit welke maximaal eens per 20 jaar doorbroken mag worden</p>
2	<p>NV schade wil een verzekeraar zijn met hart voor de klant</p> <p>a. NV schade wil het Keurmerk 'Gouden Oor' behouden</p> <p>b. NV schade wil een hoog klanttevredenheidscijfer</p>
3	<p>NV schade wil alleen risico's verzekeren die betrekking hebben op arbeidsongeschiktheid en wil de schadelast minimaliseren die hieruit kan voortvloeien</p> <p>a. NV schade biedt alleen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen aan in de Metaal en Techniek en Automotive branche</p>
4	<p>NV schade wil een verzekeraar zijn met een goede reputatie</p> <p>a. NV schade wil nooit een boete dan wel een aanwijzing krijgen van toezichthouders</p> <p>b. NV schade wil nooit negatief in het landelijk nieuws komen</p> <p>c. NV schade wil maatschappelijk verantwoord ondernemen</p>
5	<p>NV schade wil producten en diensten aanbieden met een goede prijs/kwaliteitverhouding</p> <p>a. NV schade wil een kostendekkend premieniveau hanteren dat concurrerend is met andere verzekeraars in de sector</p> <p>b. NV schade wil een verzekeringsdekking hanteren die concurrerend is met andere verzekeraars in de sector</p> <p>c. NV schade indexeert haar uitkeringen elk half jaar aan de hand van de WIA-index of loonontwikkeling in de sector. Tot 3 % verhoging op jaarbasis is daarbij gegarandeerd. Boven 3% is deze afhankelijk van de financiële positie van NV schade, zulks ter beoordeling van de directie</p>

6	<p>NV schade voert een beheerste bedrijfsvoering, waarbij uitbesteding strategisch gezien toegevoegde waarde biedt en kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd is</p> <p>a. NV schade verlangt van uitbesteding strategisch toegevoegde waarde en wenst van haar uitbestedingspartner transparantie en betrokkenheid bij de besluitvorming van voor NV schade kritische en belangrijke zaken en wijzigingen</p> <p>b. NV schade accepteert slechts zeer beperkte verstoringen in beschikbaarheid van processen en systemen dan wel in kwaliteit en effectiviteit van processen</p> <p>c. NV schade accepteert slechts in zeer beperkte mate fouten t.a.v. de betrouwbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van klant- en bedrijfsgegevens</p>
7	<p>NV schade wil een integere verzekeraar zijn die zakendoet met integere relaties en klanten</p> <p>a. NV schade biedt geen diensten en producten aan met een hoog integriteitsrisico</p> <p>b. NV schade biedt haar diensten uitsluitend aan in landen met een laag risico op corruptie en witwassen</p> <p>c. NV schade heeft integere medewerkers en draagt er zorg voor dat er een interne cultuur is die integer handelen bevordert. Niet integer gedrag wordt niet geaccepteerd</p> <p>d. NV schade doet geen zaken met klanten of derde partijen die niet integer zijn</p>

Risicobereidheid

De risicobereidheid van NV schade wordt vanuit twee perspectieven benaderd. Het eerste perspectief is vanuit de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR), omdat NV schade te allen tijde met een zeer hoge mate van zekerheid wil voldoen aan de SCR-vereisten. De betreft enkel de risico's die onderdeel zijn van de SCR-berekening in het Solvency II standaardmodel, in het schema hieronder de blauwe blokken. Dit zijn de financiële risico's: marktrisico, krediet- of tegenpartij risico's en verzekeringstechnische risico's, inclusief de onderliggende deelrisico's van deze risicogebieden. Daarnaast is het operationeel risico op totaalniveau onderdeel van de SCR-berekening.

De overige risico's, in de groene blokken, zijn geen onderdeel van de SCR-berekening en hiervoor geldt dat de risicobereidheid op een alternatieve manier is bepaald. Specifiek voor het bepalen van het ALM-risico worden, als uitgangspunt, onder- en bovengrenzen gehanteerd op basis van het Kapitaalbeleid, waarmee wel een link bestaat met de SCR-berekening.

Risicobereidheid financiële risico's met betrekking tot SCR

De risicobereidheid op totaalniveau wordt bepaald op basis van de kans op het onderschrijven van de interne norm van NV schade. De methodologie van het vaststellen van de interne norm is beschreven in het Kapitaalbeleid. De interne norm bestaat uit de wettelijke norm (100% SCR) met daarboven een buffer voor werkloosheidsrisico en een buffer voor het risico van het wegvallen van de UFR en een opslag o.b.v. historische volatiliteit van de SCR-ratio. De interne norm in 2023 bedraagt 170% SCR. Jaarlijks wordt getoetst of deze norm aanpassing behoeft.

NV schade acht een kans van maximaal eens in de 20 jaar acceptabel dat de interne norm wordt onderschreden en is daarmee risico-avers. Dit is de risicohouding en op basis hiervan wordt het streefniveau van de solvabiliteit bepaald, de maatstaf voor de risicobereidheid op totaalniveau.

NV schade streeft naar een solvabiliteitsratio van minimaal dit streefniveau en creëert hiermee een veilige marge boven op de interne norm.

Deze risicobereidheid van 1-op-20 jaar wordt wiskundig geschaald aan de hand van de Solvency II-standaard formule naar het streefniveau van de solvabiliteitsratio. Dit betekent dat wanneer NV schade op dit streefniveau zit, de kans 1-op-20 is dat de interne norm wordt onderschreden binnen een horizon van 1 jaar. Met andere woorden: het streefniveau geeft een zekerheid van 95% dat de interne norm niet zal worden geraakt. De streefnorm in 2023 bedraagt 220% SCR. Jaarlijks wordt getoetst of deze norm aanpassing behoeft.

Per relevante risicocategorie conform de indeling van de SCR is een risicotolerantielimit vastgesteld. De risicotolerantielimiten betreffen de maximale SCR per risicocategorie uitgedrukt als percentage van het aanwezig eigen vermogen behorende bij de interne normsolvabiliteit van 170% en de streefsolvabiliteit van 220%. De risicolimieten worden op kwartaalbasis gemonitord door NV schade.

Risicobereidheid overige risicogebieden

Het ALM-risico wordt door NV schade periodiek (eens per 3 jaar) in kaart gebracht middels een uitgebreide ALM-studie. De ALM-studie dient ter validatie van het vigerende (beleggings)beleid en als input voor een mogelijke wijziging van de strategische asset allocatie (SAA). Het primaire doel is 'altijd solvabel blijven' (dat wil zeggen, met zeer grote waarschijnlijkheid). Bij het evalueren van uitkomsten van beleidsvarianten ligt dan ook primair de focus op solvabiliteit en secundair op de ontwikkeling van het eigen vermogen.

Het liquiditeitsrisico wordt door de afdeling Finance & Control op maandbasis bewaakt door middel van een liquiditeitsprognose. De risicobereidheid van NV schade met betrekking tot het liquiditeitsrisico is laag. NV schade wil te allen tijde voldoende liquide zijn om aan haar lopende verplichtingen te kunnen voldoen.

De beheersing van duurzaamheids- en klimaatgerelateerde risico's speelt een rol bij het formuleren van de beleggingsstrategie, de uitvoering van de beleggingen door het nemen van de beleggingsbeslissingen of het selecteren van vermogensbeheerders en door te monitoren of de beleggingen voldoen aan de eisen. Deze activiteiten worden uitgevoerd door verschillende afdelingen van de fiduciair manager van NV schade, MN Services. Inzake het uitbestede vermogensbeheer volgt NV schade de inspanningen van de fiduciair manager om klimaatgerelateerde risico's in kaart te brengen en te monitoren.

Tevens monitort NV schade via kwartaalrapportages op welke wijze invulling wordt gegeven aan de promotie van ecologische en sociale kenmerken zoals bedoeld in artikel 8 SFDR. Onderwerpen die hierin worden besproken zijn innovatie, actief aandeelhouderschap, stembeleid, positieve impact en uitsluiting.

De niet-financiële risico's worden meer kwalitatief benaderd vanuit het perspectief van kans maal impact en de effectiviteit van beheersmaatregelen. Een goede beheersing van niet-financiële risico's is belangrijk voor het behalen van strategische bedrijfsdoelstellingen, maar deze zijn niet rechtstreeks af te lezen vanuit het perspectief van de SCR. Met betrekking tot operationeel risico heeft NV schade een lage risicobereidheid.

Risicomanagement functie

De Risicomanagement functie heeft als missie het op een integrale wijze bewaken en bevorderen van de risicocultuur van NV schade. Daarbij ondersteunt de Risicomanagement functie de eerste lijn bij het realiseren van haar doelstellingen en bij het beheersen van de interne organisatie.

De Risicomanagement functie wordt ingevuld door een vaste bezetting bestaande uit een algemeen risicomanager, die verantwoordelijk is voor de integrale risicorapportages en een financieel risicomanager met focus op de beheersing van de financiële risico's rondom de beleggingsportefeuille van NV schade.

Risicomanagementbeleid en -procedures

NV schade beschikt over overkoepelend risicobeleid, waarin de uitgangspunten van het risicomanagement systeem en algemene beleidsrichtlijnen voor het risicomanagement zijn vastgelegd. Aanvullend zijn meer gedetailleerde richtlijnen vastgelegd in:

- *Beleid Financieel Risicomanagement (FRM)*. Nadere uitwerking van beleidsrichtlijnen voor de beheersing van financiële risico's;
- *Beleid Operationeel Risicomanagement & Interne Controle (ORM & IC)*. Nadere uitwerking van beleidsrichtlijnen voor de beheersing van operationele risico's en aanpak interne controle;
- *Modelvalidatiebeleid*. Beleidsrichtlijnen voor de beheersing van modelrisico's.

ORSA en gebruik van stress tests en scenario's

Een belangrijk onderdeel binnen het risicomanagementbeleid is de verplichte Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) waarin NV schade een eigen inschatting opstelt toekomstige solvabiliteitspositie onder diverse scenario's. De ORSA speelt een belangrijke rol voor de directie van NV schade inzicht te krijgen en te houden in de samenhang tussen strategie (en strategische doelstellingen), materiële risico's, mogelijke consequenties hiervan voor haar financiële positie en wat NV schade kan doen om risico's af te wenden of te beperken. De uitkomsten van de ORSA vormen één van de belangrijkste elementen waarop de directie haar bijsturende maatregelen (op het gebied van kapitaal en risico) baseert. De directie van NV schade is actief betrokken gedurende het gehele ORSA-proces. De ORSA, waaronder de voorgenomen managementacties, wordt jaarlijks met de RvC besproken.

Binnen de ORSA voert NV schade verschillende stresstesten uit, die worden doorgerekend met een prognosemodel dat mede voor dit doel is ontwikkeld. Met dit prognosemodel wordt de kapitaalpositie van NV schade over een middellange tijdshorizon gemodelleerd. Input voor dit model zijn verwachte kasstromen, premie-inkomsten, uitkeringen en verwachte beleggingsresultaten.

2.3.3 Risicomanagementproces

Het risicomanagementproces van NV schade omvat de stappen zoals weergegeven in onderstaande figuur.

Bepalen van (strategische) doelstellingen

Risico is het effect van een onzekere gebeurtenis op het behalen van doelstellingen. Derhalve begint elke risicomanagementcyclus met het vaststellen van de relevante (strategische) doelstellingen.

Identificeren van risico's

Tijdens de tweede stap in het proces worden de risico's (interne en externe gebeurtenissen) die een negatieve invloed (kunnen) hebben op het behalen van de doelstellingen van NV schade geïdentificeerd.

Beoordelen van risico's

In deze stap van de cyclus worden de risico's geanalyseerd, rekening houdend met hun waarschijnlijkheid en impact, als basis voor het vaststellen van de wijze waarop zij zouden moeten worden beheerd.

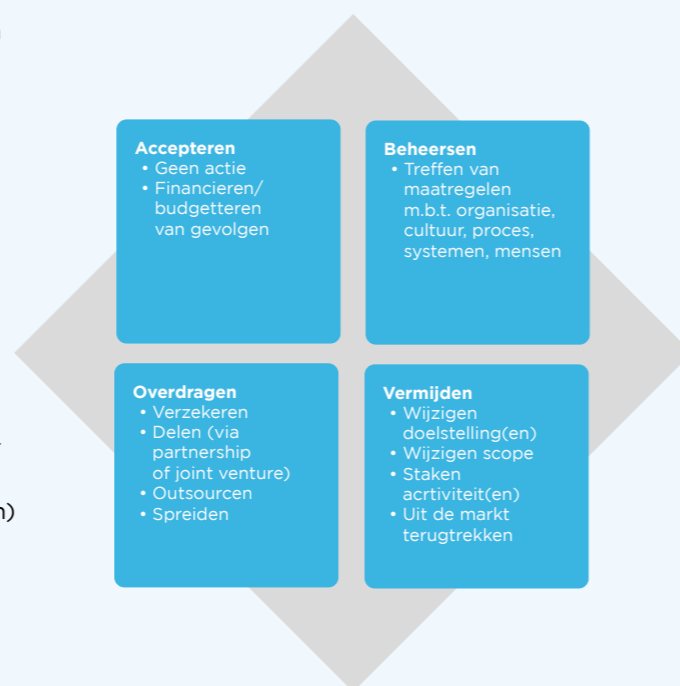
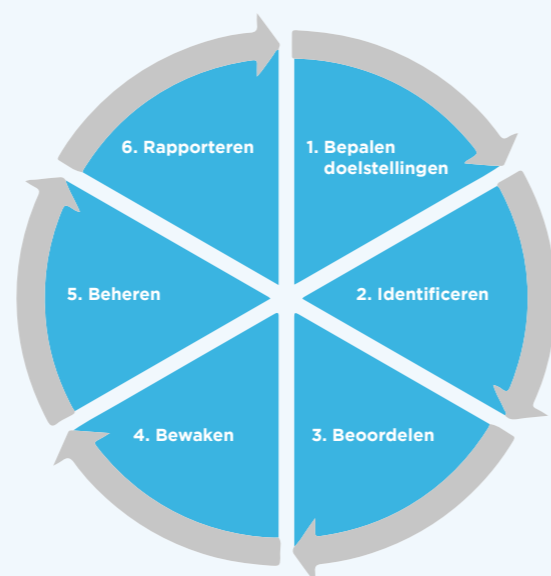
Bewaken van risico

In de vierde stap wordt de wijze van bewaking van het risico, de risicorespons bepaald. Er zijn vier manieren om op risico's te reageren, zoals weergegeven in onderstaande figuur. Hierbij zullen de risico's worden afgestemd op de risicobereidheid die NV schade als uitgangspunt heeft genomen.

Risico's die tijdens de vorige stap zijn beoordeeld en buiten de risicobereidheid vallen, dienen verder gemitigeerd (beheerd, overgedragen, vermeden) te worden, tenzij deze door de verantwoordelijke(n) worden geaccepteerd.

Beheren (beheersen) van risico's

Nadat de risicorespons is bepaald, worden maatregelen om het risico te beheren vastgesteld. In veel gevallen wordt gekozen voor het beheersen middels het treffen van beheersmaatregelen. In paragraaf 2.3.2 is per risicogebied beschreven op welke wijze NV schade risico's beheerst.

Rapporteren

De laatste stap in de risicomanagementcyclus betreft het rapporteren over risico's. Gedurende het jaar wordt op verschillende manieren gerapporteerd en gesproken over relevante risico's. Bijvoorbeeld in interne en externe rapportages, in het directieberaad, in vergaderingen van de Audit- en Risicocommissie en in andere overleggen.

2.3.4 Compliance functie

De Compliance functie binnen NV schade is een sleutelfunctie en onderdeel van de tweede lijn. De compliance manager heeft een directe rapportagelijijn naar de directie en een escalatielijijn naar de ARC en/of de RvC om de onafhankelijke positie van de compliance functie te waarborgen en autonoom te kunnen opereren.

De Compliance functie ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving en interne regels en procedures met betrekking tot de integriteit van NV schade als organisatie en haar medewerkers (zowel intern als extern). Hiertoe zijn beleid en procedures opgesteld en geïmplementeerd, waarop de onafhankelijke Compliance functie toeziet. Ter bevordering en bewaking van de integriteit van NV schade als organisatie en haar medewerkers zijn gedragsregels opgenomen in het personeelsbeleid.

Daarnaast wordt jaarlijks een monitoringplan opgesteld en uitgevoerd op basis van een risico inschatting en de SIRA. Gegeven de uitkomsten van de monitoring worden er door de Compliance functie aanbevelingen gedaan om (integriteit) risico's te mitigeren.

NV schade verkrijgt periodiek rapportages van de uitvoerder(s) waarin onder andere eventuele bijzonderheden c.q. compliance risico's die geïdentificeerd zijn bij het monitoren van de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, zijn opgenomen.

De Compliance functie van NV schade rapporteert ieder kwartaal aan Directie en RvC.

Werkzaamheden 2023

In 2023 is Compliance actief betrokken geweest bij opzet van de 1e en 2e lijn Compliance binnen CoMetec. Vanaf begin 2023 is er maandelijks overleg tussen Compliance CoMetec en Compliance NV schade. Omdat CoMetec in de

opstartfase zat, ging het overleg de eerste helft van 2023 voornamelijk over de verdere inrichting van Compliance en het uitwerken van overleg- en rapportagestructuren en het opstellen van beleid en procedures. In deze overleggen worden ook operationele onderwerpen zoals datalekken, incidenten en fraudesignalen besproken.

Uit het incidentenregister van CoMetec blijkt dat de bedrijfsvoering stabiel is en de kernprocessen worden uitgevoerd zonder incidenten met een classificatie Hoog. Wel zijn er incidenten geweest met een Midden en met een Laag classificatie. Voor deze incidenten zijn beheersmaatregelen getroffen. De incidenten zijn over het algemeen tijdig opgelost.

Het proces rondom het signaleren en melden van datalekken is adequaat en het aantal datalekken blijft op een acceptabel niveau.

NV schade ontvangt van CoMetec periodiek frauderapportages, die de 2e lijn fraudecoördinator van NV schade bespreekt met de fraudecoördinator van CoMetec. Fraudesignalen worden tijdig en met voldoende diepgang onderzocht en opgevolgd.

Compliance heeft in 2023 ook toegezien op naleving van de privacyregelgeving. De datamigratie van MN Services naar CoMetec is nauwgezet gevolgd. Er hebben zich geen noemenswaardige incidenten met persoonsgegevens voorgedaan.

3 Governance (systeem)

3.1 Bestuurlijke structuur en uitvoering

De directie van NV schade bestaat uit twee directeuren. Zij vormen een collegiaal bestuur en zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van NV schade. De directie is zodanig samengesteld dat zij haar functie naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede functievervulling door de directie. Directieleden worden benoemd voor onbepaalde tijd.

De directie legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen (RvC) en aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). De RvC heeft als taak om toezicht te houden op het gevoerde beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in NV schade en staat de directie met raad terzijde. De RvC heeft een tweetal commissies ingesteld: een Audit- en Risicocommissie en een Remuneratie-, Werving & Selectiecommissie die functioneren onder de verantwoordelijkheid van de RvC.

Alle leden van de Raad van Commissarissen zijn onafhankelijk van NV schade. Over bepaalde zaken aangaande de vennootschap besluit de AvA. Daarnaast dient de AvA goedkeuring te verlenen ten aanzien van verschillende directiebesluiten.

NV schade kent vier sleutelfuncties: de actuariële functie, de risicomanagement functie, de compliance functie en de interne auditfunctie. Voor elk van de vier sleutelfuncties zijn charters opgesteld. De charters omvatten een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden die verbonden zijn met de sleutelfuncties. Voor elk van de sleutelfuncties geldt dat zij onafhankelijk opereren en directe toegang hebben tot de directie, de RvC en de Audit- en Risicocommissie. Zij rapporteren primair aan de directie. Hun rapportages worden ook aangeboden aan de RvC en de Audit- en Risicocommissie, naar wie de sleutelfuncties de mogelijkheid hebben te escaleren indien zij dat nodig achten.

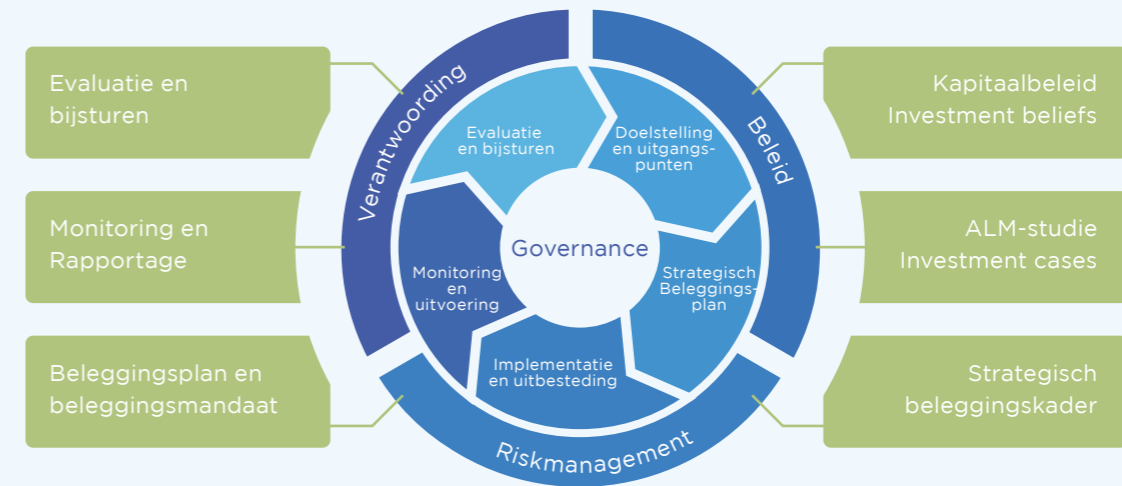
3.1.1 Strategie NV schade

NV schade is en blijft een verzekeraar met hart voor de klant en persoonlijke dienstverlening. Sinds haar ontstaan in 1993 heeft bij NV schade het belang van haar klanten, de werknemers en werkgevers in de Metaal en Techniek en de Automotive branche, vooropgestaan. De strategie van NV schade is gericht op de optimale uitvoering van de CAO AvIM. Dat doet NV schade door het aanbieden van verzekeringen die een aanvulling geven bij arbeidsongeschiktheid en de persoonlijke dienstverlening die op hoog niveau wordt uitgevoerd met een goede waardering van de klant.

Omdat het merendeel van de dienstverlening (met name Vermogensbeheer en de Verzekeringsadministratie) is uitbesteed, hecht NV schade belang aan het voeren van de regie op deze uitbesteding en het aantoonbaar in control zijn, zodat er sprake is van een aantoonbaar beheerste en integere bedrijfsvoering.

3.1.2 Vermogensbeheer en Strategisch beleggingskader

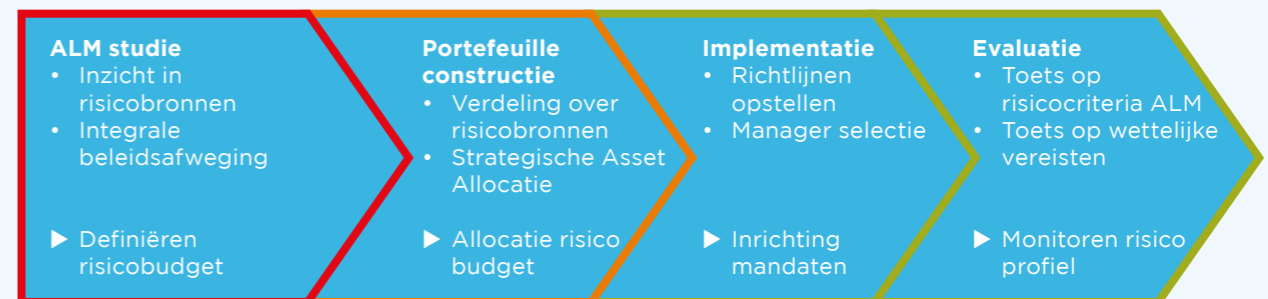
Het strategisch beleggingskader van NV schade vormt de basis voor het jaarlijks op te stellen beleggingsplan. Centraal in dit strategisch beleggingskader staat de financiële doelstelling van NV schade. Concreet is de financiële doelstelling van NV schade de volgende: het bieden van zekerheid aan haar verzekerden dat NV schade altijd kan voldoen aan haar verplichtingen, tegen een eerlijke premie. Gegeven de doelstelling dat NV schade kan voldoen aan haar verplichtingen, vormen de verzekeringsverplichtingen het uitgangspunt van waaruit de beleggingsportefeuille wordt samengesteld. De inrichting van het beleggingskader wordt beïnvloed door de financiële ruimte (sturingsmogelijkheden) die geboden wordt vanuit het kapitaalbeleid en het wettelijk toezichtkader (Solvency II) waaronder NV schade valt.

Het kapitaalbeleid van NV schade is erop gericht om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de onderneming in gevaar komt. Hiertoe wenst NV schade een extra vermogen (weerstandsvermogen) aan te houden, naast de technische voorzieningen die gebaseerd zijn op Best Estimate grondslagen en een risicomarge. Deels bestaat dit weerstandsvermogen uit de wettelijk vereiste Solvency II buffers.

Het beoordelen van het huidige beleggingsbeleid en alternatieve beleggingsmixen op basis van een integrale afweging tussen rendement en risicohouding, rekening houdend met de investment beliefs, de gestelde solvabiliteitsgrenzen in het kapitaalbeleid en vereisten vanuit Solvency II.

Strategisch beleggingskader: vormt de basis voor het jaarlijks op te stellen beleggingsplan. Centraal staat de financiële doelstelling en risicohouding van NV schade. Het beleggingsplan bevat een verdere uitwerking van de strategische asset allocatie, rente- en valuta afdekking, bandbreedtes en verdere risicobeheersingsmaatregelen voor de komende jaren o.b.v. de ALM-studie. Het beleggingsplan bevat de beleggingsvoorkeuren voor het komende jaar op basis van het strategische beleggingskader en de economische omgeving en de stand van zaken op de financiële markten.

In het Beleggingsmandaat staat het mandaat voor beheer beleggingsportefeuille aan de uitvoerder (MN). De gemandateerde heeft hierbij als opdracht om de portefeuille binnen de bandbreedtes en limieten van de risicobeheersingsmaatregelen uit het beleggingsplan op een efficiënte wijze te beheren. Benchmarks worden gebruikt om de uitvoering van MN te beoordelen door performancemeting en te borgen dat het mandaat aansluit bij risicobudget.

Monitoring: doorlopend wordt gecontroleerd of de huidige beleggingsportefeuille zich binnen de limieten uit het beleggingsmandaat bevindt door het formuleren van:

- Bandbreedtes van de strategische asset allocatie
- Bandbreedtes rente afdekking
- Bandbreedtes valuta afdekking
- Limieten overige risicobeheersingsmaatregelen.

3.1.3 Verzekeringsadministratie

De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is na een succesvolle transitie, per 1 januari 2023 overgegaan naar een nieuwe uitvoerder, CoMetec B.V..

3.1.4 Organisatie NV schade

Het team van NV schade bestaat naast de tweehoofdige directie, uit een secretaris, een team met actuarissen, een finance- en control team, een customer experience manager en officemanagers. Op gespecialiseerde deelgebieden zoals HR, Operations en IT, Risicomanagement en Compliance wordt externe expertise ingehuurd die wordt aangestuurd door het team van NV schade. NV schade heeft alle sleutelfuncties uitbesteed.

Alle medewerkers van NV schade werken nauw samen met de medewerkers van CoMetec om de dienstverlening aan werkgevers en werknemers in de sector succesvol te laten zijn.

3.1.5 Beloningsbeleid

NV schade hanteert de volgende uitgangspunten voor het algemene beloningsbeleid:

- NV schade voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met de strategie en risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Hierbij wordt rekening gehouden met de lange termijnbelangen van NV schade, de relevante context en het maatschappelijk draagvlak.
- Het beloningsbeleid bevordert de integriteit en soliditeit van NV schade met een focus op de langetermijnbelangen van de organisatie.
- NV schade hanteert voor haar directieleden arbeidsvoorwaarden en beloning. De beloning wordt vastgesteld door de Raad van Commissarissen.
- NV schade kent geen regeling voor variabele beloning voor directie en medewerkers.

De leden van de RvC ontvangen een vaste beloning voor hun werkzaamheden. De hoogte van deze beloning wordt vastgesteld door de AvA. Het betreft een vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden van de leden van de RvC die onafhankelijk is van het behaalde jaarresultaat van NV schade.

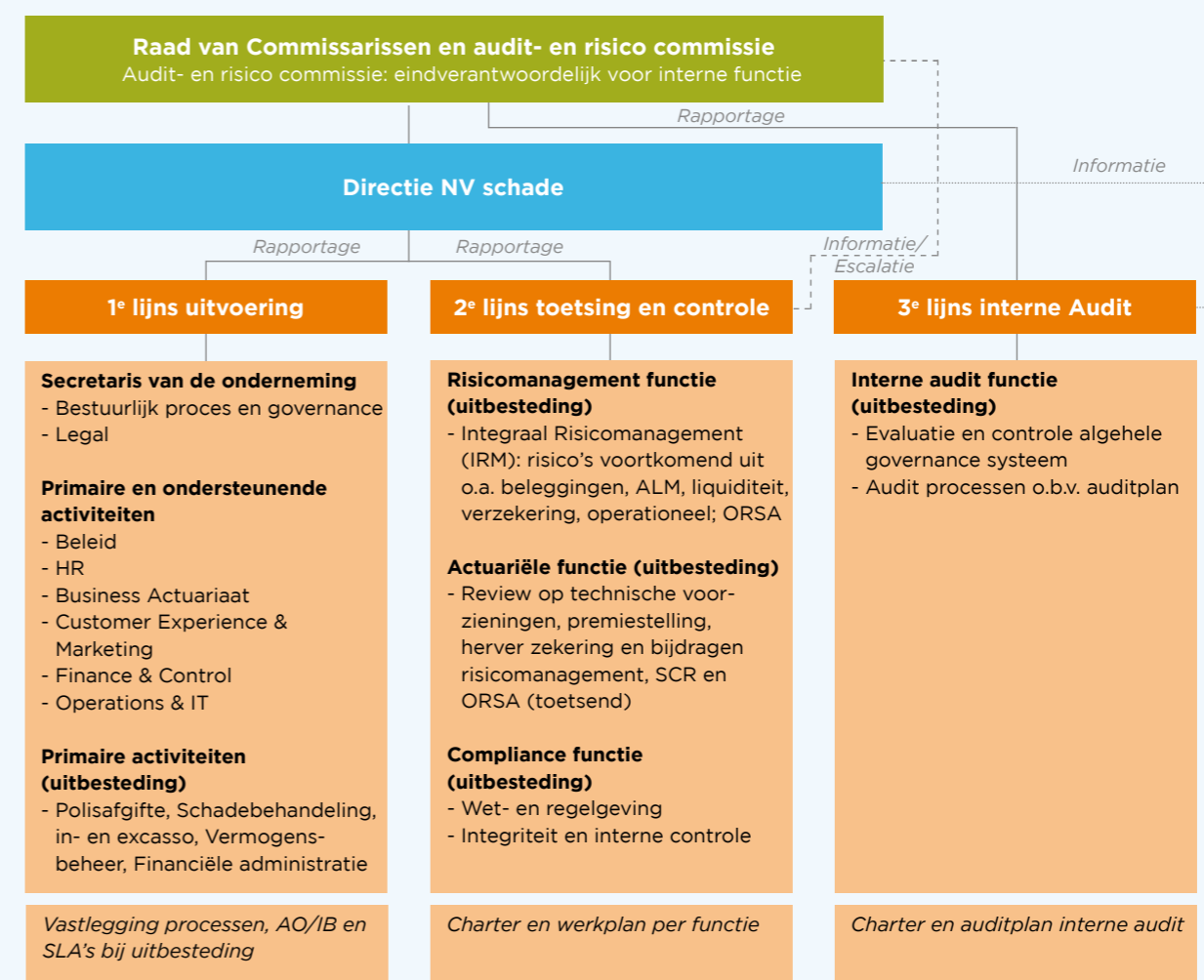
3.2 Interne beheersingsstructuur

3.2.1 Risicomanagement governance

Met als doel het risicomanagement- en interne controlesysteem adequaat uit te voeren is een duidelijke risicomanagement governance ingericht waarmee een beheerste en integere uitoefening van het verzekeringsbedrijf wordt gewaarborgd.

Three lines of defence

NV schade heeft haar governance structuur ingericht, gebaseerd op het 'three lines of defence' model. Volgens de principes van dit model hanteert NV schade een functiescheiding tussen het opstellen van beleid, de goedkeuring van het beleid, het implementeren van beleid en de controle op de naleving van dit beleid. Hiermee wordt een hoge mate van effectiviteit van risicobeheersing bereikt. In onderstaand figuur is de inrichting van het 'three lines of defence' model van NV schade te zien.

Eerste verdedigingslijn

De eerste beheersingslijn is de business zelf, die verantwoordelijk is voor de eigen interne beheersing van alle activiteiten en onderliggende processen. Het betreft de gehele organisatie of het lijnmanagement, met verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid voor de prestaties, operaties en het dagelijkse risicobeheer met inbegrip van management control en de bewakingsactiviteiten binnen de eerste lijn.

Tweede verdedigingslijn

De tweede beheersingslijn heeft als primaire taak het identificeren, beoordelen, monitoren van en rapporteren over risico's. De tweede lijn bestaat uit een drietal functies, de Compliance functie, Risicomanagement functie en de Actuariële functie. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het stimuleren en uitdragen van gezond risicobeheer door de hele organisatie, het verstrekken van richtlijnen, methoden en technieken, het ondersteunen van de eerste lijn, en het signaleren en bewaken.

Derde verdedigingslijn

De derde lijn bestaat uit de laatste sleutelfunctie, de Interne Audit functie, die verantwoordelijk is voor een onafhankelijke beoordeling over de effectiviteit van het gehele risicomanagement raamwerk en de naleving van beleid en procedures.

Onafhankelijkheid sleutelfuncties

Voor iedere sleutelfunctie is een formeel charter opgesteld met uitwerking van de governance (onafhankelijke positionering en taakuitoefening) en vastlegging van de specifieke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Voor elk van de sleutelfuncties geldt dat zij onafhankelijk opereren en directe toegang hebben tot de directie, de RvC en de Audit- en Risicocommissie. De Actuariële functie, Risicomanagement functie en Compliance functie rapporteren direct aan de directie. Rapportages vanuit de sleutelfuncties worden ook aangeboden aan de ARC en de RvC. De sleutelfuncties beschikken ook een escalatie mogelijkheid naar de RvC. De Interne Audit functie is gepositioneerd onder de verantwoordelijkheid van de RvC en rapporteert rechtstreeks aan de commissarissen.

3.3 Verslag van de Raad van Commissarissen

Aan de aandeelhouders,

Wij hebben het genoegen u de door de directie opgestelde jaarrekening over 2023 aan te bieden. In overeenstemming met artikel 22 van de statuten is de jaarrekening gecontroleerd door de externe accountant. De controleverklaring van Ernst & Young Accountants LLP is bij dit verslag gevoegd. Wij stellen u voor om de jaarrekening 2023 goed te keuren. Deze goedkeuring strekt tot decharge van de directie voor het in het jaar 2023 gevoerde beleid en tot decharge van de Raad van Commissarissen voor het in 2023 uitgeoefende toezicht.

Speerpunten 2023

De speerpunten van de RvC in 2023 waren:

- Volgen en monitoren van de opstartfase van NV schade met de uitbesteding aan de nieuwe uitvoeringsorganisatie CoMetec;
- Toezien op het inrichten door de directie van het (selectie)proces om te komen tot een nieuwe vermogensbeheerder;
- Toezien op aanpassen polisvoorwaarden in verband met de verlenging van de CAO Avim met ingang van 1 januari 2024 voor vijf jaar;
- Investeren in de onderlinge relatie en focuspunten voor de Raad van Commissarissen voor de korte en middellange termijn;
- Onderhouden van open communicatie met onze stakeholders Vakraad, CoMetec, klanten, medewerkers van NV schade en toezichthouder DNB.

Belangrijkste ontwikkelingen 2023

Op 1 januari 2023 is de uitbesteding aan de nieuwe uitvoeringsinstantie CoMetec zonder problemen gerealiseerd. De succesvolle overgang is zonder grote en noemenswaardige (IT-) problemen verlopen. De primaire klantprocessen zoals premienota versturen, uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden en reintegratiedienstverlening zijn goed verlopen. Voor de RvC was de succesvolle afronding van de overgang naar CoMetec een markeringspunt om het verhoogde toezicht af te schalen.

De agenda van de Raad van Commissarissen heeft in 2023 ook in het teken gestaan van meer aandacht voor de samenwerking en een heroriëntatie op de focus van de RvC. Hierbij in ogenschouw nemende dat de voorgaande jaren veel tijd en aandacht uitgegaan is naar de it-transitie en de totstandkoming van CoMetec. Met de succesvolle implementatie is de Raad van Commissarissen in iets rustiger vaarwater gekomen, hoewel er uiteraard alle aandacht is voor de going concern. In een aantal sessies met de voltallige Raad van Commissarissen is een aantal focusthema's benoemd, te weten CSRD, vermogensbeheer en DORA. De RvC laat zich periodiek informeren over de voortgang van de implementatie van CSRD en DORA, door de projectteams die zijn ingericht door directie.

Voorts heeft de RvC op advies van de ARC gesproken over reguliere toezichtthema's zoals risicobereidheid in de ORSA, de herijking van het kapitaalbeleid en het beleggingsbeleid. Relevante besluiten zijn aan de aandeelhoudersvergadering voorgelegd en geaccordeerd.

In september 2023 heeft MN Vermogensbeheer te kennen gegeven om het Vermogensbeheercontract met NV schade te willen beëindigen. MN gaat zich volledig richten op vermogensbeheer van pensioenklanten. Het contract loopt op 1 januari 2025 af. NV schade is een verkenning gestart naar alternatieve dienstverleners in de markt voor Vermogensbeheer. De RvC houdt toezicht op het selectieproces. In december 2023 hebben twee verdiepingssessies plaatsgevonden waarbij het proces om te komen tot een nieuwe vermogensbeheerder centraal stond.

Financieel & Sociaal

NV schade heeft in het jaar 2023 een goed en financieel solide resultaat geboekt. Een toename van het eigen vermogen met circa 47 miljoen een SCR-ratio van 389% bevestigen de gezonde financiële situatie van NV schade.

Mede door de goede financiële positie heeft de directie het voorstel gedaan om de premiepercentages voor de verzekeringen van NV schade in 2024 met 10% te verlagen, het indexeren van de uitkeringsgrondslag met 7% met ingang van 1 januari 2024 en het uitbreiden van de dekking door het verhogen van de pensioenleeftijd in de verzekeringsvoorwaarden van 67 naar 70 jaar. De RvC is verheugd met deze ontwikkeling, geheel in lijn met de kernwaarden van NV schade.

Samenstelling RvC

In 2023 heeft mevrouw Ingeborg Hoek, na het bereiken van haar maximale zittingstermijn, afscheid genomen van de RvC. Mevrouw Margreet Haandrikman heeft haar opgevolgd. Ze is op voordracht van de Raad van Commissarissen op 21 december 2023 door de Algemene Vergadering benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen.

Commissies en werkgroepen van de RvC

Audit- en Risicocommissie

De Audit- en Risicocommissie is in 2023 vijf keer bijeengekomen.

Een keer per jaar spreekt de Audit- en Risicocommissie met de externe accountant zonder de directie. Met Ernst & Young Accountants LLP is in 2023 tweemaal overleg geweest over het Jaarwerk.

4 Vooruitblik op 2024

De Audit- en Risicocommissie heeft zich met name gebogen over de volgende onderwerpen: beheerste bedrijfsvoering, uitbesteding, de financiële resultaten, de ALM-studie en het beleggingsplan 2024, grondslagen en assumpties inzake voorzieningen, de premiestelling, de ORSA, en de beheersing van risico's gepaard gaande met een uitbesteding aan CoMetec en het bijbehorende In Control Framework. Verder zijn als gevolg van de uitbesteding aan CoMetec de charters voor de sleutelfunctionarissen aangepast en monitort de commissie de voortgang van actiepunten die voortvloeien uit audits en onderzoeken.

Remuneratie-, Werving & Selectiecommissie

De remuneratiecommissie is in 2023 drie keer als commissie bij elkaar gekomen. Deze commissie heeft de functieprofielen voor de vacatures in de RvC opgesteld. Het stappenplan 'benoeming lid RvC' is herijkt in 2023.

Daarnaast heeft zij beoordelingsgesprekken met de directie gevoerd. Verder heeft de commissie op periodieke momenten als klankbord gefungeerd voor directie. Deze overleggen hebben in het eerste kwartaal met een intensievere frequentie plaatsgevonden. In de loop van het jaar zijn deze afgeschaald naar een lagere frequentie.

Vergaderingen Raad van Commissarissen, Audit- en Risicocommissie, Remuneratie, werving en selectiecommissie, Transitieoverleg

In 2023 zijn zes RvC-vergaderingen gehouden, waarvan vier vergaderingen regulier en twee extra vergaderingen. Deze vergaderingen zijn bijgewoond door vrijwel alle leden van de Raad van Commissarissen en de directie van NV schade.

De Audit- en Risicocommissie van de Raad van Commissarissen is vijf keer bij elkaar geweest.

De Remuneratie-, Werving & Selectiecommissie is drie keer bij elkaar geweest in 2023.

Er zijn drie Algemene vergaderingen van Aandeelhouders gehouden, waarbij vrijwel de gehele RvC aanwezig was.

Tot slot

De Raad van Commissarissen spreekt zijn waardering uit over de inzet van de directie en medewerkers van NV schade en de goede samenwerking in het afgelopen jaar. De succesvolle overgang naar de nieuwe uitvoerder CoMetec is een bijzondere gebeurtenis, waarbij niet over een nacht ijs is gegaan. Het proces heeft veel tijd, energie en aandacht gevergd van de voltallige organisatie, in het bijzonder de directie. Mooi om te concluderen dat een dergelijk intensief en complex traject goed en succesvol is verlopen. De onderlinge samenwerking tussen NV schade en CoMetec is geëvalueerd en verloopt goed.

De vergaderingen verliepen in een constructieve sfeer, waarbij ook moeilijke dossiers op een open en transparante wijze zijn besproken. De kwaliteit en frequentie van de verstrekte informatie gedurende het transitiejaar is uitstekend beoordeeld door de voltallige RvC. Het proces om te komen tot een nieuwe vermogensbeheerder wordt de komende maanden gezamenlijk verder vormgegeven.

De RvC spreekt tot slot zijn tevredenheid uit over de wijze waarop met behoud van solvabiliteit en goede klantbediening de transitie naar CoMetec is gerealiseerd. Hierdoor zijn belangrijke stappen gezet om te komen tot verdergaande beheerste bedrijfsvoering, regie, control en andere waarborgen voor de continuïteit van NV schade. Na het eerste transitiejaar is het zaak om een continu verbeterproces in te richten en de control systemen goed en doelmatig te borgen.

Den Haag, 3 april 2024
C. Reiner, voorzitter
D.T. Bekius
drs. K. Douma
drs. G.E. van de Kuilen
J.T. van der Weerd
drs. M. Haandrikman AAG

Samenwerking met CoMetec

In 2024 zal de directie van NV schade samen met CoMetec de dienstverlening aan haar klanten verder optimaliseren en het klantgemak verder vergroten. Terwijl we dit doen checken we periodiek bij onze klanten of onze vernieuwde dienstverlening voldoende aansluit bij hun verwachtingen.

Transitie Vermogensbeheer

Verder staat de agenda van NV schade in het teken van selectie en de transitie naar een nieuwe Vermogensbeheerder. Omdat het initiatief voor deze verandering door MN is genomen, verwachten we dat we in goede harmonie en met maximale support van MN deze transitie zullen volbrengen. Aangezien dit een wederzijds belang is. We verwachten na de transitie een professionele en efficiënte dienstverlening vanaf 2025.

Implementatie wetgeving

NV schade gaat in 2024 onverminderd door met de implementatie van DORA- en CSRD-wetgeving.

Tot slot

2024 wordt een feestelijk jaar voor NV schade, NV schade viert haar 30-jarig bestaan. In 2024 zal een aantal activiteiten worden georganiseerd voor klanten en medewerkers om deze vrolijke gebeurtenis luister bij te zetten.

BALANS PER 31 DECEMBER (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIEF	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Beleggingen (1)*				
Overige financiële beleggingen				
- Vastrentende waarden	363.671		377.951	
- Aandelen	806.711		737.560	
Totaal beleggingen		1.170.382		1.115.511
Vorderingen (2)				
- Vorderingen uit hoofde van beleggingen	19.090		15.588	
- Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	2.733		4.594	
- Vorderingen uit directe verzekering op uitkeringsgerechtigden	816		466	
- Overige vorderingen	4.665		1.549	
Totaal vorderingen		27.304		22.197
Overige activa (3)				
- Materiële vaste activa	80		96	
- Liquide middelen	40.813		26.676	
Totaal overige activa		40.893		26.772
Afgeleide financiële instrumenten (4)				
- Derivaten	23.975		37.285	
- Totaal Afgeleide financiële instrumenten		23.975		37.285
Totaal actief		1.262.554		1.201.765

* Het cijfer achter een balanspost verwijst naar de toelichting op de balans per 31 december.

PASSIEF	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Eigen vermogen (5)				
- Gestort en opgevraagd kapitaal	5.672		5.672	
- Algemene reserve	330.568		322.141	
- Statutaire reserve	170.248		130.811	
Totaal eigen vermogen		506.488		458.624
Technische voorzieningen (6)				
<i>Voor te betalen schaden</i>				
- Bruto	691.169		652.579	
- Herverzekeringsdeel	-72.951		-154.447	
Totaal technische voorzieningen		618.218		498.132
Schulden (7)				
- Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	2.876		6.144	
- Schulden uit herverzekering	88.909		184.282	
- Overige schulden	4.437		8.440	
Totaal schulden		96.222		198.866
Afgeleide financiële instrumenten (8)				
- Derivaten	41.626		46.143	
- Totaal Afgeleide financiële instrumenten		41.626		46.143
Totaal passief		1.262.554		1.201.765

WINST- EN VERLIESREKENING

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Verdiende premies eigen rekening (9)*				
- Bruto premies	99.823		105.053	
- Uitgaande herverzekeringspremies	-28.149		-34.383	
Totaal verdiende premies eigen rekening		71.674		70.670
Opbrengsten uit beleggingen (10)				
- Beleggingsbaten	29.739		22.209	
- Gerealiseerde winst op beleggingen	12.204		6.500	
Totaal Opbrengsten uit beleggingen		41.943		28.709
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (11)		54.347		40.570
Overige technische baten eigen rekening (12)		4.342		56.035
Totaal baten		172.306		195.984
Schaden eigen rekening (13)				
- Geboekte schaden (bruto)	45.001		46.722	
- Aandeel herverzekeraars geboekte schaden	-97.224		-9.415	
- Wijziging voorzieningen voor te betalen schaden (bruto)	38.590		-191.848	
- Aandeel herverzekeraars wijziging voorzieningen voor te betalen schaden	81.496		33.225	
Totaal schaden eigen rekening		67.863		-121.316
Beleggingslasten (14)				
- Beleggingslasten	1.240		1.054	
- Gerealiseerd verlies op beleggingen	8.026		34.710	
Totaal Beleggingslasten		9.266		35.764
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen (15)		20.584		248.806

* Het cijfer achter een post uit de winst- en verliesrekening verwijst naar de toelichting op de winst- en verliesrekening.

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Bedrijfskosten (16)		26.257		36.599
Overige technische lasten eigen rekening (17)		5.575		4.032
Totaal lasten		129.545		203.885
Toerekening technisch resultaat (18)		5.103		1.856
Resultaat technische rekening schadeverzekering		47.864		-6.045

NIET TECHNISCHE REKENING	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Resultaat (19)		47.864		-6.045
Bestemming van het resultaat				
- Mutatie algemene reserve	47.864		-2.624	
- Mutatie statutaire reserve*	0		-3.421	
Totaalresultaat		47.864		-6.045

* Zie grondslag "Algemene reserve" en "Statutaire reserve" onder "Grondslagen voor de balans".

KASSTROOMOVERZICHT

Directe methode

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Kasstroomen uit operationele activiteiten				
Ontvangen premies	102.056		105.784	
Betaalde uitkeringen en schade	-45.029		-46.990	
Betaalde provisie	-1.324		-1.132	
Betaalde overige bedrijfskosten	-29.110		-35.030	
Ontvangen en betaalde overige technische baten	711		-562	
Ontvangsten van en betalingen aan herverzekeraars	-26.764		0	
Kasstroomen uit bedrijfsoperaties	540		22.070	
Ontvangen rente, dividenden en betaalde huur	28.263		25.030	
Betaalde rente en andere beleggingslasten	-1.240		-1.054	
Totaal kasstromen uit operationele activiteiten		27.563		46.046
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten				
Investeringen en aankopen	-587.297		-182.510	
Desinvesteringen en verkopen	580.766		152.772	
Totaal kasstromen uit investeringsactiviteiten		-6.531		-29.738
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten				
Mutatie geldmiddelen		21.032		16.308
Liquide middelen	40.813		26.676	
Stand per einde boekjaar		40.813		26.676
Stand per einde vorig boekjaar		26.676		18.795
Mutatie balanspost liquide middelen		14.137		7.881
Gelden onderweg in verband met beleggingstransacties*		6.895		8.427
Mutatie geldmiddelen		21.032		16.308

* De gelden onderweg hebben betrekking op vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingstransacties die ultimo 2023 (2022) reeds hebben plaatsgevonden, maar waarvan de kasstroomverrekeningen primo 2024 (2023) zijn afgewikkeld.

Algemeen

Activiteit

N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen (NV schade), statutair gevestigd aan de Prinses Beatrixlaan 15, 2595 AK te Den Haag, is de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar voor werknemers en werkgevers in de sector Metaal en Techniek. De arbeidsongeschiktheidsverzekeringen van NV schade staan in de cao Aanvullend Invaliditeitspensioen Metaal en Techniek (AvIM). NV schade is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 27148461.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel en op basis van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening, zoals deze zijn vermeld in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), in het bijzonder RJ 605 Verzekeringsmaatschappijen.

De effecten van COVID-19 op onze bedrijfstak

NV schade volgt de ontwikkelingen van Covid-19 voor de bedrijfstak nauwlettend. Er is geen negatieve impact te zien op de werkgelegenheid van de metaal- en techniek en automotieve branche als geheel. Het aantal verzekerden is stabiel.

Als we kijken naar de arbeidsparticipatie van de arbeidsongeschikte werknemers zagen we een tijdelijke dip in 2020 door de Covid-19 crisis. Er waren meer arbeidsongeschikte werknemers met een afname van de arbeidsparticipatie dan een toename. In 2021 is het beeld hersteld en dit heeft zich voortgezet in 2022 en 2023. De arbeidsparticipatie neemt toe. In de schatting van de werkloosheidsrisico wordt vanaf 2020 de verdeling bepaald op een volledige economische cyclus. Hierdoor zijn jaren met een hogere en lagere werkloosheid evenredig in de schattingen opgenomen. Dit maakt het model robuust.

Het effect van het Corona virus leidt in de portefeuille nauwelijks tot een groter aantal arbeidsongeschikten. Landelijk zien we een toename van de WIA-instroom door Long Covid. Dit betreft met name vrouwen.

Effecten van uitvoeringsproblemen UWV

Net als in 2022 heeft het UWV te maken met (keurings)achterstanden als gevolg het structurele tekort aan keuringsartsen. Hierdoor is er sprake van een hoog aantal voorschotten. Door deze werkachterstanden bij het UWV stijgt de instroom in het aantal volledig arbeidsongeschikten, maar stijgt ook de doorstroom vanuit volledig arbeidsongeschiktheid naar andere arbeidsongeschiktheids-statussen en herstel. Deze verhoogde doorstroom is waar te nemen in de meest recente boekjaren. In verband hiermee worden de doorstroomkansen in de modellen vanuit volledig arbeidsongeschiktheid gebaseerd op de meest recente boekjaren. Als tijdelijke maatregel, om het capaciteitsprobleem op te lossen, is besloten om 60-plussers niet meer te keuren door een arts. De maatregel is verlengd tot en met 2024. Iedereen die aanmerking komt voor een WGA-uitkering wordt 80-100% arbeidsongeschikt verklaard. Dit houdt in dat deze personen niet meer in aanmerking komen voor een WGA-hiaat uitkering. Dit werkt lastenverlagend voor NV schade. Het percentage voorschotten is in de portefeuille gedaald van 40% naar 30% door de maatregel.

Aanpassing indexatie uitkeringen als gevolg van hoge inflatie

Met ingang van 1 januari 2023 heeft NV schade haar polisvoorwaarden verruimd ten aanzien van de indexatie van de uitkeringen. De grens voor onvoorwaardelijke indexatie is verhoogd van 2% naar 3%. In de huidige tijd van hoge inflatie was de grens van 2% niet meer passend. De grens van 3% sluit goed aan bij de grenzen die in de markt worden gehanteerd. Daarnaast is overgestapt van een indexatie die de CAO volgt naar een indexatie die de WIA-uitkeringen van het UWV volgt.

NV schade heeft de intentie (dit is echter geen verplichting) om binnen een acceptabel risico voldoende additioneel rendement te genereren om de uitkeringen aan verzekerden zoveel mogelijk waarde vast te houden. In de situatie dat de WIA-indexatie van het UWV hoger is dan 3% kan NV schade besluiten op basis van haar financiële positie om meer dan 3% te indexeren. Per 1 januari 2024 heeft NV schade de uitkeringen verhoogd met 7%.

Verhoging van de maximale eindleeftijd

De maximale eindleeftijd is verruimd van 67 naar 70 jaar in de polisvoorwaarden. Voor de bestaande uitkeringen van de WIA-werknemers, WIA-excedent en WIA-excedent top verzekeringen is deze verruiming ook van toepassing. Met deze verruiming sluiten we op dit moment aan bij de verwachte maximale AOW-leeftijd. Deze verruiming van de dekking is gefinancierd vanuit de discretionaire AOW-voorziening die in het verleden gevormd is. De discretionaire AOW-voorziening (inclusief risicomarge) per ultimo 2023 zou 22,3 miljoen euro bedragen vóór de wijziging van de polisvoorwaarden. Als gevolg van de wijziging van de polisvoorwaarden is de volledige AOW-voorziening overgezet naar de reguliere voorziening, waardoor de eindstand van de discretionaire AOW-voorziening 0 is. De premie hoeft niet aangepast te worden. In de premie is een opslag voor de financiering van de AOW-voorziening opgenomen.

Aandeelhouder

Stichting Vakraad Metaal en Techniek is sinds 31 december 2022 economisch eigenaar van NV schade. Op 31 december 2022 zijn de certificaten van aandelen door de Vakraad Metaal en Techniek gekocht van PMT tegen nominale waarde.

Product en oogmerk

NV schade voert diverse producten op het gebied van arbeidsongeschiktheid. NV schade biedt vier producten aan op het gebied van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen: een WIA-werknemersverzekering (voorheen WIA-bodemverzekering en WGA-hiaatverzekering), een WIA-excedentverzekering en een WIA Excedent Top verzekering. De WIA-portefeuille is gedeeltelijk herverzekerd, hetgeen verder toegelicht wordt onder de grondslagen voor de balans. Daarnaast voert NV schade een WAO-hiaatverzekering waarvoor vanaf 1 januari 2004 een run-off scenario geldt. Tenslotte voert NV schade de WGA basis verzekering die sinds 1 januari 2023 in run-off is. NV schade heeft geen winstoogmerk. Om te voldoen aan de eisen met betrekking tot het weerstandsvermogen van de vennootschap, moeten overeenkomstig artikel 24 lid 1 sub a van de statuten, toevoegingen aan dit weerstandsvermogen uit het resultaat plaatsvinden. Als weerstandsvermogen wordt beschouwd het totale eigen vermogen exclusief de statutaire reserve. Het resterende saldo van baten en lasten is conform artikel 24 lid 1b en 1c beschikbaar voor dividenduitkering en toevoeging aan de tot het eigen vermogen behorende statutaire (winst)reserve.

Doelstelling

Het doel van de vennootschap betreft:

- a. de verzorging van werknemers en gewezen werknemers in de Metaal en Techniek,
 - I middels het aanbieden en verzorgen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter dekking van financieel risico als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid als bedoeld in de Werkhervattingregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten ("WGA") en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen ("WIA") en
 - II middels het afwikkelen van schadeverzekeringen en herverzekeringen ter aanvulling van uitkeringen uit hoofde van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering, welke aanvulling strekt ter dekking van de financiële gevolgen voor de werknemer in de Metaal en Techniek als gevolg van het gewijzigde uitkeringsregime van deze wet per 1 augustus 1993;
- b. het aanbieden en verzorgen van aanverwante WGA- en WIA-producten;
- c. het aanbieden en verzorgen van re-integratieproducten en al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Algemeen Verbindend Verklaring (AVV) van de cao

In het kader van de Algemeen Verbindend Verklaring van de cao deelt de directie mee dat de opbrengsten van de beleggingen aangewend zijn in het kader van de in de voorgaande alinea vermelde doelstelling. Omdat de vennootschap meerdere producten heeft die allemaal onder één categorie vallen, is een verdere specificatie van de lasten niet opgenomen.

Verbonden partijen

Transacties met (voormalige) bestuurders

Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting op de bedrijfskosten in de winst- en verliesrekening. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Transacties verbonden partijen

Binnen de reguliere businessactiviteiten gaat NV schade transacties aan met verbonden partijen. De enige verbonden partij is CoMetec B.V., de nieuwe uitvoeringsorganisatie van NV Schade (zie onder "Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen"). Transacties tussen verbonden partijen vinden plaats op een 'arms length' basis. Er zijn geen transacties buiten de business afgesloten.

Schattingswijzigingen

Ten aanzien van de technische voorzieningen is een aantal schattingswijzigingen doorgevoerd, die in totaliteit leiden tot een toename van de technische voorzieningen met 20.748 duizend euro netto (na aftrek van het herverzekerde deel en inclusief Risicomarge), waarvan 17.235 duizend euro toe te rekenen is aan de WIA en 3.513 duizend euro aan de WAO. De schattingswijzigingen bestaan uit de transitie van uitvoeringsorganisatie, de update van de werkgeverslasten voor excedent en het updaten van parameters op basis van nieuwe data. De bruto technische voorzieningen inclusief Risicomarge stijgen met 22.849 duizend euro (19.336 duizend euro WIA en 3.513 duizend euro WAO).

Cijfermatige effecten

De schattingswijzigingen Technische voorziening voor te betalen schaden (WAO) leiden tot de volgende cijfermatige effecten in 2023 (een positief bedrag is een last):

Post (x 1.000 euro)	Effect schattingswijziging		
	Bruto	Herverzekering	Netto
Aanpassing uitgangspunten WAO	320	0	320
Aanpassing uitgangspunten kostenvoorziening WAO	3.076	0	3.076
Schattingswijziging exclusief effect risicomarge	3.397	0	3.397
Effect risicomarge WAO	117	0	117
Totaal schattingswijziging	3.513	0	3.513

De schattingswijzigingen Technische voorziening voor te betalen schaden (WIA) leiden tot de volgende cijfermatige effecten in 2023 (een positief bedrag is een last):

Post (x 1.000 euro)	Effect schattingswijziging		
	Bruto	Herverzekering	Netto
Aanpassing uitgangspunten VPU	5.585	1.505	4.079
Aanpassing uitgangspunten IBNR	219	278	-59
Aanpassing uitgangspunten kostenvoorziening WIA	11.012	0	11.012
AOW-voorziening	1.198	365	833
Schattingswijziging exclusief effect risicomarge	18.014	2.148	15.865
Effect risicomarge WIA	1.322	-48	1.370
Totaal schattingswijziging	19.336	2.101	17.235

Hieronder zijn de model- en schattingswijzigingen over boekjaar 2023 toegelicht inclusief het effect op de bruto technische voorzieningen van NV schade. De schattingswijzigingen hebben een corresponderend effect op het resultaat 2023.

Aanpassingen uitgangspunten VPU WIA

De Voorziening Periodieke Uitkeringen WIA (VPU WIA) stijgt na wijziging van de grondslagen en assumpties in totaal met 5.585 duizend euro. De belangrijkste wijzigingen in de bepaling van de VPU zijn:

- Vanaf 2023 is CoMetec de uitvoeringsorganisatie. Gedurende het transitie-traject zijn verbeteringen doorgevoerd in de dataverwerking. Dit heeft geresulteerd in een verhoging van de VPU met 2.004 duizend euro.
- De VPU daalt met 586 duizend euro door de update van de werkgeverslasten voor Excedent claims. Hiervoor werd ten onrechte een bijdrage voor de Zvw-premie opgenomen. Deze last is daarom geëlimineerd. Dit zorgt voor een afname van de VPU met 586 duizend euro.
- In 2023 zijn de kansgrondslagen voor het VPU model herijkt. De herijking van de grondslagen verhogen de VPU met 4.167 duizend euro. Dit is de reguliere jaarlijkse herijking die voornamelijk wordt gekalibreerd op historische data uit de eigen verzekeringsverzekeringsportefeuille.

Aanpassingen uitgangspunten WAO

De Voorziening Periodieke Uitkeringen WAO (VPU WAO) stijgt na wijziging van de grondslagen en assumpties in totaal met 320 duizend euro. De belangrijkste wijzigingen in de bepaling van de VPU zijn:

- De uitstroom is gekalibreerd op data van 2018 tot en met 2022. Voor de WAO-portefeuille wordt alleen uitstroom door sterfte verondersteld. De uitstroom is op dezelfde wijze gekalibreerd als de WIA-producten. De nieuwe kalibratie verhoogt de VPU met 320 duizend euro.

Aanpassingen uitgangspunten IBNR

De IBNR voor de WIA stijgt na wijziging van grondslagen en assumpties in totaal met 219 duizend euro. De belangrijkste wijzigingen in de bepaling van de IBNR zijn:

Wijzigingen naar aanleiding van het grondslagenonderzoek betreffen:

- Het transitie-traject en de daaruit voort gevloede verbeteringen in de dataverwerking leiden tot een verlaging van de IBNR met 76 duizend euro.
- De update van de werkgeverslasten voor Excedent claims zorgt voor een verlaging van de IBNR met 343 duizend euro.
- De vrijval van de opslagen en grondslagenaanpassingen in de VPU, verhogen de IBNR met 638 duizend euro.

Aanpassingen uitgangspunten kostenvoorziening

De kostenvoorziening stijgt in totaal met 14.088 duizend euro bruto. Hiervan is 11.012 duizend euro toe te rekenen aan WIA en 3.076 duizend euro aan WAO.

De belangrijkste wijzigingen in de bepaling van de kostenvoorziening zijn:

- De wijzigingen van de VPU en IBNR leiden tot een verhoging van de kostenvoorziening met 741 duizend euro door de toename van de algemene bedrijfskosten. Deze nemen toe door de snellere uitloop van de VPU en IBNR.
- De update van de kostengrondslagen verhoogt de kostenvoorziening met 13.347 duizend euro. De update van de kostengrondslagen betreft met name een stijging van de uitvoeringskosten. Deze stijging wordt deels teniet gedaan door de daling van de algemene bedrijfskosten.

Effect op AOW voorziening

De discretionaire AOW-voorziening exclusief Risicomarge neemt met 1.198 duizend euro toe.

De discretionaire AOW-voorziening inclusief Risicomarge neemt met 1.298 duizend euro toe.

De ontwikkeling volgt de ontwikkeling van het VPU en IBNR model. Daarbij zorgt de transitie voor een toename van 136 duizend euro en de update van de werkgeverslasten voor Excedent claims voor een daling van 44 duizend euro. De grondslagenwijzigingen verlagen de AOW voorziening met 758 duizend euro en de actualisering van de kostengrondslagen heeft een verhogend effect van 349 duizend euro.

Effect op risicomarge

De risicomarge WAO neemt met 117 duizend euro toe en de risicomarge WIA neemt met 1.322 duizend euro toe. De wijzigingen volgen uit de schattingswijzigingen. De risicomarge voor de AOW-voorziening is onder "AOW-voorziening" gecategoriseerd.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grondslagen voor de balans

Balanswaardering algemeen

De beleggingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij hierna anders is vermeld. Per categorie is aangegeven hoe deze waarde is bepaald. Waardewijzigingen worden verwerkt via de winst- en verliesrekening. De overige activa en passiva zijn, voor zover niet anders is vermeld, gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Alle bedragen in de jaarrekening luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatie valuta van NV schade.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de beleggingsopbrengsten.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van NV schade zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de hierna vermelde waarderinggrondslag per post of bij de toelichting op de desbetreffende balansposten.

Opname van actief, verplichting, bate of last

Actief

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar NV schade zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verplichting

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Bate

Een bate wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld en wordt toegerekend aan het jaar waarin deze zich voordoet.

Last

Een last wordt verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld en wordt toegerekend aan het jaar waarin deze zich voordoet.

Stelselmatigheid

De gehanteerde grondslagen van waarderingen en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Toegepaste schattingswijzigingen zijn opgenomen in de paragraaf "Schattingswijzigingen".

Herverzekeraars

NV schade heeft een deel van de WIA portefeuille herverzekerd bij de verzekeraars Achmea en Bovemij. Het betreft een quota share herverzekering met een herverzekeringspercentage van 50 procent. De WAO-portefeuille is een run-off portefeuille en valt niet onder de herverzekering. Het totaal aan onder herverzekering gesloten verzekeringen met een bepaalde looptijd wordt aangeduid als 'construct'. De contractperioden die betrekking hebben op het boekjaar betreffen de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2020 (WIA Construct 3, alleen schades), de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023 (Construct 4) en de verzekeringsjaren 2024-2028 is inmiddels een nieuwe overeenkomst met herverzekeraars afgesloten (Construct 5).

Contractperiode 2014 - 2020 (WIA Construct 3)

NV schade is met de herverzekeraars overeengekomen over te gaan tot resultaatdeling per 1 oktober 2023. Dit resulteert in een betaling aan de herverzekeraars ter hoogte van 26.764 duizend euro op grond van de resultaatdeling zoals beschreven in de herverzekeringsovereenkomst Construct 3. Dit bedrag bestaat uit het bedrag aan resultaatdeling ter hoogte van 24.264 duizend euro, plus het doorgeschoven resultaat uit vaststellingsovereenkomst van Construct 2 ter hoogte van 3.600 duizend euro minus het bedrag ten behoeve van de ketenoptimalisatie vastgelegd in herverzekeringsovereenkomst Construct 4 ter hoogte van 1.100 duizend euro.

Hiermee is de herverzekering van verzekeringsjaren 2014-2020 beëindigd.

Contractperiode 2021 - 2023 (WIA Construct 4)

In 2020 heeft NV schade overeenkomsten gesloten met de herverzekeraars voor wat betreft de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023. Per einde 2020 had NV schade hiermee rekening gehouden in de bruto technische voorzieningen op grond van de geldende waarderingsgrondslagen.

- De activa zijn voor 100 procent op de balans van NV schade verantwoord.
- De technische voorziening is voor 100 procent op de balans van NV schade verantwoord, waarbij het herverzekerde deel apart is verantwoord.
- Expliciet is vastgelegd dat de discretionaire verhoging van de in de polisvoorwaarden vastgelegde eindleeftijd 67 naar de AOW-leeftijd geen onderdeel van de Herverzekeringsafspraken uitmaakt.
- NV schade houdt, waar nodig, rekening met oninbaarheid van de vorderingen op de herverzekeraars.
- De baten en lasten voor rekening van de herverzekeraars over de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023 (periode resultaat) zijn apart verantwoord bij de desbetreffende post in de winst- en verliesrekening van NV schade. De eindafrekening vindt conform contractuele bepalingen plaats en zal worden opgesteld drie jaar na afloop van de contractperiode (direct na 1 januari 2027). Bij tussentijdse beëindiging vindt de afrekening plaats drie jaar na datum beëindiging. De bepaling van het resultaat vindt plaats op de grondslagen zoals deze gelden voor het Jaarverslag over boekjaar 2026 van NV schade.
- De risicomarge als onderdeel van de technische voorziening is niet herverzekerd en komt voor 100% voor rekening van NV schade.
- Het technisch resultaat voor rekening van de herverzekeraars (het saldo van enerzijds de baten en lasten over de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023 en anderzijds de risico-

opslagen) is inclusief de niet separaat benoemde vergoeding voor de herverzekeraars. Dat betekent dat er tussentijds geen cash flow met de herverzekeraars is en het volledige met de herverzekeraars af te rekenen bedrag voor wat herverzekering betreft over de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023 is verantwoord onder rekeningcourant herverzekeraars.

Op basis van de overeenkomsten voor wat betreft de verzekeringsjaren 2021 tot en met 2023 is onder rekeningcourant herverzekeraars, een nog door NV schade te ontvangen bedrag van de herverzekeraars opgenomen (1.100 duizend euro). Dit bedrag heeft betrekking op de financiering van ketenoptimalisatie, met als doel de waarde van de samenwerking voor werkgevers en werknemers in de metaal en de techniek zichtbaar te maken en invulling te geven gedurende de contractperiode.

Toerekening technisch resultaat 2021-2023

Verzekeraars hebben via de overeenkomsten over de verzekeringsjaren 2021-2023 afgesproken dat op het herverzekerd deel van de resultaten van de contractperiode de volgende specifieke waardering geldt:

- Het herverzekerd deel van de wijziging voorzieningen voor te betalen schaden wordt met de herverzekeraars afgerekend waarbij de voorziening is gewaardeerd tegen een afgesproken zero-basecurve (minus 10 basispunten) in plaats van de Solvency II-curve.
- Op het herverzekerd deel van de netto verdiende premie geldt een risico-opslag die per herverzekeraar specifiek is vastgesteld.

Contractperiode 2024 - 2028 (WIA Construct 5)

NV schade heeft met herverzekeraars Achmea, Bovemij en Münchener Rückversicherungs-gesellschaft eind 2023 één overeenkomst gesloten voor de periode van vijf jaar voor de herverzekering van de WIA-verzekeringsproducten. Deze verzekeringproducten worden voor 50% quota share herverzekerd bij de herverzekeraars, voor een specifiek percentage quota share op als herverzekeraar en geldt voor de schadegevallen met een ziektedatum in de periode van 1 januari 2024 tot 1 januari 2029.

Het quota share percentage kan jaarlijks op verzoek van NV schade worden verhoogd tot maximaal 75% voor een bepaald schadejaar (jaar van de eerste ziektedag). Een dergelijke verhoging gaat (met terugwerkende kracht) in op 1 januari van het betreffende schadejaar.

NV schade heeft met deze overeenkomst rekening gehouden in de bruto technische voorzieningen op grond van de geldende waarderingsgrondslagen.

- De activa zijn voor 100 procent op de balans van NV schade verantwoord.
- De technische voorziening is voor 100 procent op de balans van NV schade verantwoord, waarbij het herverzekerde deel apart is verantwoord.
- NV schade houdt, waar nodig, rekening met oninbaarheid van de vorderingen op de herverzekeraars.
- De baten en lasten voor rekening van de herverzekeraars over de verzekeringsjaren 2024 tot en met 2028 (periode resultaat) zijn apart verantwoord bij de desbetreffende post in de winst- en verliesrekening van NV schade. De eindafrekening vindt conform contractuele bepalingen plaats en zal worden opgesteld drie jaar na afloop van de contractperiode (direct na 1 januari 2032). Bij tussentijdse beëindiging vindt de afrekening plaats drie jaar na datum beëindiging. De bepaling van het resultaat vindt plaats op de grondslagen zoals deze gelden voor het Jaarverslag over boekjaar 2031 van NV schade.
- De risicomarge als onderdeel van de technische voorziening is niet herverzekerd en komt voor 100% voor rekening van NV schade.
- Het technisch resultaat voor rekening van de herverzekeraars (het saldo van enerzijds de baten en lasten over de verzekeringsjaren 2024 tot en met 2028 en anderzijds de risico-opslagen) is inclusief de vergoeding voor de herverzekeraars. Dat betekent dat er tussentijds geen cash flow met de herverzekeraars is en het volledige met de herverzekeraars af te rekenen bedrag voor wat herverzekering over de verzekeringsjaren 2024 tot en met 2028 is verantwoord onder rekeningcourant herverzekeraars.

Toerekening technisch resultaat 2024-2028

Verzekeraars hebben via de overeenkomsten over de verzekeringsjaren 2024-2028 afgesproken dat op het herverzekerde deel van de resultaten van de contractperiode de volgende specifieke waardering geldt:

- Het herverzekerde deel van de wijziging voorzieningen voor te betalen schaden wordt met de herverzekeraars afgerekend waarbij de voorziening is gewaardeerd tegen een afgesproken zero-basecurve (minus 10 basispunten) in plaats van de Solvency II-curve.
- Ten behoeve van de financiering van de ketenoptimalisatie, met als doel de waarde van de samenwerking voor werkgevers en werknemers in de Metaal en Techniek zichtbaar te maken en invulling te geven, dragen de herverzekeraars gedurende de contractperiode een bedrag ter grootte van 1% van 50% van de netto actuariële premie exclusief kosten af.

Beleggingen

De beleggingen zijn gerubriceerd naar de aard van de financiële instrumenten. De post beleggingen bestaat uit de posten vastrentende waarden en aandelen.

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Onderstaand is per beleggingscategorie aangegeven hoe de reële waarde is bepaald.

De beleggingsopbrengsten komen voor 100 procent voor rekening van NV schade. Voor meer toelichting zie 'Opbrengsten uit beleggingen' onder de grondslagen voor de winst- en verliesrekening.

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden betreffen obligaties en deposito's.

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurskoers op balansdatum inclusief de lopende interest ultimo jaar.

Deposito's (bij kredietinstellingen)

Deposito's zijn gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Deze is gelijk aan de netto contante waarde van de toekomstige kasstromen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen inventaris en bedrijfswagens. Deze post wordt gewaardeerd tegen historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur van vijf jaar. Jaarlijks wordt getoetst of sprake is van bijzondere waardeverminderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen positieve rekening-courantposities bij bancaire instellingen en beleggingen in direct opeisbare geldmarktfondsen die ter vrije beschikking staan en gewaardeerd zijn tegen reële waarde.

Afgeleide financiële instrumenten

De vorderingen en verplichtingen uit hoofde van derivaten zijn onder de balanspost "Afgeleide financiële instrumenten" verantwoord aan de actief- respectievelijk passiefzijde van de balans.

De derivaten zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten uit hoofde van derivaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat. Zie ook de toelichting op de balans, post 4 en 8.

Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten als aandelen en obligaties. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd als afgeleide financiële instrumenten onder de activa. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd als afgeleide financiële instrumenten onder de passiva.

NV schade zet derivaten in ten behoeve van het managen van haar valuta- en renterisico die optreden binnen haar beleggingsportefeuille. Doordat op balansniveau bandbreedtes zijn gedefinieerd met betrekking tot de rente- en valuta-exposure wordt geborgd dat de derivaten alleen een risicomitigerend doel hebben.

De vorderingen en verplichtingen uit hoofde van derivaten worden gesaldeerd op de balans opgenomen indien:

- er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en simultaan af te wikkelen of
- het stellige voornemen bestaat om de posten netto en simultaan af te wikkelen.

Met de inwerkingtreding van EMIR (European Market Infrastructure Regulation, een Europese verordening) in 2012, zijn onder meer regels opgesteld voor het afwikkelen van derivaten. Contractpartijen moeten over voldoende zekerheden beschikken om het tegenpartijkredietrisico af te dekken. De meeste partijen gebruiken hiervoor de Credit Support Annex (CSA) als zekerheidsdocumentatie. De openstaande vorderingen en verplichtingen van derivaten worden op dagbasis per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens vindt verrekening met de tegenpartij plaats. De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per tegenpartij gesaldeerd, waarbij een positief saldo per tegenpartij op de actiefzijde van de balans terechtkomt en een negatief saldo per tegenpartij op de passiefzijde van de balans, onder vorderingen respectievelijk verplichtingen uit hoofde van beleggingen. Zie ook de Risicoparagraaf, onderdeel marktwaardebepaling, waarin aanvullende informatie is opgenomen over de waardering van derivaten.

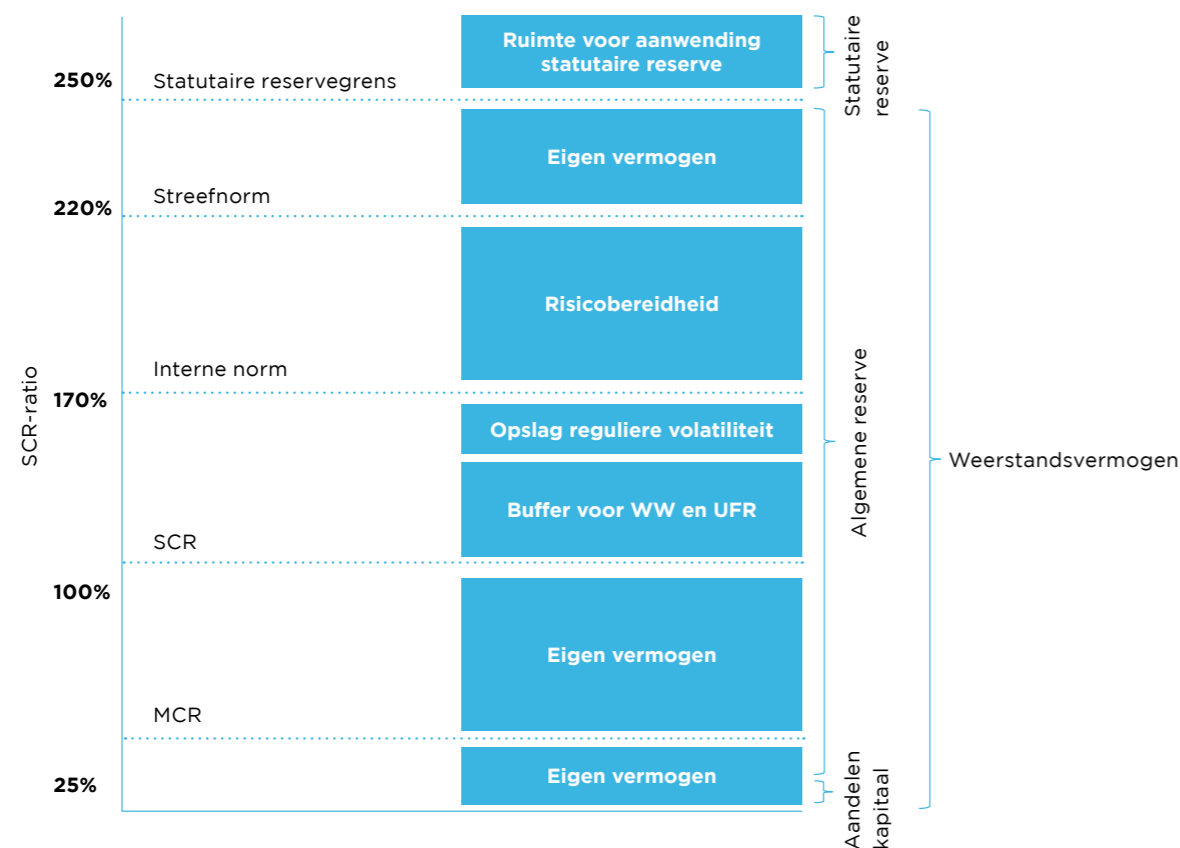
Algemene reserve

De algemene reserve vormt, samen met het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve, de aanwezige solvabiliteit van NV schade, ook wel aanwezig weerstandsvermogen genoemd.

Opbouw

De algemene reserve wordt opgebouwd via de bestemming van de winst. Hierbij wordt het niveau van de algemene reserve bepaald als het verschil tussen het weerstandsvermogen en het totaal van het aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve. Een tekort wordt uit de winst of uit de statutaire reserve toegevoegd aan de algemene reserve. Indien het aanwezige vermogen groter is dan de statutaire reservegrens, dan wordt het verschil toegevoegd aan de statutaire reserve. Daarnaast wordt de voorgestelde dividenduitkering die na einde boekjaar uitkeerbaar is in de algemene reserve verantwoord.

NV schade hanteert een aantal principes als beleidskader voor het kapitaalbeleid, dat in lijn is gebracht met de risicobereidheid en Voorbereidend Crisisplan (VCP). De opbouw van het weerstandsvermogen wordt in het kapitaalbeleid in onderstaande tabel als volgt grafisch weergegeven. De interne norm, streefnorm en statutaire reservegrens worden in dit kader jaarlijks getoetst. Wanneer de toets meer dan 20% afwijkt van de norm zal de directie van NV schade de norm heroverwegen.

Deze SCR-ratio is gebaseerd op de Solvency II wet- en regelgeving, onder gebruikmaking van de standaardformule. Onder Dutch GAAP (RJ 605) vindt geen berekening van de SCR-ratio plaats.

MCR

Naast de ondergrens die NV schade hanteert (SCR), geldt ook een wettelijke (Solvency II) ondergrens voor het eigen vermogen: de Minimum Solvency Capital requirement (MCR). De MCR bedraagt 25 procent van de SCR en komt uit op 33.624 duizend euro ultimo 2023 (2022:32.781 duizend euro).

Interne norm

De interne norm is door de directie van NV schade als onderdeel van het weerstandsvermogen toegevoegd met als doel de continuïteit van NV schade ook in het geval van zware tegenslagen te waarborgen. Deze interne norm bestaat uit de wettelijke norm (100% SCR) met daarboven een buffer voor werkloosheidsrisico, een buffer voor het risico van het wegvallen van de Ultimate Forward Rate (UFR) en een opslag op basis van de historische volatiliteit van de SCR-ratio (170 procent).

Streefnorm

De streefnorm is vastgesteld op een SCR-ratio van 220 procent en is de door NV schade minimaal nagestreefde solvabiliteit conform BW 2 Titel 9, afdeling 15. Dit komt overeen met een eigen vermogen van 295.891 duizend euro (2022: 288.475 duizend euro). Met deze streefnorm creëert NV schade een veilige marge bovenop de interne norm.

In aanvulling op de interne norm en de streefnorm definieert NV schade een statutaire reservegrens. Deze wordt, evenals het streefniveau, bepaald ten opzichte van de interne norm. NV schade acht een kans van maximaal eens in de 20 jaar acceptabel dat de interne norm wordt onderschreden voor de bepaling van de statutaire reservegrens.

Deze statutaire reservegrens is voor 2023 vastgesteld op 336.240 duizend euro (2022: 327.812 duizend euro), ofwel een SCR-ratio van 250 procent (2022: 250 procent) en is vóór verwerking van (eventuele) dividenduitkering.

Statutaire reserve

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten bedoelde "winstreserve". Deze reserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar en is dus niet beschikbaar voor uitkeringen aan de aandeelhouder.

Er wordt een statutaire reserve gevormd indien het eigen vermogen van NV schade de statutaire reservegrens overschrijdt. Het eigen vermogen bestaat uit de som van de volgende vermogensbestanddelen: aandelenkapitaal, algemene reserve, herwaarderingsreserve en statutaire reserve. In het kapitaalbeleid van NV schade is de methodiek voor het bepalen van de hoogte van de statutaire reservegrens vastgelegd. Het, boven deze grens, meerdere aanwezige eigen vermogen volgens RJ-grondslagen, wordt toegevoegd aan de statutaire reserve. Ultimo 2023 ligt het aanwezige eigen vermogen, na resultaatbestemming, boven de statutaire reservegrens. De statutaire reserve is eind 2022 gevormd. Ultimo 2023 is de statutaire reserve aangevuld vanuit de algemene reserve.

Er is sprake van een voorwaardelijk dividendbeleid, dat in de statuten van NV schade is vastgelegd. Het uitkeren van dividend is afhankelijk van de winst in enig jaar die resteert na toevoeging van het deel van de winst aan de algemene reserve dat nodig is voor het op peil houden van het weerstandsvermogen. Het dividend is gemaximeerd op 13 procent van het aandelenkapitaal, hetgeen leidt tot een maximaal bedrag aan dividend van 737 duizend euro. Voor 2023 zal geen dividend uitgekeerd worden.

Vereist weerstandsvermogen

Ingevolge wettelijke solvabiliteits-eisen, alsmede artikel 24 lid 1a van de statuten, dient de vennootschap een weerstandsvermogen aan te houden.

Grenzen binnen het Weerstandvermogen

SCR

NV schade houdt als ondergrens voor het door haar aan te houden kapitaal (vereist weerstandsvermogen) een SCR-ratio aan van 100 procent. Hierbij hanteert NV schade als SCR-ratio het minimum van de SCR-ratio op basis van de werkelijke beleggingsmix, volgens de Solvency II wet- en regelgeving.

In de toelichting op de balans is onder het weerstandsvermogen de solvabiliteitsratio per 31 december 2023 opgenomen.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- Marktrisico;
- Verzekeringstechnisch risico (zorg);
- Tegenpartijrisico;
- Operationeel risico.

Een uitgebreidere toelichting en kwantificering van deze (deel)risico's is terug te vinden in de Risicoparagraaf.

In artikel 32 van de statuten is bepaald dat in het geval van een eventuele liquidatie van de vennootschap het resterende overschot, na terugbetaling van het aandelenkapitaal en verkregen goedkeuring van de Raad van Commissarissen, zal worden bestemd ten behoeve van de verzekerden of een maatschappelijk belang.

Technische voorzieningen

De technische voorzieningen zijn bepaald op basis van een prospectieve methode met inachtneming van actuele veronderstellingen, waarbij voor de waardering de Solvency II grondslagen worden gehanteerd. Dit met uitzondering van de premievoorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's. Deze voorziening is, net als in 2022, negatief (vrijval). Het conform Solvency II grondslagen verantwoorden van deze vrijval in de statutaire jaarrekening zou in strijd zijn met het voorzichtigheids- en inzichtsbeginsel, twee belangrijke grondbeginselen die binnen de RJ-richtlijnen de basis vormen voor de verslaggeving. De premievoorziening wordt op basis van RJ grondslagen daarom minimaal op nihil gewaardeerd.

De voorzieningen worden bepaald als de som van de verdisconteerde verwachte uitkeringen en kosten. De discontering is op basis van de per ultimo boekjaar door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS), exclusief volatiliteitsaanpassing. In de berekeningen wordt rekening gehouden met halfjaarlijkse indexatie van de uitkeringen. NV schade indexeert de grondslag van de uitkering met de WIA-index. De maximale onvoorwaardelijke indexatie is 3%. Boven deze 3% is sprake van een voorwaardelijke verplichting, afhankelijk van de kapitaalpositie. Indien de WIA-indexatie lager is dan 2% en de CAO-loonindexatie hoger is dan de WIA-indexatie, dan wordt de CAO-loonindexatie gevolgd (onvoorwaardelijk tot 2%). In de berekeningen van de voorzieningen wordt voor toekomstige indexatie gebruik gemaakt van de HICPXT curve, convergerend naar 2% vanaf 20 jaar, met een opslag van 0,6%-punt. De toekomstige kosten worden geïndexeerd aan de hand van de Harmonised Index of Consumer Prices Ex Tobacco, convergerend naar 2% vanaf 20 jaar.

Voor te betalen schade (WAO)

De voorziening "Voor te betalen schade (WAO)" wordt berekend per individueel schadegeval. Hierbij wordt uitsluitend rekening gehouden met het sterfterisico. Het invaliderings- en revalidatierisico is in de praktijk nihil.

De voorziening "Voor te betalen schade (WAO)" bestaat uit:

- de Beste schatting schadevoorziening (BE schadevoorziening) voor de gemelde schadegevallen.
- een Beste schatting kostenvoorziening (BE kostenvoorziening).
- Risicomarge (RM), zijnde de contante waarde van de kosten voor het aanhouden van kapitaal ter dekking van de verzekeringstechnische risico's.

De Solvency II uitgangspunten voor de waardering van de BE van de schadevoorziening WAO zijn als volgt:

Voor de overlevingskansen hanteert NV schade de Prognosetafel AG2023 zonder leeftijdsterugstelling en met ervaringsfactoren. Door gebruik te maken van deze tafel wordt bij het vaststellen van de voorziening rekening gehouden met een "voorzienbare trend" in overlevingskansen.

Inbegrepen in de voorziening is een beste schatting van de kostenvoorziening, die voldoende wordt geacht om de 'werkelijke' toekomstige kosten te dekken.

Naast de schade- en kostenvoorzieningen wordt een Risicomarge (RM) aangehouden voor de kosten van het aanhouden van kapitaal ter dekking van de verzekeringstechnische risico's alsmede de tegenpartij en operationele risico's. Conform de Gedelegeerde Verordening wordt gebruik gemaakt van een kapitaalkostenpercentage (Cost-of-Capital rate) van 6% procent.

Een toelichting hierop en kwantificering hiervan wordt gegeven in de Risicoparagraaf.

Voor te betalen schade (WIA)

De voorziening "Voor te betalen schade (WIA)" bestaat uit:

- de Beste schatting schadevoorziening (BE VPU) voor de gemelde schadegevallen.
- een Beste schatting voor nog niet gemelde schadegevallen (BE IBNR).
- een Beste schatting kostenvoorziening (BE kostenvoorziening).
- een AOW voorziening.
- Risicomarge (RM), zijnde de contante waarde van de kosten voor het aanhouden van kapitaal ter dekking van de verzekeringstechnische risico's.

Een kernpunt van Solvency II is dat de beste schattingen geen prudentie bevatten. De BE VPU wordt post voor post vastgesteld en bestaat uit de contante waarde van alle verwachte toekomstige uitkeringen. De verwachte toekomstige uitkeringen worden bepaald aan de hand van herstelkansen, invalideringskansen, restverdiencapaciteit en sterfttekansen. Deze kansen zijn waar mogelijk gebaseerd op ervaringscijfers uit de eigen portefeuille. De BE IBNR wordt berekend op basis van de ontwikkeling in de gerealiseerde schadelast in oude tekenjaren. Ook inbegrepen in de beste schattingen is een kostenvoorziening, die voldoende moet zijn om in een 'going concern' scenario de verwachte toekomstige kosten te dekken.

De maximale eindleeftijd is verruimd van 67 naar 70 jaar in de polisvoorwaarden. Voor de bestaande uitkeringen van de WIA-werknemers, WIA-excedent en WIA-excedent top verzekeringen is deze verruiming ook van toepassing. Met deze verruiming sluiten we op dit moment aan bij de verwachte maximale AOW-leeftijd. Deze verruiming van de dekking is gefinancierd vanuit de discretionaire AOW-voorziening die in het verleden gevormd is. De premie hoeft niet aangepast te worden. In de premie is een opslag voor de financiering van de AOW-voorziening opgenomen.

Naast de schade- en kostenvoorzieningen wordt conform de WAO een Risicomarge (RM) aangehouden.

Naar de mening van NV schade wordt door deze kwantitatieve vaststelling van de benodigde voorziening voldoende rekening gehouden met het gestelde in de Risicoparagraaf.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

De post herverzekeringsdeel van de technische voorziening bestaat uit het aandeel van de herverzekerders in de voorziening van WIA Construct 3, 4 en 5. Zie hiervoor ook de grondslagen voor de balans.

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen

Als verplichtingen uit hoofde van beleggingen zijn in de jaarrekening gepresenteerd de kortlopende schulden in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Rekeningcourant herverzekerders

De post rekeningcourant herverzekerders bestaat uit schulden uit hoofde van de herverzekeringscontracten.

De schulden zijn langlopend en bestaan uit:

- Het af te rekenen resultaat met de herverzekerders, dat is gewaardeerd tegen reële waarde, aangepast voor het aandeel in de resultaten op de aan de WIA constructen gerelateerde beleggingen die voor 100 procent op de balans bij NV schade staan.
- Het af te rekenen aandeel van de herverzekerders in de technische voorzieningen, dat is gewaardeerd conform de post Technische voorzieningen.

Overige schulden

De post overige schulden bestaat uit de schulden anders dan die uit hoofde van beleggingen en verplichtingen uit herverzekering. De overige schulden zijn kortlopend en worden bij de eerste verwerking en de vervolgwaaarding gewaardeerd tegen de reële waarde.

Grondslagen voor de winst- en verliesrekening

Resultaatbepaling algemeen

De in de winst- en verliesrekening opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderinggrondslagen voor beleggingen en technische voorzieningen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat. De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Vreemde valuta

De valutaresultaten zijn verantwoord onder de beleggingsopbrengsten.

Technische rekening

Verdiende premies eigen rekening

De verdiende premies eigen rekening bestaan uit de geboekte bruto premies. De bruto premies worden getoond onder aftrek van de dotatie aan de voorziening voor oninbare premievorderingen en de premiekorting.

Uitgaande herverzekeringpremies

Deze herverzekeringpremies omvatten de premies op lopende herverzekeringcontracten. Deze worden naar evenredigheid, zijnde het aandeel van de desbetreffende herverzekeraar in de verdiende premie van het desbetreffende boekjaar, gedurende de contractperiode zichtbaar als last opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Opbrengsten uit beleggingen

Onder de opbrengst uit beleggingen worden getoond de in het boekjaar ten gunste van NV schade behaalde beleggingsopbrengsten. Zie ook de toelichting op de grondslagen van de balanspost beleggingen.

Het totale resultaat op beleggingen is in de winst- en verliesrekening gepresenteerd onder de posten:

- (10) Opbrengsten uit beleggingen;
- (11) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen;
- (14) Beleggingslasten;
- (15) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen.

De beleggingsopbrengsten komen volledig toe aan NV schade.

NV schade heeft met de verzekeraars Achmea en Bovemij afgesproken dat zij recht hebben op een fictief rendement op beleggingen voor de verzekeringsjaren vanaf 2014, in plaats van een aandeel in het werkelijk behaalde rendement op beleggingen. Voor meer toelichting, zie de grondslag "Herverzekeraars" met hun contractperioden onder de grondslagen voor de balans.

De opbrengsten uit beleggingen bestaan uit dividend en rente voor het boekjaar, waardemutaties van beleggingen tegen de reële waarde met verantwoording van de waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening en boekresultaten bij verkoop van beleggingen.

Het gerealiseerde resultaat op de verkoop van een belegging is het verschil tussen de ontvangen opbrengsten, na aftrek van transactiekosten, en de oorspronkelijke (geamortiseerde) kostprijs. Waardemutaties betreffen het verschil tussen enerzijds de waarde aan het einde van het jaar dan wel de opbrengst bij verkoop gedurende het jaar en anderzijds de waarde aan het einde van het voorgaande jaar dan wel de verkrijgingsprijs gedurende het jaar.

De beleggingslasten bestaan voornamelijk uit beheervergoedingen aan externe managers.

Schaden eigen rekening

Geboekte schade (bruto)

De geboekte schade betreffen de in het boekjaar opeisbaar geworden schade-uitkeringen.

Wijziging voorziening voor te betalen schade (bruto)

De wijziging voorziening voor te betalen schade bestaat uit de mutatie van deze technische voorziening zoals deze blijkt bij post 6.

Aandeel herverzekeraars in bruto schade

Het aandeel herverzekeraars in de bruto schade eigen rekening omvat de geboekte schade op de lopende herverzekeringcontracten. Deze worden naar evenredigheid, zijnde het aandeel van de desbetreffende herverzekeraar in de bruto schade eigen rekening van het desbetreffende boekjaar, gedurende de contractperiode zichtbaar als bate of last opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Bedrijfskosten

Bedrijfskosten zijn gerelateerd aan de operationele activiteiten van NV schade en direct toe te rekenen aan de rapportageperiode, zoals ICT-kosten, advieskosten, personeelsbeloningen, afschrijvingen en dergelijke. Voor de bedrijfskosten die hun oorsprong in het huidig boekjaar en/of in het verleden hebben, maar waarvan de uitgaven in de toekomst zullen plaatsvinden, is een reservering getroffen. Voor een nadere specificatie van de personeelskosten wordt verwezen naar de desbetreffende toelichting.

Toerekening technisch resultaat

De post toerekening technisch resultaat betreft aanvullende resultaatafspraken (per herverzekerd construct) met de herverzekeraars en wordt gevormd op grond van, en boven op, het per rapportagedatum gerealiseerde herverzekeringresultaat bestaande uit de herverzekerde premie, uitkeringen, voorzieningen en rentevergoeding. Zie ook de algemene toelichting op de herverzekeraars.

Fiscale positie

De regeling van de subjectieve vrijstellingen, zoals opgenomen onder artikel 5 van de Wet op de Venootschapsbelasting 1969, is voor NV schade van toepassing, conform het besluit d.d. 9 januari 1995 van de inspecteur van de belastingdienst/grote ondernemingen te Amsterdam.

Niet technische rekening

Alle winsten en verliezen van NV schade zijn verantwoord in de technische rekening.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, financieringsactiviteiten en investeringsactiviteiten.

De netto kasstroom bestaat hierbij uit de mutatie van de posten liquide middelen en de op balansdatum eventueel in rekening-courant verschuldigde bedragen aan bancaire instellingen. De mutaties in het kasstroomoverzicht zijn afgeleid uit de winst- en verliesrekening en de balansmutaties.

Risicoparagraaf

In de risicoparagraaf wordt ten aanzien van vastrentende waarden en zakelijke waarden uitgegaan van het risico van financiële instrumenten en verzekeringscontracten. Daardoor wijken de vastrentende waarden en zakelijke waarden in de risicoparagraaf af van de presentatie op de balans.

Dat betekent dat participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden qua risico als vastrentende waarden zijn beschouwd. In de jaarrekening zijn deze gerubriceerd onder aandelen.

In het bestuursverslag wordt ingegaan op de strategische en operationele risico's en op het beleid ter beheersing van de risico's. Onderstaand wordt meer kwantitatieve informatie betreffende de risico's weergegeven.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor NV schade betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat de vennootschap niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de toekomstige verplichtingen. Indien de solvabiliteit zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat NV schade de premie moet verhogen.

Solvabiliteitseis (x 1.000 euro)	2023	2022
Eigen vermogen	506.488	458.624
Aanwezig weerstandsvermogen	336.240	327.813
Extra beschikbaar vermogen (boven statutaire reservegrens)	170.248	130.811
Eigen vermogen	506.488	458.624
Minimum Solvabiliteitskapitaalvereiste (Solvency II)	33.624	32.781
Extra vermogen (boven minimum)	472.864	425.843

De SCR komt ultimo 2023 uit op 134.496 duizend euro (2022: 131.125 duizend euro). Het aanwezige weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2023 336.240 duizend euro (2022: 327.813 duizend euro). Dat ligt ruim boven de SCR, maar ook boven de streefnorm van 295.891 duizend euro ultimo 2023 (2022: 288.475 duizend euro).

De SCR is gebaseerd op de economische uitgangspunten, waarbij de verschillende risico's zoveel mogelijk zijn berekend met behulp van de standaardformule zoals wordt voorgeschreven door de Europese Commissie in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35.

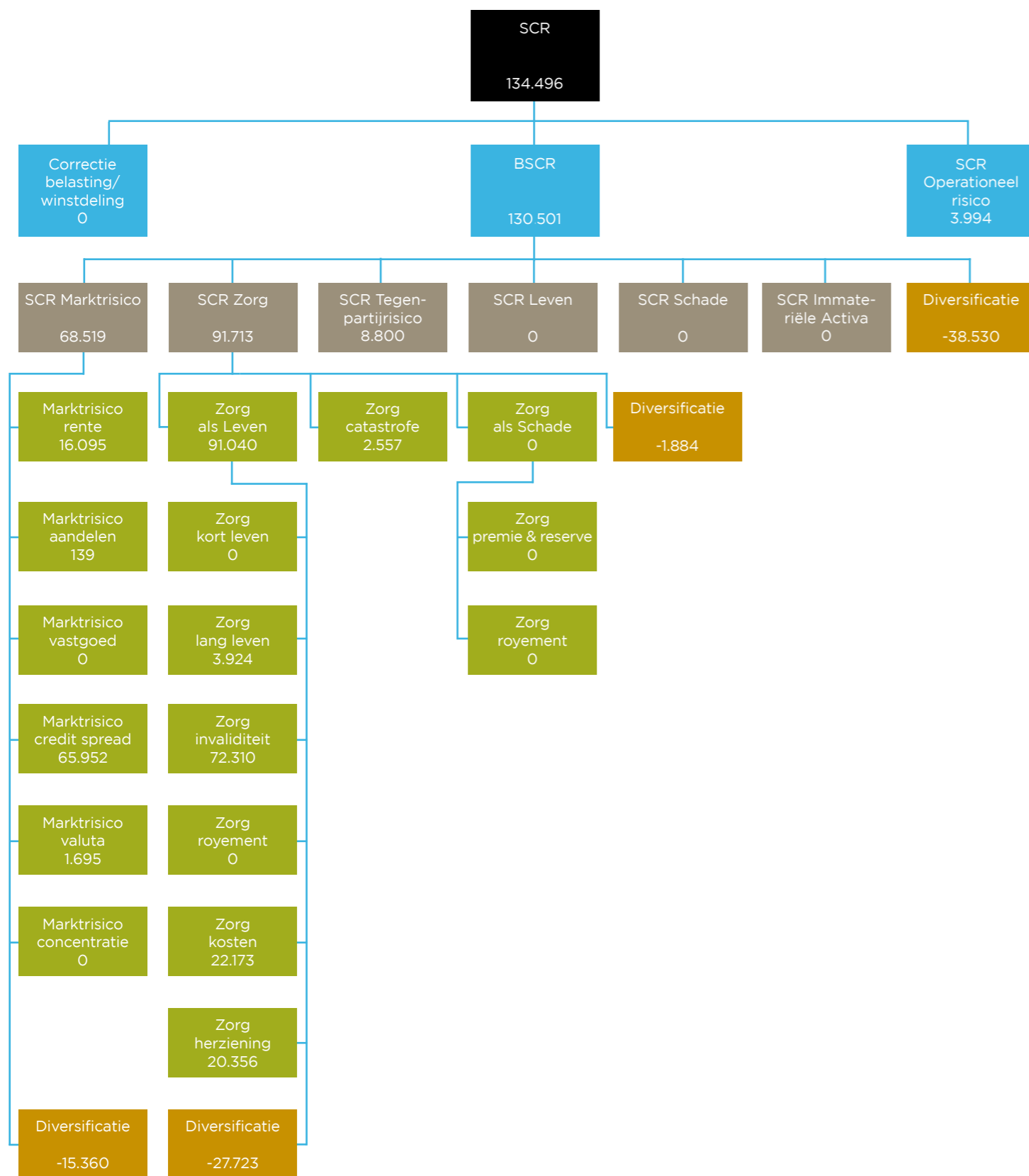
NV schade hanteert een prudent premie- en kapitaalbeleid. In haar kapitaalbeleid hanteert NV schade naast een ondergrens ook een door het bestuur minimaal nagestreefde solvabiliteit (streefnorm) en een statutaire reservebovengrens. De streefnorm is vastgesteld op een SCR-ratio van 220 procent en de statutaire reservegrens op een SCR-ratio van 250 procent. NV schade stelt de SCR vast op basis van de feitelijke beleggingsmix. Voor meer toelichting, zie 'SCR-ratio' en 'Grenzen binnen het Weerstandsvermogen' onder de grondslagen voor de balans.

De SCR betreft dat niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5 procent) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen. De SCR meet de effecten van risico's in vier hoofdcategorieën:

- 1 Marktrisico;
- 2 Verzekeringstechnisch risico (zorg);
- 3 Tegenpartijrisico;
- 4 Operationeel risico.

Binnen de hoofdcategorieën zijn subcategorieën gedefinieerd. De SCR standaardformule vereist dat voor elk van de voor de verzekeraar relevante (sub)categorieën een kapitaal eis wordt berekend die vervolgens wordt geaggregeerd tot een overall SCR, daarbij rekening houdend met diversificatie-effecten die tussen risicocategorieën optreden. Een schematisch overzicht van de voor NV schade relevant geachte categorieën is hierna weergegeven. Een bedrag van nul euro is ingevuld als het risico op dit moment niet van toepassing is op NV schade of als het risico verwaarloosbaar wordt geacht.

De relevant geachte risico's voor NV schade worden in het vervolg van deze paragraaf nader toegelicht.

1. Marktrisico

Het marktrisico (of beleggingsrisico) onderkent een zestal subcategorieën, waaronder het vastgoedrisico, dat niet van toepassing is. De risico's hebben voornamelijk betrekking op het belegd vermogen van NV schade. Bij het renterisico is echter ook het effect op de technische voorzieningen ingerekend. Inclusief diversificatievoordelen binnen deze hoofdcategorie resulteert dit voor het hoogste aggregatieniveau in een bruto kapitaaleis van 68.519 duizend euro (2022: 71.931 duizend euro).

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van het belegd vermogen en de technische voorzieningen verandert als gevolg van veranderingen in de rentetermijnstructuur en de inflatie. Dit kan een daling of een stijging betreffen. Voor het bepalen van het renterisico wordt uitsluitend de basis rentetermijnstructuur geschokt met de percentages zoals is voorgeschreven onder Solvency II in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Europese Commissie. De basis voor de rentetermijnstructuur ultimo 2023 is in dit geval de Solvency II RTS van EIOPA, exclusief volatiliteitsaanpassing, voor de verplichtingen en de zero swapcurve voor de beleggingen.

Het streven is om in grote mate (circa 100 procent) de rentegevoeligheid van de technische voorziening op basis van de swapcurve te elimineren. Er wordt niet gestreefd naar afdekking op Solvency II grondslagen, omdat dit zorgt voor balans instabiliteit. Voor de bepaling van de renteafdekking worden alle vastrentende waarden portefeuilles meegenomen.

Dit resulteert in een renteafdekking van 112,6% (inclusief risicomarge, exclusief 2e orde rentegevoeligheid van de risicomarge). Onder Solvency II is NV schade gevoelig voor opwaarts renterisico. De bruto kapitaaleis voor het renterisico bedraagt 16.095 duizend euro ultimo 2023 (2022: 15.430 duizend euro).

De duration van de verplichtingen (inclusief risicomarge) is 9,8 jaar en de duration van de totale beleggingsportefeuille is 6,9 jaar.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen) verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het aandelenrisico wordt voornamelijk beheerst door het diversificeren van de beleggingsportefeuille ofwel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's. De aandelen portefeuille is in de loop van 2023 verkocht. In 2022 bedroeg het percentage zakelijke waarden in de totale beleggingsportefeuille circa 0,1 procent.

Voor de kwantificering van het aandelenrisico is een daling van de aandelenmarkten met 39 procent (indien een land in de EEA/OESO zit) respectievelijk 49 procent (overige landen) verondersteld plus een aandelen dempener. Echter heeft NV schade dit onderscheid niet gemaakt omdat de aandelen portefeuille van zeer kleine omvang is. Uit prudentie is voor alle aandelen de zwaarste schok gehanteerd. Voor NV schade leidt dit ultimo 2023 tot een bruto kapitaaleis van 139 duizend euro (2022: 615 duizend euro).

Ultimo 2023 zijn er enkel aandelenbeleggingen middels het bankleningenfonds en het US hoogrentende fonds en zijn de participaties in aandelenfondsen verkocht. Via deze fondsen is een geografische spreiding aangebracht. De aandelenbeleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Geografische spreiding zakelijke waarden (x 1.000 euro)		
Categorie	2023	2022
Europa	0	145
Noord-Amerika	0	432
Verre Oosten	0	278
Opkomende markten	0	243
Totaal	0	1.098
Vastrentende waarden via fondsen	806.711	736.462
Totaal conform balans	806.711	737.560

De vastrentende waarden via fondsen zijn op de balans opgenomen onder Aandelen, maar risicotecnisch gepresenteerd onder vastrentende waarden.

Vastgoedrisico

Het scenario voor het bepalen van het vastgoedrisico is een daling van 25 procent van de prijzen van directe en indirecte vastgoed beleggingen. De vastgoed gerelateerde beleggingen van NV Schade (vastgoed met leverage) zijn echter als aandelen te karakteriseren en daardoor ook geschaard onder dat risico. Het vastgoedrisico is derhalve op nul gesteld.

Credit spread

Het spreadrisico komt voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau (of de volatiliteit) van renteopslagen (credit spreads) op de risicovrije rentetermijnstructuur. De kapitaaleis voor het spreadrisico heeft in geval van NV schade ultimo 2023 voornamelijk betrekking op obligaties. De schok is afhankelijk van type obligatie, de kredietklasse en de (modified) duration.

Credit Spread 2023:

Kredietkwaliteitsklasse	Marktwaaarde x 1.000 euro	Gemiddelde Spreadduration	Spreadrisico x 1.000 euro
0 AAA	2.434	3,60	76
1 AA	17.469	5,00	859
2 A	108.937	4,50	6.210
3 BBB	196.610	5,30	22.962
4 BB	61.723	5,80	13.873
5 B	62.609	4,30	19.039
6 lager dan B	2.735	3,90	796
Geen rating	18.846	3,70	2.137
Totaal	471.363	4,90	65.952

Credit Spread 2022:

Kredietkwaliteitsklasse	Marktwaaarde x 1.000 euro	Gemiddelde Spreadduration	Spreadrisico x 1.000 euro
0 AAA	4.000	2,57	97
1 AA	13.533	5,31	694
2 A	100.816	4,92	6.162
3 BBB	183.379	5,35	21.551
4 BB	51.001	6,24	12.227
5 B	71.914	4,25	21.977
6 lager dan B	14.336	6,57	3.856
Geen rating	19.631	2,67	2.952
Totaal	458.610	5,03	69.516

De bruto kapitaaleis voor het credit spread risico bedraagt 69.952 duizend euro ultimo 2023 (2022: 69.516 duizend euro).

Valutarisico

Het valutarisico van de Amerikaanse Dollar en het Britse Pond wordt volledig afgedekt. Door een kleine mismatch in de afdekking ontstaat er een valutarisico. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis ultimo 2023 voor het valutarisico van 1.695 duizend euro 2022: 891 duizend euro).

Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa of op bepaalde markten.

Er ontstaat een kapitaaleis als de blootstelling aan (een belegging in) een individuele tegenpartij een bepaalde drempelwaarde te boven gaat. De drempelwaarden zijn gehanteerd zoals beschreven in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Europese Commissie. Voor de beleggingen van NV schade wordt de drempelwaarde niet overschreden, waardoor het concentratierisico nihil is.

Tegenpartij spreiding (beleggingen groter dan 2% van het fondsvermogen)				
Categorie	2023		2022	
	Reële waarde x 1.000 euro	Beleggingen %	Reële waarde x 1.000 euro	Beleggingen %
Belgische staat	92.078	8%	91.022	8%
Duitse staat	24.555	2%	30.110	3%
Finse staat	59.249	5%	55.109	5%
Ierse staat	72.823	6%	70.330	6%
Nederlandse staat	30.017	3%	44.764	4%
Oostenrijkse staat	71.230	6%	69.411	6%
Totaal	349.952	30%	360.746	32%

2. Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico betreft alle risico's (zoals langlevens of invaliditeit) verbonden aan verplichtingen uit hoofde van verzekeringsactiviteiten met uitzondering van componenten die onder marktrisicofactoren vallen of die onder operationele risicofactoren vallen.

De verzekeringen van NV schade (zowel WAO-hiaat als WIA-producten) worden onder Solvency II getypeerd als Zorg. Daarnaast bevat deze hoofd categorie het catastroferisico.

De bruto kapitaalsvereiste voor de Zorg categorie is, inclusief diversificatievoordeel binnen deze hoofdcategorie, berekend op 91.713 duizend euro (2022: 85.082 duizend euro) en bestaat uit de volgende deelrisico's:

Kortlevenrisico

Het kortlevenrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon korter zal leven dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Het kortlevenrisico is voor NV schade niet relevant, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (een lagere technische voorziening).

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Voor NV schade betekent dit dat de uitkeringen langer dan verwacht uitgekeerd moeten worden. Het langlevenrisico is gekwantificeerd door uit te gaan van 20 procent hogere overlevingskansen dan bij vaststelling van de best estimate voorzieningen. Aangezien voor NV schade de verplichtingen uit tijdelijke uitkeringen bestaan, leidt een lager veronderstelde overlevingskans tot een beperkte verhoging van de uitkeringslasten. De bruto kapitaaleis voor het langlevenrisico bedraagt 3.924 duizend euro ultimo 2023 (2022: 5.462 duizend euro).

Invaliditeits- en morbiditeitsrisico

Het invaliditeits- en morbiditeitsrisico voor NV schade is het risico dat mensen meer invalideren en minder revalideren dan verwacht is. Dit risico is berekend aan de hand van een scenario waarin wordt uitgegaan van 35 procent hogere invalideringskansen (disability rates) voor het eerstvolgende jaar en 25 procent voor alle daarop volgende jaren en een permanente daling van 20 procent van de herstelcijfers. Deze schok is alleen toegepast op de WIA-portefeuilles, omdat er geen invalidering en revalidering verondersteld wordt in de WAO-portefeuille. Gezien de aard van de verzekeringen van NV schade (arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) betreft het een substantieel risico, welke ultimo 2023 tot een bruto kapitaaleis leidt van 72.310 duizend euro (2022: 67.882 duizend euro).

Royementsrisico

De verzekeringen van NV schade betreffen voor het overgrote deel eenjarige risicopremies, waardoor royement geen relevant risico op negatief resultaat met zich meebrengt.

Kostenrisico

Het risico op hogere kosten dan voorzien is gekwantificeerd door uit te gaan van een permanente toename van de uitvoeringskosten met 10 procent en een 1 procent hogere inflatie dan verwacht. Dit leidt voor NV schade tot een bruto kapitaalbeslag van 22.173 duizend euro ultimo 2023 (2022: 18.784 duizend euro).

Herzieningsrisico

Onder herzieningsrisico moet worden verstaan het risico dat annuïteiten waarbij de uitkeringen die op basis van de onderliggende verzekering verschuldigd zijn, kunnen toenemen als gevolg van veranderingen in de wetgeving of in de gezondheidstoestand van de verzekerde persoon. Mede gezien het feit dat niet alle op NV schade van toepassing zijnde verzekeringstechnische risico's in het standaardmodel tot uitdrukking komen, is ervoor gekozen deze overige risico's hieronder te scharen. De belangrijkste van deze risico's betreft de mogelijke extra schade wanneer de werkloosheid hoger uitvalt dan verwacht. In dat geval zullen de verzekeringen van NV schade een hogere aanvulling moeten doen op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, wat voor NV schade zal leiden tot hogere uitkeringslasten. NV schade houdt daarom rekening met een extra kapitaalbeslag ter hoogte van 4 procent van de best estimate voorziening conform het standaardmodel. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis van 20.356 duizend euro ultimo 2023 (2022: 20.485 duizend euro).

Na diversificatievoordeel binnen deze categorie Zorg als Leven resulteert een bruto kapitaaleis van 91.040 duizend euro (2022: 84.719 duizend euro) voor het totaal aan verzekeringstechnische risico's.

Catastroferisico

Ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's is naast de hiervoor beschreven Leven categorie de categorie Catastroferisico van toepassing voor NV schade.

Het catastroferisico maakt onderscheid in vijf typen letsel: overlijden door ongeval, permanente volledige arbeidsongeschiktheid, langdurige arbeidsongeschiktheid, kortdurige arbeidsongeschiktheid en medisch letsel. Voor NV schade zijn alleen de lang- en de kortdurige arbeidsongeschiktheid relevant. Ten aanzien van deze twee letseltypen worden twee catastrofes onderscheiden die ten grondslag aan het letsel zouden kunnen liggen: massaal ongevalrisico en concentratierisico. De bruto kapitaaleis ten behoeve van deze twee risico's is 2.557 duizend euro (2022: 1.409 duizend euro) en is vastgesteld conform de standaardformules.

3. Tegenpartijrisico

Tegenpartijrisico (ook wel kredietrisico genoemd) is het risico van financiële verliezen voor NV schade als gevolg van een verslechterde financiële situatie van tegenpartijen waarop NV schade (potentiële) vorderingen heeft, met name wanneer de tegenpartij niet geheel of niet tijdig haar verplichtingen nakomt. Behalve faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen, kunnen ook minder ingrijpende gebeurtenissen tot verliezen leiden. Voor NV schade heeft dit kredietrisico voornamelijk betrekking op de beleggingen in obligaties en leningen. Het kredietrisico wordt door NV schade gemitigeerd door spreiding van de vastrentende waarden naar regio en sector.

Daarnaast heeft NV schade vorderingen van 8.214 duizend euro (2022: 6.609 duizend euro). Deze vorderingen bestaan vooral uit premievorderingen op werkgevers van 2.733 duizend euro (2022: 4.594 duizend euro) en terug te vorderen uitkeringen 816 duizend euro (2022: 466 duizend euro). Voor deze vorderingen is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd waardoor het effect van eventueel oninbare vorderingen op het resultaat wordt beperkt. Gezien de grootte van deze vorderingen is het financiële risico voor NV schade beperkt.

Onder Solvency II wordt onderscheid gemaakt tussen verwacht en onverwacht financieel verlies. Het verwachte verlies komt tot uiting op de balans, in de vorm van een correctie (afslag) op de vordering. Het verwachte verlies acht NV schade ultimo 2023 verwaarloosbaar. Het onverwachte verlies komt tot uiting in de kapitaaleis voor tegenpartijkredietrisico en onderkent twee types:

Type 1 tegenpartijen

- Type 1 tegenpartijen zijn onder meer: herverzekering, derivaten en hedges, banktegoeden en andere vorderingen.
- Bankrekeningen bij fund managers worden beschouwd als gealloceerd vermogen en zouden vanuit strategisch oogpunt geen substantiële bedragen mogen vormen. Deze posten zijn dan ook niet betrokken in het vaststellen van het tegenpartijrisico.
- Voor derivatenposities wordt collateral aangehouden, wat het hiermee gepaarde kredietrisico dekt. Deze waarden zijn ook meegenomen bij de vaststelling van het tegenpartijrisico.

Type 2 tegenpartijen

- Onder type 2 vallen bijvoorbeeld vorderingen op verzekerden.

Voor NV schade is op basis van het standaardmodel het tegenpartijrisico vastgesteld op 8.800 duizend euro (2022: 7.468 duizend euro). Het betreft zowel type 1 als type 2 tegenpartijen. De onverwachte verliezen zijn vastgesteld ten aanzien van cash, deposito's, derivaten (valutaswaps en inflatieswaps) en premiedebiteuren.

4. Operationeel risico

Het operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Dit wordt ondervangen door deugdelijke functiescheiding, een goed beschreven administratieve organisatie, inclusief interne beheersmaatregelen en toezicht op de naleving van afgesproken procedures. De kapitaaleis voor operationeel risico betreft het maximum van de uitkomst uit de standaardformule: 3.994 duizend euro (2022: 4.180 duizend euro).

De voornaamste componenten van het operationeel risico zijn procesrisico, ICT risico en uitbestedingsrisico. De operationele risico's van NV schade worden per kwartaal in kaart gebracht. De operationele risico's in relatie tot uitbestede processen zijn inzichtelijk door middel van rapportages van de uitvoerders en onderuitvoerders.

Wettelijk gezien is NV schade te allen tijde eindverantwoordelijk voor activiteiten die zijn uitbesteed aan een derde partij. De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is in 2023 nagenoeg geheel uitbesteed aan CoMetec B.V., de nieuwe uitvoeringsorganisatie voor inkomensverzekeringen en sociale regelingen. Het Vermogensbeheer is uitbesteed aan MN Vermogensbeheer B.V.. Daarnaast heeft NV schade de invulling van de sleutelfuncties compliance, risicomanagement, actuariële functie en interne audit uitbesteed aan derde partijen. In de operationele bedrijfsvoering en de interacties met uitbestedingspartners levert NV schade doorlopend inspanningen gericht op de verdere verbetering van de beheerste bedrijfsvoering. Daarbij is in 2023 de aandacht met name uitgegaan naar de beheerste en integere bedrijfsvoering van CoMetec, onder andere met de ontwikkeling en implementatie van een controle raamwerk gericht op de beheersing van de bedrijfsvoering. Als onderdeel van dit raamwerk zijn eveneens controls geïmplementeerd gericht op de beheersing van cybersecurity risico's. Hierbij is gebruik gemaakt van de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB. Voornaamste aandachtspunt betreft daarbij de ketenregie op de gehele uitbestedingsketen van NV schade, specifiek de (ICT) leveranciers van CoMetec.

De risico's met betrekking tot IT zijn voor NV schade als zeer kleine organisatie met een IT landschap dat zeer beperkt is in scope, inherent vrij laag. Binnen de NV schade organisatie wordt gebruik gemaakt van (standaard) kantoorautomatisering en een beperkt aantal standaard applicaties. Het end user computing (EUC) risico is beperkt al wordt er binnen Finance & Control en Actuarieel intensief gebruik gemaakt van Excel modellen en toepassingen. De modellen die het Actuarieel hanteert worden periodiek (en bij majeure wijzigingen) door een onafhankelijke modelvalidator getoetst, waarbij onder andere de integriteit en beveiliging van het desbetreffende model wordt beoordeeld.

5. Overige risico aspecten

Basic Solvency Capital Requirement

Categorie 1 tot en met 3 (marktrisico, verzekeringstechnisch risico en tegenpartijrisico) vormen samen de zogenaamde Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (ook wel de Basic Solvency Capital Requirement, BSCR). Na diversificatievoordelen tussen deze drie categorieën resulteert een BSCR van 130.501 duizend euro (2022: 126.946 duizend euro).

Correctie Belasting / Winstdeling

Aangezien geen verliesabsorberend vermogen vanuit winstdeling is gekwantificeerd en NV schade tevens is vrijgesteld van vennootschapsbelasting, wordt deze correctie op nul gesteld.

Totale Solvency Capital Requirement

Er zijn geen diversificatievoordelen tussen de operationele risico's en de BSCR. Voor NV schade resulteert derhalve een totale SCR van 134.496 duizend euro (2022: 131.125 duizend euro).

Spreadrisico

NV schade loopt spreadrisico op vorderingen op tegenpartijen. Voor NV schade betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties en leningen.

Vastrentende waarden naar samenstelling, credit rating en looptijd

De samenstelling van de vastrentende waarden (inclusief participaties in beleggingsinstellingen) kan als volgt worden samengevat:

Samenstelling vastrentende waarden (look through)		
Categorie	2023 (x 1.000 euro)	2022 (x 1.000 euro)
Langlopend Europese staats obligaties	352.113	346.531
Bedrijfsobligaties	285.063	263.786
Emerging Markets obligaties	110.378	103.327
Hypotheke Retail	306.870	275.455
Vastrentend-hoogrentend US obligaties	24.353	22.680
Vastrentend-hoogrentend EU obligaties	0	87
Bankleningen	80.047	71.213
Kortlopende staatsobligaties	11.559	28.834
Totaal	1.170.382	1.111.913
Vastrentende waarden via fondsen en hypotheke	806.711	736.462
Obligaties	363.671	375.451
Deposito's	0	2.500
Totaal	1.170.382	1.114.413

De Europese obligaties en Inflation-linked obligaties zijn uitgegeven door landen in de euro-zone. Deze obligaties luiden in euro's. De Vastrentend-hoogrentende portefeuille bestaat uit hoogrentende obligaties uitgegeven door het bedrijfsleven in US dollars en euro's. Het gaat hier om een markt van bedrijfsobligaties met een creditrating lager dan of gelijk aan BB.

De verdeling van de vastrentende waarden naar credit rating is als volgt:

Kredietwaardigheid portefeuille vastrentende waarden		
Rating categorie	ultimo 2023	ultimo 2022
AAA	30%	31%
AA	26%	25%
A	12%	13%
BBB	17%	16%
< BBB	13%	13%
Geen rating	2%	2%
Totaal	100%	100%

De verdeling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

Looptijd portefeuille vastrentende waarden				
Rating categorie	2023		2022	
	Bedrag (x 1.000 euro)	%	Bedrag (x 1.000 euro)	%
0 tot 3 jaar	203.252	17%	201.441	18%
3 tot 5 jaar	217.645	19%	142.652	13%
5 tot 10 jaar	572.490	49%	592.833	53%
10 tot 20 jaar	144.060	12%	148.238	13%
Langer dan 20 jaar	32.935	3%	29.249	3%
Totaal	1.170.382	100%	1.114.413	100%

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Samenstelling illiquide producten				
Categorie (look through)	2023			2022
	Totaal Bedrag (x 1.000 euro)	Illiquide Bedrag (x 1.000 euro)	Illiquide %	Illiquide %
Vastrentende waarden ¹	1.170.383	306.870	26%	25%
Overig ²	10.105	0	0%	0%
Totaal	1.180.487	306.870	26%	25%

¹ Obligaties, deposito's en hypotheekleningen

² Derivaten, vorderingen uit hoofde van beleggingen en liquide middelen

Risico marktwaardebepaling

De beleggingen zijn gewaardeerd op reële waarde. Niet voor alle beleggingsinstrumenten zijn frequente marktnoteringen beschikbaar. Dat levert een hoger risico op ten aanzien van de benadering van de waardering van een belegging. In de volgende tabel is het totale belegd vermogen uitgesplitst naar drie niveaus van waardering. Dit betreft het belegd vermogen, inclusief de vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingen én de liquide middelen. Deze niveaus zijn als volgt toe te lichten:

Genoteerde marktprijzen

Directe marktwaardering, beursnotering in een actieve markt.

Onafhankelijke taxaties

Beschikbare taxaties van derden.

Netto contante waarde

Afgeleide marktwaardering, geen directe beursnotering van andere uit de markt waarneembare data dan wel een prijs gebaseerd op een transactie in een niet-actieve markt met niet-significante prijsaanpassing (gebaseerd op aannames en schattingen).

Andere methode

Modellen en technieken, marktwaardebepaling niet gebaseerd op markt dat maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurskoers en hebben daarmee een 'market-to-market' waardering.

De participaties in het hypotheekfonds worden gewaardeerd door een externe vermogensbeheerder op basis van de Net Asset Value. Dit is de berekende intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Bij afwezigheid van een ultimo jaaropgave van de fondsmanager maakt de vermogensbeheerder een gefundeerde inschatting op basis van het laatst beschikbare statement en marktanalyse.

De totstandkoming van deze waardering wordt jaarlijks door backtesting gevalideerd.

De investeringen in MN Fondsen welke onderliggende beleggingen hebben in aandelen en vastrentende waarden zijn in de niveau verdeling opgenomen onder andere methode/intrinsieke waarde. Uitgangspunt hierbij is dat de waardering niet door MN, maar door de onderliggende beleggingsfondsen zelf gebeurt. MN verwerkt de waardering die ontvangen wordt van de externe manager.

Er is geen sprake van investeringen in direct of indirect vastgoed, waardoor de waardering 'onafhankelijke taxaties' niet van toepassing is.

Voor de waardering van de derivaten wordt gebruik gemaakt van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen die worden gevuld met marktconforme parameters. De toekomstige kasstromen van de rentederivaten worden contant gemaakt tegen de ESTR +8,5 curve of de ESTR (Euro Short Term Rate) curve. De verwachte kasstromen van de valutaderivaten worden contant gemaakt tegen de relevante yieldcurve van de betrokken valuta.

Marktwaardebepaling (x 1.000 euro)		Ultimo 2023		
Beleggingscategorieën	Genoteerde marktprijzen	Netto contante waarde	Andere methode	Totaal
Aandelen				
- Beleggingsinstellingen - aandelen	0	0	0	0
Vastrentende waarden				
- Obligaties	363.671	0	0	363.671
- Deposito's	0	0	0	0
- Beleggingsinstellingen - vastrentende waarden ¹	0	0	499.841	499.841
- Hypothecaire leningen ²	0	0	306.870	306.870

Belegd vermogen	363.671	0	806.711	1.170.382
Afgeleide financiële instrumenten				
- Rentederivaten	0	-20.324	0	-20.324
- Valutaderivaten	0	2.673	0	2.673
Niet in de beleggingscategorieën meegenomen onderdelen van het belegd vermogen:				
- CSA	15.688	0	0	15.688
- Kortlopende vorderingen	0	0	722	722
- Kortlopende schulden	0	0	-196	-196
- Liquide middelen positief	0	0	11.542	11.542
- Liquide middelen negatief	0	0	-0	0
Totaal belegd vermogen	379.359	-17.651	818.779	1.180.487

1 Betreft MN huisfondsen (obligaties high yield, Emerging Markets, Investment Grade Credit) en 'Babson Capital'.

2 Betreft het Syntrus Achmea Particulier Hypothekenfonds

Marktwaardebepaling (x 1.000 euro)		Ultimo 2022		
Beleggingscategorieën	Genoteerde marktprijzen	Netto contante waarde	Andere methode	Totaal
Aandelen				
- Beleggingsinstellingen - aandelen	0	0	1.098	1.098
Vastrentende waarden				
- Obligaties	375.451	0	0	375.451
- Deposito's	0	2.500	0	2.500
- Beleggingsinstellingen - vastrentende waarden ¹	0	0	461.007	461.007
- Hypothecaire leningen ²	0	0	275.455	275.455
Belegd vermogen	375.451	2.500	737.560	1.115.511
Afgeleide financiële instrumenten				
- Rentederivaten	0	-12.863	0	-12.863
- Valutaderivaten	0	4.005	0	4.005
Niet in de beleggingscategorieën meegenomen onderdelen van het belegd vermogen:				
- CSA	8.514	0	0	8.514
- Kortlopende vorderingen	0	0	1.089	1.089
- Kortlopende schulden	0	0	-160	-160
- Liquide middelen positief	0	0	20.220	20.220
- Liquide middelen negatief	0	0	-8.969	-8.969
Totaal belegd vermogen	383.965	-6.358	749.740	1.127.347

1 Betreft MN huisfondsen (obligaties high yield, Emerging Markets, Investment Grade Credit) en 'Babson Capital'.

2 Betreft het Syntrus Achmea Particulier Hypothekenfonds

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in de winst- en verliesrekening. Door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijrisico gedempt. Het prijrisico wordt tevens gemitigeerd door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Derivaten worden gebruikt om risico's te mitigeren. Momenteel worden enkel derivaten gebruikt ter afdekking van valutarisico. Daarnaast zijn er enkele renteswaps die worden gebruikt om renterisico op toekomstige te ontvangen premie af te dekken.

Toelichting op de balans per 31 december

ACTIEF

(1) Beleggingen

In het volgende overzicht zijn de mutaties van de beleggingen per categorie weergegeven. Hierbij bestaan de vastrentende waarden uit de post obligaties en de post deposito's en is de post aandelen inclusief participaties in beleggingsinstellingen.

Mutatieoverzicht

	2023 x 1.000 euro			
	Obligaties	Deposito's	Aandelen	Totaal
Stand beleggingen per 1 januari	375.451	2.500	737.560	1.115.511
Aankopen en verstrekkingen	97.410	451.506	38.380	587.297
Verkopen en aflossingen	-122.252	-454.006	-1.209	-577.467
Waardemutaties	13.381	0	31.701	45.082
Overige mutaties	-319	0	279	-39
Stand beleggingen 31 december	363.671	0	806.711	1.170.383

De waardemutaties bestaan uit gerealiseerde en ongerealiseerde winsten en verliezen. Het totaal aan waardemutaties op de balans wijkt af van de winst- en verliesrekening omdat afgeleide financiële instrumenten separaat op de balans worden gepresenteerd. In de winst- en verliesrekening worden de waardemutaties (inclusief afgeleide financiële instrumenten) als één beleggingsresultaat verantwoord.

Onder overige mutaties is meegenomen de mutatie in lopende interest en nog te ontvangen dividenden.

De vergelijkbare mutaties over 2022 zijn als volgt:

Mutatieoverzicht

	2022 x 1.000 euro			
	Obligaties	Deposito's	Aandelen	Totaal
Stand beleggingen per 1 januari	452.546	0	865.604	1.318.150
Aankopen en verstrekkingen	141.507	10.500	30.503	182.510
Verkopen en aflossingen	-134.495	-8.000	-29.655	-172.150
Waardemutaties	-83.350	0	-127.490	-210.840
Overige mutaties	-757	0	-1.402	-2.159
Stand beleggingen 31 december	375.451	2.500	737.560	1.115.511

Vastrentende waarden

De vastrentende waardepapieren ad 363.671 duizend euro (2022: 377.951 duizend euro) bestaan uit beursgenoteerde obligatieleningen en deposito's. Participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waardepapieren zijn gepresenteerd onder Aandelen.

De historische kostprijs van de obligatieportefeuille (exclusief lopende interest) is 416.253 duizend euro.

Aandelen

De post Aandelen op de balans bestaat ultimo 2023 volledig uit participaties in beleggingsinstellingen die als volgt naar aard van de beleggingen zijn te splitsen:

	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Vastrentende waardepapieren	806.711		736.462	
Aandelen	0		1.098	
Totaal		806.711		737.560

De participaties betreffen de volgende beleggingsinstellingen:

Categorie	Naam
Vastrentende waardepapieren	Stichting Mn Services US High Yield Fonds
	Stichting Mn Services Euro Investment Grade Credit Fund
	Stichting Mn Services Europees High Yield Fonds
	Stichting Mn Services Obligatiefonds Emerging Markets HC
	Babson Capital Eur Ltd Dover Credit Ltd
	Syntrus Achmea Particulier Hypotheekfonds
Aandelen	Stichting Mn Services Aandelenfonds Emerging Markets
	Stichting Mn Services Aandelenfonds Noord Amerika
	Stichting Mn Services Aandelenfonds Verre Oosten
	BR MSCI Europe Index Selection Fund

In deze beleggingsfondsen bevinden zich geen derivaten om risico's af te dekken. Wel worden binnen de vastrentende fondsen Europa en Emerging Markets beperkte posities in credit default swaps ingenomen. Rente- en valutarisico's worden afgedekt binnen de totale beleggingsportefeuille. De risico's die samenhangen met de aard van de beleggingen zijn toegelicht in de risicoparagraaf.

Met ingang van 2016 belegt NV schade in het hypotheekfonds van Syntrus Achmea. De historische kostprijs van de aandelenportefeuille is 840.217 duizend euro (2022: 802.560 duizend euro).

(2) Vorderingen

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Kortlopende vorderingen beleggingen	19.090		15.588	
Totaal		19.090		15.588

De vorderingen uit hoofde van beleggingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers

Bij de vorderingen op werkgevers die de premie afdragen is rekening gehouden met de mogelijke oninbaarheid van 581 duizend euro (2022: 535 duizend euro). De vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers hebben een looptijd van tussen de 3 maanden en 5 jaar en bedragen ultimo 2023 na aftrek van de voorziening 2.733 duizend euro (2022: 4.594 duizend euro).

Vorderingen uit directe verzekering op uitkeringsgerechtigden

De post 'Vorderingen uit directe verzekering op uitkeringsgerechtigden' betreft terugvorderingen van uitkeringen als gevolg van achteraf gewijzigde inkomens en of arbeidsongeschiktheidspercentages van uitkeringsgerechtigden. Bij het bepalen van deze vorderingen is rekening gehouden met een voorziening voor verwachte oninbaarheid van 881 duizend euro (2022: 864 duizend euro). De vorderingen uit directe verzekering op uitkeringsgerechtigden hebben een looptijd van langer dan 1 jaar en bedragen ultimo 2023 816 duizend euro (2022: 466 duizend euro).

Overige vorderingen

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
De overige vorderingen bestaan uit:				
- Te vorderen Cometec	3.866		509	
- Overig	799		1.040	
Totaal		4.665		1.549

De reële waarde van de post overige vorderingen is nagenoeg gelijk aan de boekwaarde exclusief de voorziening voor oninbaarheid.

De vordering op uitvoerder CoMetec bestaat uit een nog af te wikkelen rekening-courantpositie van 2,5 miljoen euro en nog door NV schade te ontvangen premie over 2023. De vordering heeft een looptijd van tussen de 3 maanden en 2 jaar. Deze is volledig inbaar en derhalve niet voorzien.

(3) Overige activa

Materiële vaste activa

Mutatatieoverzicht Materiële vaste activa

	2023 x 1.000 euro			
	Inventaris	Bedrijfs- wagens	Computer apparatuur	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	428	49	114	591
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-388	-39	-69	-495
Boekwaarde per 1 januari	40	11	45	96
Investeringen	1	0	24	25
Desinvesteringen	0	-49	-23	-73
Afschrijvingen desinvesteringen	0	48	21	70
Afschrijvingen	-12	-10	-16	-38
Mutaties	-11	-11	6	-16
Aanschafwaarde per 31 december	429	0	115	543
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-400	0	-64	-464
Boekwaarde per 31 december	29	0	51	80

Mutatatieoverzicht Materiële vaste activa

	2022 x 1.000 euro			
	Inventaris	Bedrijfs- wagens	Computer apparatuur	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	427	49	124	600
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-363	-28	-80	-471
Boekwaarde per 1 januari	64	21	44	129
Investeringen	0	0	23	23
Desinvesteringen	0	0	-32	-32
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	30	30
Afschrijvingen	-24	-10	-20	-54
Mutaties	-24	-10	1	-33
Aanschafwaarde per 31 december	427	49	115	591
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-387	-38	-70	-495
Boekwaarde per 31 december	40	11	45	96

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op historische kostprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur van vijf jaar.

Liquide middelen

De overige activa bestaan voor 40.813 duizend euro uit liquide middelen (2022: 26.676 duizend euro). Het betreft tegoeden in rekening-courant bij bancaire instellingen en beleggingen in drie geldmarktfondsen (GS Funds PLC, Blackrock, Euro Liquid Reserves Fund) die ter vrije beschikking staan.

(4) Afgeleide financiële instrumenten

Vorderingen en verplichtingen uit hoofde van derivaten worden gesaldeerd per derivatencontract. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd bij de afgeleide financiële instrumenten onder de activa en bedragen 23.975 duizend euro (2022: 37.285 duizend euro). Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo boekjaar worden gepresenteerd bij de afgeleide financiële instrumenten onder de passiva. Ultimo 2023 is de waarde van deze negatieve posities 41.626 duizend euro (2022: 46.143 duizend euro).

De openstaande vorderingen en verplichtingen van de derivatencontracten worden op dagbasis per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens wordt onderpand gestort c.q. ontvangen van de tegenpartij. Het ontvangen onderpand is niet in de balans opgenomen. Het ontvangen cash onderpand is 15.688 duizend euro (2022: 8.515 duizend euro uitgeleend).

De met betrekking tot de beleggingsportefeuille door middel van derivaten verkregen (positieve en negatieve) posities op balansdatum zijn als volgt te specificeren naar onderliggende waarde:

Specificatie derivaten

	2023 x 1.000 euro		2022 x 1.000 euro	
	Contract omvang	Reële waarde	Contract omvang	Reële waarde
<i>Vastrentende waarden</i>				
Rentederivaten	466.830	-20.324	466.830	-12.863
Valutaderivaten	118.251	2.673	112.482	4.005
Totaal		-17.651		-8.858

	2023 x 1.000 euro					
	Stand 01/01/2023	Aankopen	Verkopen	Waarde-ontwikkeling	Overig	Stand 31/12/2023
Rentederivaten	-12.862	0	0	-8.982	1.520	-20.324
Valutaderivaten	4.005	0	-3.298	1.966	0	2.673
Totaal	-8.856	0	-3.298	-7.016	1.520	-17.651

Specificatie derivaten naar tegenpartij

Op balansdatum betreft het de volgende contracten, waarbij de contractwaarde de reële waarde per 31 december 2023 betreft:

Tegenpartij	Soort	Markt waarde x 1.000 euro	Contract omvang x 1.000 euro	Looptijd tot
Morgan Stanley Europe SE	FX swap_EUR/USD_248593220230120	13	12.674	24/01/24
Deutsche Bank AG	FX swap_EUR/USD_249840120231006	555	13.096	10/01/24
Royal Bank of Canada	FX swap_EUR/USD_249908220231020	609	15.365	16/01/24
Barclays Bank Ireland PLC	FX swap_EUR/USD_249965420231101	186	4.263	02/02/24
HSBC Continental Europe	FX swap_EUR/USD_830013420231110	241	7.427	12/02/24
Citibank NA	FX swap_EUR/USD_830015320231110	40	1.247	30/01/24
Deutsche Bank AG	FX swap_EUR/USD_830050420231117	208	15.008	26/02/24
Barclays Bank Ireland PLC	FX swap_EUR/USD_830083020231124	88	9.642	04/03/24
Royal Bank of Canada	FX swap_EUR/USD_830154920231208	535	19.712	20/02/24
	FX swap_EUR/USD_830197520231218	182	16.395	18/03/24
State Street Bank International GmbH	FX swap_EUR/USD_830218020231221	15	3.421	02/02/24
ABN AMRO Bank NV	0.757% 05 Aug 56 against Euribor 6m Euribor Act/36	-1.444	4.000	07/08/56
	IRSW_Receive_20481203_EUR	-2.589	14.200	03/12/48
	IRSW_Receive_20581203_EUR	-428	2.200	03/12/58
HSBC Continental Europe	IRSW_Receive_20490905_EUR	-7.173	15.800	06/09/49
	IRSW_Receive_20590905_EUR	-3.120	5.800	05/09/59
	IRSW_Receive_20390905_EUR	-6.433	19.000	05/09/39
	IRSW_Pay_20241203_EUR	929	24.700	03/12/24
GOLDMAN SACHS BANK EUROPE SE	IRSW_Pay_20250804_EUR	7.580	108.060	04/08/25
	IRSW_Receive_20400804_EUR	-12.217	33.670	06/08/40
	IRSW_Receive_20500804_EUR	-3.147	6.410	04/08/50
	IRSW_Receive_20300804_EUR	-212	1.190	05/08/30
Morgan Stanley Europe SE	IRSW_Receive_20451102_EUR	-953	5.600	02/11/45
Deutsche Bank AG	IRSW_Receive_20451007_EUR	-1.742	10.000	09/10/45
HSBC Continental Europe	IRSW_Pay_20270408_EUR	5.650	123.400	08/04/27
	IRSW_Receive_20520408_EUR	-2.168	8.500	08/04/52
	IRSW_Pay_20320408_EUR	7.143	84.300	08/04/32
Totaal		-17.651		

(5) Eigen vermogen**Gestort en opgevraagd kapitaal**

Het maatschappelijke en geplaatste aandelenkapitaal bedraagt 5.672 duizend euro verdeeld over 50.000 aandelen met een nominale waarde van 113,45 euro per aandeel. Het maatschappelijke en geplaatste kapitaal is volledig gestort.

Algemene reserve	2023 x 1.000 euro	2022 x 1.000 euro
Stand 1 januari	322.141	425.204
Mutatie via de resultaatbestemming	47.864	-2.624
Dotatie aan statutaire reserve	-39.437	-100.439
Stand 31 december	330.568	322.141

Herwaarderingsreserve

Net als in 2022 is er in 2023 niet sprake van een wettelijke herwaarderingsreserve.

Statutaire reserve

	2023 x 1.000 euro	2022 x 1.000 euro
Stand per 1 januari	130.811	33.793
Onttrekking via resultaatbestemming	0	-3.421
Subtotaal	130.811	30.372
Onttrekking via resultaatbestemming	39.437	100.439
Stand 31 december	170.248	130.811

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde "winstreserve" en is niet uitkeerbaar aan de aandeelhouder. Deze statutaire reserve wordt gevormd als het aanwezige weerstandsvermogen boven de statutaire reservegrens ligt.

In december 2022 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) besloten om in 2023 aan alle uitkeringsgerechtigden een eenmalige schenking te geven die gebaseerd is op de reguliere uitkering in januari 2023 (WIA) dan wel februari 2023 (WAO). Het betreft een schenking aan de uitkeringsgerechtigden van 3.421 duizend euro, die in 2022 als last is verantwoord onder de overige technische lasten eigen rekening (zie post 17) en overige schulden (zie post 7).

In 2023 is besloten om het bedrag aan eenmalige schenking niet uit te keren maar in te zetten ter verhoging van de uitkeringen met 7% per 1 januari 2024.

Weerstandsvermogen

De solvabiliteitsratio per einde 2023 is 389 procent (2022: 363 procent), waarmee deze niet alleen boven het vereiste eigen vermogen volgens Solvency II ligt, maar ook boven de door NV schade minimaal nagestreefde streefnorm van 220 procent (2022: 220 procent). Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de Grondslagen voor de balans, "Grenzen binnen het Weerstandsvermogen".

Ultimo 2023 is het aanwezige vermogen 506.488 duizend euro (2022: 458.624 duizend euro) en is daarmee hoger dan de streefnorm van 295.891 duizend euro (2022: 288.475 duizend euro). Ten opzichte van de streefnorm is er een overschot van 210.597 duizend euro (2022: 170.149 duizend euro overschot). Het aanwezige vermogen is 50,6 procent boven de statutaire reservegrens (2022: 39,9 procent boven). De SCR-ratio is gebaseerd op Solvency II-grondslagen.

Echter ook op basis van RJ-waarderingsgrondslagen is het aanwezige vermogen hoger dan de statutaire reservegrens waardoor per eind 2023 een statutaire reserve op de balans in de jaarrekening is opgenomen.

De SCR (ondergrens van het weerstandsvermogen) voor NV schade bedraagt 134.496 duizend euro 2024: 131.125 duizend euro). Deze solvabiliteitscijfers zijn op het moment van het vaststellen van de jaarrekening nog niet definitief ingediend bij de Nederlandsche Bank. Er kunnen nog wijzigingen plaatsvinden op basis van eventuele aanwijzingen van de toezichthouder.

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Gestort en opgevraagd kapitaal	5.672		5.672	
Algemene reserve en Statutaire reserve voor resultaatbestemming	452.952		458.997	
Resultaat boekjaar	47.864		-6.045	
Aanwezig weerstandsvermogen		506.488		458.624
Af: Streefnorm		-295.891		-288.475
Overschot (na eventuele dividenduitkering)		210.597		170.149

Het overschot aan eigen vermogen op de balans is 210.597 duizend euro (2022: overschot 170.149 duizend euro). Ultimo 2023 is het eigen vermogen 170.248 duizend euro hoger dan de statutaire reservegrens (2022: 130.811 duizend euro hoger).

Bestemming van het resultaat

De streefnorm ultimo 2023 is 295.891 duizend euro (2022: streefnorm van 288.475 duizend euro). Dat is 7.416 duizend euro hoger dan ultimo 2022 (2022: 90.695 duizend euro lager).

Het aanwezige vermogen ligt 51 procent boven de statutaire reservegrens van 250 procent van de SCR, 336.240 duizend euro (2022: 327.812 duizend euro). Omdat dit vermogen boven de statutaire reservegrens ligt, is er een resterend saldo van baten en lasten conform artikel 24 lid 1b en 1c van de statuten beschikbaar voor dividenduitkering en toevoeging aan de tot het eigen vermogen behorende statutaire winstreserve. Op basis van het ultimo 2023 geldende vermogen is vanuit de algemene reserve 39.437 duizend euro gedoteerd aan de statutaire winstreserve.

Het onderstaande voorstel van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor bestemming van het resultaat is bepaald op grond van de statuten en reeds verwerkt in de jaarrekening. De officiële vaststelling van de jaarrekening vindt plaats tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Van het positieve resultaat over 2023 ad 47.864 duizend euro wordt geen dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Mutatie algemene reserve	47.864		-2.624	
Mutatie statutaire reserve	0		-3.421	
Totaal resultaat		47.864		-6.045

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de grondslagen bij de Algemene Reserve.

Technische voorzieningen

(6) Voor te betalen schaden

De technische voorzieningen voor te betalen schaden zijn als volgt te splitsen:

	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Voor te betalen schaden (WAO)		108.212		110.811
- Voor te betalen schaden (WIA) bruto (niet herverzekerd)	371.927		136.440	
- Voor te betalen schaden (WIA) bruto (herverzekerd)	211.029		405.328	
Totaal - voor te betalen schaden (WIA) bruto	582.956		541.768	
- Voor te betalen schaden (WIA) herverzekeringsdeel	-72.951		-154.447	
Voor te betalen schaden (WIA) netto		510.006		387.321
Totaal		618.218		498.132

Voor te betalen schaden (WAO)

Het verloop van de bruto technische voorzieningen voor te betalen schaden inzake WAO-hiaat is als volgt:

	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Stand 1 januari (inclusief risicomarge)		110.811		140.267
- Effect risicomarge		-1.717		-2.725
- Schattingswijzigingen (exclusief effect risicomarge)		3.397		3.301
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)		112.490		140.843
Verwachte Uitkeringen	-13.446		-14.160	
Verwachte Kosten	-1.835		-1.335	
Benodigde interest	2.963		-714	
Wijziging Rentecurve	2.635		-16.999	
Wijziging indexatie curve	-801		2.814	
Toekenning extra indexatie	3.633		0	
Bestandsontwikkeling	106		-764	
Overig	758		-591	
Saldo mutaties		-5.988		-31.749
Stand voor effect risicomarge		106.502		109.094
Effect risicomarge		1.710		1.717
Stand 31 december		108.212		110.811

De technische voorziening voor te betalen schaden inzake WAO-producten is gevormd ten behoeve van het WAO-hiaatproduct dat NV schade voerde tot en met het kalenderjaar 2003. De waardering van de voorziening gaat uit van de beste schatting plus een risicomarge welke als aanvulling aan de voorziening wordt toegevoegd. Ultimo 2023 bedraagt de best estimate voorziening 106.502 duizend euro (2022: 109.094 duizend euro). Daarnaast is er sprake van een risicomarge van 1.710 duizend euro (2022: 1.717 duizend euro).

De belangrijkste schattingswijziging betreft de herijking van de sterftekansen en de vernieuwde kostengrondslagen. De totale mutatie als gevolg van schattingswijzigingen bedraagt 3.397 duizend euro (2022: 3.301 duizend euro) en is toegelicht onder "Schattingswijzigingen" in de Algemene Toelichting in dit jaarverslag.

De daling van de marktrente heeft een verhogend effect op de voorziening. De impact op de schadevoorziening van de overgang naar de ultimo door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars is een toename van 2.635 duizend euro.

De daling van de verwachte toekomstige inflatie heeft een verlagend effect op de verwachte indexatie en daarmee op de voorziening. De afname van 801 duizend euro is de impact op de schadevoorziening van de overgang op de ultimo HICP (Harmonised Index of Consumer Prices) excl. Tobacco curve. Naar aanleiding van de hoge gerealiseerde minimumloon indexatie indexeert NV schade per 1 januari 2024 de uitkeringen met 7%. Dit is een verhoging van 4%-punt op de maximale onvoorwaardelijke indexatie van 3%. De toekenning van de extra indexatie verhoogt de voorziening met 3.633 duizend euro.

Ontwikkelingen in de schadelast (bestandsontwikkeling) in 2023 leiden tot een verhoging van de technische voorziening met circa 106 duizend euro (2022: verlaging van 764 duizend euro).

De toekenning van de extra indexatie, 4% meer dan de onvoorwaardelijke indexatie van 3% waar in de voorzieningen rekening mee wordt gehouden, leidt tot een verhoging van de technische voorziening met 24.437 duizend euro.

Voor te betalen schaden (WIA) bruto

Het verloop van de bruto technische voorzieningen voor te betalen schaden inzake WIA-producten is als volgt:

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Stand 1 januari (inclusief effect risicomarge)		541.768		704.160
- Effect risicomarge		-35.382		-61.230
- Schattingswijzigingen (exclusief effect risicomarge)		18.014		6.494
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief effect risicomarge)		524.400		649.424
Verwachte Uitkeringen	-37.562		-36.254	
Dotatie schadevoorziening tekenjaar 2022	42.638		68.222	
Dotatie kostenvoorziening tekenjaar 2022	11.886		12.940	
Verwachte Kosten	-8.938		-29.922	
Benodigde interest	17.150		-3.892	
Wijziging Rentecurve	19.584		-124.961	
Wijziging indexatie curve	-7.358		19.157	
Toekenning extra indexatie	24.437		0	
Bestandsontwikkeling	-40.333		-41.661	
Mutatie AOW	1.486		-3.825	
Overig	-8.031		-1.521	
Saldo mutaties		14.958		-141.717
Stand voor effect risicomarge		539.358		507.707
Effect risicomarge		43.599		34.061
Stand 31 december		582.956		541.768

De technische voorziening voor te betalen schaden WIA is gevormd ten behoeve van de WIA-producten die NV schade op de markt brengt. De waardering van de voorziening gaat uit van een beste schatting plus een risicomarge welke als aanvulling aan de voorziening wordt toegevoegd. Ultimo 2023 bedraagt de best estimate voorziening 539.358 duizend euro (2022: 507.707 duizend euro).

De risicomarge bedraagt 43.599 duizend euro (2022: 34.061 duizend euro). Deze is enerzijds gestegen door de stijging van de onderliggende voorzieningen ten gevolge van de toekenning van extra indexatie, en anderzijds door de daling van de rente. Doordat de rente zowel via de schokken als de risico drijvers de risicomarge beïnvloedt, is deze erg rentegevoelig.

De totale mutatie als gevolg van schattingswijzigingen bedraagt exclusief risicomarge 18.014 duizend euro (2022: 6.494 duizend euro) en is toegelicht in de Algemene Toelichting in dit jaarverslag.

De verwachte kosten gefinancierd uit de kostenvoorziening ter hoogte van 8.938 duizend euro per ultimo 2023 zijn lager dan afgelopen jaar (2022: 29.922 duizend euro afname). Dit is het gevolg van het afronden van de transitie van verzekeringsuitvoerder van MN Services N.V. naar CoMetec, waardoor er geen transitie kosten meer zijn meegenomen in de verwachting.

De daling van de marktrente heeft een verhogend effect op de voorziening. De impact op de schadevoorziening van de overgang naar de ultimo door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur voor verzekeraars is een toename van 19.584 duizend euro.

De daling van de verwachte toekomstige inflatie heeft een verlagend effect op de verwachte indexatie en daarmee op de voorziening. De afname van 7.358 duizend euro is de impact op de schadevoorziening van de overgang op de ultimo HICP (Harmonised Index of Consumer Prices) excl. Tobacco curve. Naar aanleiding van de hoge gerealiseerde minimumloon indexatie indexeert NV schade per 1 januari 2024 de uitkeringen met 7%. Dit is een verhoging van 4%-punt op de maximale onvoorwaardelijke indexatie van 3%. De toekenning van deze extra indexatie verhoogt de voorziening met 24.437 duizend euro.

Gunstige ontwikkelingen in de schadelast (bestandsontwikkeling) in 2023 leiden tot een verlaging van de technische voorziening met 40.333 duizend euro (2022: daling met 41.661 duizend euro). Deze verlaging wordt veroorzaakt door de gunstigere ontwikkeling dan ingeschat op (voornamelijk) recente schadejaren.

De toekenning van de extra indexatie, 4% meer dan de onvoorwaardelijke indexatie van 3% waar in de voorzieningen rekening mee wordt gehouden, leidt tot een verhoging van de technische voorziening met 20.488 duizend euro.

Voor te betalen schaden (WIA) netto

Het verloop van de netto technische voorzieningen voor te betalen schaden inzake WIA-producten is als volgt:

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Stand 1 januari (inclusief effect risicomarge)		387.322		516.488
- Effect risicomarge		-30.774		-49.345
- Schattingswijzigingen (exclusief effect risicomarge)		15.865		3.568
Gecorrigeerde stand 1 januari (exclusief risicomarge)		372.413		470.711
Verwachte Uitkeringen	-25.094		-25.180	
Dotatie schadevoorziening tekenjaar 2022	22.506		35.627	
Dotatie kostenvoorziening tekenjaar 2022	11.886		12.940	
Verwachte Kosten	-8.938		-29.922	
Benodigde interest	12.415		-2.809	
Afrekening CIII	89.462		0	
Wijziging Rentecurve	16.120		-86.859	
Wijziging indexatie curve	-6.188		11.713	
Toekenning extra indexatie	20.488		0	
Bestandsontwikkeling	-29.439		-22.270	
Mutatie AOW	2.032		-3.767	
Overig	-11.047		-2.316	
Aanvullende voorziening in verband met risicomarge		94.202		-112.843
Stand voor effect risicomarg		466.615		357.868
Effect risicomarge		43.390		29.453
Stand 31 december		510.006		387.321

Per einde 2023 is het herverzekeringsdeel van de technische voorziening 72.951 duizend euro (2022: 154.447 duizend euro).

De waardering van de voorziening gaat uit van een beste schatting plus een risicomarge welke als aanvulling aan de voorziening wordt toegevoegd. Ultimo 2023 bedraagt de netto best estimate voorziening 466.615 duizend euro (2022: 357.868 duizend euro). De risicomarge bedraagt 43.390 duizend euro (2022: 29.453 duizend euro).

Uitloopoverzicht voorziening naar schadejaar 2023 bruto

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in huidig jaar	Uitkeringen	Overdracht herverzekerings- deel	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003	110.811	0	-13.147	0	104.704	108.212	-7.040
WIA 2004-2018	299.701	0	-26.137	0	260.037	282.562	13.526
WIA 2019	52.813	0	-2.285	0	39.836	41.253	10.692
WIA 2020	59.869	0	-2.690	0	55.347	57.393	1.831
WIA 2021	64.460	2	-714	0	62.625	65.088	1.123
WIA 2022	64.925	60	-0	0	65.637	68.219	-652
WIA 2023	0	99.852	-6	0	65.850	68.441	33.996
WIA 2024	0	0	0	0	0	0	0
WIA totaal	541.768	99.914	-31.833	0	549.332	582.957	60.517
Totaal WAO + WIA	652.579	99.914	-44.980	0	654.036	691.169	53.477

Uitloopoverzicht voorziening naar schadejaar 2023 netto

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in huidig jaar	Uitkeringen	Overdracht herverzekerings- deel	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003	110.811	0	-13.147	0	104.704	108.212	-7.040
WIA 2004-2018	236.092	0	-20.479	54.752	258.068	280.423	12.297
WIA 2019	32.214	0	-1.474	14.693	39.673	41.084	5.760
WIA 2020	36.858	0	-1.693	20.016	55.124	57.163	56
WIA 2021	40.840	1	-333	0	40.331	41.917	178
WIA 2022	41.318	38	-0	0	42.781	44.464	-1.425
WIA 2023	0	71.726	-3	0	43.254	44.956	28.469
WIA 2024	0	0	0	0	0	0	0
WIA totaal	387.322	71.766	-23.983	89.462	479.231	510.006	45.335
Totaal WAO + WIA	498.132	71.766	-37.130	89.462	583.935	618.218	38.295

In het uitloopoverzicht sluiten de voorzieningen op reële waarde primo en ultimo aan bij de balansvoorziening voor te betalen schaden voor het WAO-hiaat en voor de WIA-producten. Het uitloopresultaat in het boekjaar is bepaald op basis van de marktrente primo 2023.

Het negatieve resultaat boekjaar voor de WAO wordt grotendeels verklaard door de toekenning van extra indexatie per 1 januari 2024.

Voor de WIA wordt het positieve resultaat met name veroorzaakt door de wijziging in de indexatie en gunstigere ontwikkeling van de VPU. Dit komt door de hoge vrijval doordat het UWV de loonaanvullingsuitkering meer heeft geïndexeerd dan verwacht. Hierdoor hoeft NV schade minder aan te vullen bij de Hiaat uitkering.

De kolommen "Voorziening primo op reële waarde" tot en met "Voorziening ultimo op rente primo" geven het verloop van de voorziening gedurende het boekjaar weer. Hierin zijn de premies en uitkeringen apart gespecificeerd. Voor de premies gaat het hierbij om de klantpremie, aangezien dit de daadwerkelijke geldstroom omvat. Alle overige mutaties zijn verantwoord in de kolom "Resultaat boekjaar" (op basis van rente primo jaar).

De kolom "Voorziening ultimo op reële waarde" geeft de voorziening op basis van de marktrente ultimo 2023 weer. De voorziening is 34.284 duizend euro gestegen ten opzichte van de voorziening op basis van de primo rente door de daling van de rente gedurende 2023.

Uitloopoverzicht voorzieningen naar schadejaar 2022 bruto

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in huidig jaar	Uitkeringen	Overdracht herverzekerings- deel	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003	140.267	0	-13.710	0	129.358	110.811	-2.801
WIA 2004-2018	369.976	62	-26.559	0	310.887	253.840	32.592
WIA 2019	78.020	73	-3.578	0	56.024	45.861	18.491
WIA 2020	85.612	75	-1.944	0	65.209	52.813	18.534
WIA 2021	84.620	74	-957	0	74.122	59.869	9.615
WIA 2022	85.932	656	0	0	79.807	64.460	6.781
WIA 2023	0	104.467	0	0	80.383	64.925	24.084
WIA 2024	0	0	0	0	0	0	0
WIA totaal	704.160	105.407	-33.038	0	666.432	541.768	110.097
Totaal WAO + WIA	844.427	105.407	-46.748	0	795.790	652.579	107.296

Uitloopoverzicht voorziening naar schadejaar 2022 netto

x 1.000 euro

Schadejaar	Voorziening primo op reële waarde	Premies in huidig jaar	Uitkeringen	Overdracht herverzekerings- deel	Voorziening ultimo op rente primo	Voorziening ultimo op reële waarde	Resultaat boekjaar
WAO 1993-2003	140.267	0	-13.710	0	129.358	110.811	-2.801
WIA 2004-2018	304.148	38	-20.445	0	255.325	208.472	28.416
WIA 2019	48.452	45	-1.828	0	33.740	27.619	12.929
WIA 2020	53.965	51	-1.023	0	39.774	32.214	13.219
WIA 2021	53.307	46	-480	0	45.633	36.858	7.240
WIA 2022	56.616	430	0	0	50.563	40.840	6.483
WIA 2023	0	70.362	0	0	51.155	41.318	19.207
WIA 2024	0	0	0	0	0	0	0
WIA totaal	516.488	70.972	-23.776	0	476.190	387.321	87.494
Totaal WAO + WIA	656.755	70.972	-37.486	0	605.548	498.132	84.693

(7) Schulden

Verplichtingen uit hoofde van beleggingen	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
- Kortlopende schulden beleggingen	2.876		6.144	
Totaal		2.876		6.144

Rekeningcourant herverzekeraars

De rekeningcourant herverzekeraars heeft betrekking op de overeenkomst met de herverzekeraars over de verzekeringsjaren 2014-2023.

	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Resultaat herverzekering WIA Construct 3, 4 en 5 exclusief technische voorziening (herverzekeringsdeel) WIA Construct 3, 4 en 5	88.922		185.574	
Bijdrage herverzekeraars in ketenoptimalisatie	0		-1.100	
Totaal schulden herverzekering WIA Construct 3, 4 en 5		88.922		184.474
Resultaat herverzekering product WIA Excedent Top exclusief technische voorziening (herverzekeringsdeel) product WIA Excedent Top	458		168	
Afgerekend resultaat herverzekering product WIA Excedent Top	-471		-360	
Totaal rekening courant herverzekeraars product WIA Excedent Top		-13		-192
Totaal		88.909		184.282

Per ultimo 2023 is de post 'Schulden uit herverzekering' hernoemd naar 'Rekeningcourant herverzekeraars'. De schuld die NV schade heeft aan de herverzekeraars is opgebouwd uit de posten 'Technische voorzieningen voor te betalen schade (Herverzekeringsdeel)' en de post 'Rekeningcourant herverzekeraars'. Ultimo 2023 bedraagt de schuld aan herverzekeraars 15.958 duizend euro (2022: 29.835 duizend euro).

Het tijdens de contractperiode 2014-2020 (WIA Construct 3) opgebouwde herverzekeringresultaat, waarbij rekening is gehouden met de uitloop tot het afgesproken moment van afrekenen, is in 2023 door NV schade volledig met de herverzekeraars afgerekend. De bij de WIA Construct 3 behorende technische voorziening (herverzekeringsdeel) is als gevolg van deze afrekening naar nul gewaardeerd. De bijdrage herverzekeraars in ketenoptimalisatie waarvoor de herverzekeraars 1.100 duizend euro beschikbaar hebben gesteld is in 2023 volledig uitgenut en tevens afgerekend. De herverzekeringsovereenkomst WIA construct 3 is hiermee volledig afgewikkeld. Ultimo 2023 bedraagt de schuld aan herverzekeraars met betrekking tot WIA construct 3 'nihil'.

Het resultaat herverzekering 2014-2023 product WIA Excedent Top betreft een vordering van 3.696 duizend euro (2022: 2.973 duizend euro) waarvan afgerekend 471 duizend euro (2022: 360).

Overige schulden

	2023	2023	2022	2022
	x 1.000 euro	Totaal	x 1.000 euro	Totaal
Nog te betalen eenmalige schenkingen	0		3.421	
Handelscrediteuren	422		1.919	
Nog te betalen provisie tussenpersonen	1.414		1.375	
Nog te betalen kosten Vakraad Metaal en Techniek	432		392	
Nog te betalen loonheffing	1.220		128	
Te betalen accountantskosten	133		137	
Nog te betalen uitkeringen	1		16	
Nog te betalen kosten	301		762	
Overig	514		290	
Totaal		4.437		8.440

De overige schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De reële waarde van de post overige schulden is nagenoeg gelijk aan de boekwaarde. Dit geldt echter niet voor de te betalen kosten Vakraad Metaal en Techniek (looptijd langer dan 1 jaar).

De eenmalige schenking uit 2022 van 3.421 duizend euro is als incidentele last verantwoord onder Overige technische lasten en is via de resultaatbestemming gefinancierd door een aanwending uit de statutaire reserve (zie ook de toelichting op post 17).

Omdat de directie van NV schade in 2023 heeft besloten om het bedrag aan eenmalige schenking niet uit te keren maar in te zetten ter verhoging van de uitkeringen met 7% per 1 januari 2024, is de verantwoording van deze post in 2023 teruggedraaid.

De nog te betalen loonheffing betreft loonheffing inzake personeel.

(8) Afgeleide financiële instrumenten

De post afgeleide instrumenten aan de passiefzijde van de balans betreft de waarde van derivatencontracten met per saldo een negatieve waarde. De specificatie van deze instrumenten is opgenomen bij post (4) in de Toelichting op de balans en bedraagt 41.626 duizend euro (2022: 46.143 duizend euro).

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Operationele leaseverplichtingen

NV schade heeft in 2019 een operational lease mantelovereenkomst getekend met Athlon Car Lease Nederland B.V. Deze overeenkomst is aangegaan voor onbepaalde tijd en kan door beide partijen terstond worden opgezegd. In 2023 zijn geen nieuwe lease overeenkomsten gesloten. De geschatte verplichting voor de periode 1 tot 5 jaar bedraagt 108 duizend euro.

Uitvoeringsorganisatie CoMetec B.V.

NV schade heeft de uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden per 1 januari 2023 overdragen aan CoMetec B.V., de nieuwe uitvoeringsorganisatie voor inkomensverzekeringen en sociale regelingen, tegen een vaste vergoeding van 11.415 duizend euro (exclusief indexering). Het contract kent een looptijd van 3 jaar. De huurovereenkomst met MN is hiervan geen onderdeel. Dit betreft een in 2022 afgesloten contract van 6 jaar met jaarlijkse indexatie. De huurprijs 2024 bedraagt 328,8 duizend euro.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING

(9) Verdiende premies eigen rekening

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Bruto premies*	99.914		105.157	
Afschrijving premiedebiteuren	-91		-104	
Bruto premies		99.823		105.053
Herverzekerd deel bruto premies	-28.149		-34.383	
Uitgaande herverzekeringspremies		-28.149		-34.383
Totaal verdiende premies eigen rekening		71.674		70.670

* Betreft brutopremies voor aftrek van afschrijving premiedebiteuren

Bij de gefactureerde premies is rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid.

(10) Opbrengsten uit beleggingen

Over 2023 is een beleggingsresultaat (inclusief kosten) behaald van 66.440 duizend euro positief (2022: 215.291 duizend euro negatief). De post Opbrengsten uit beleggingen kan jaarlijks behoorlijk fluctueren. Deze volatiliteit van het beleggingsresultaat en daarmee de driver achter het behaalde rendement wordt veroorzaakt door met name de volgende drie grootheden: de beweging van de rentecurve (swapcurve), de ontwikkeling van de spread op vastrentende waarden en de waardeontwikkeling van de aandelen. De beweging van de rentecurve gedurende het jaar kan een significante invloed uitoefenen op het rendement van de beleggingsportefeuille. Daarnaast draagt het in- of uitlopen van de spread bij aan de volatiliteit van het resultaat. De aandelenportefeuille is op het totaal van de beleggingen relatief beperkt van omvang (circa 0,0 procent (2022: 0,1 procent)).

Het beleggingsrendement kwam uit op 6 procent positief (2022: 16 procent negatief) en het benchmark rendement op 7 procent positief.

Het beleggingsresultaat bestaat uit de volgende posten in de winst- en verliesrekening: Opbrengsten uit beleggingen, Niet-gerealiseerde winst op beleggingen, Beleggingslasten en Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen.

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Opbrengsten uit beleggingen (10)	41.943		28.709	
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (11)	54.347		40.570	
Beleggingslasten (14)	-9.266		-35.764	
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen (15)	-20.584		-248.806	
Totaal resultaat uit beleggingen		66.440		-215.291

De totale opbrengst uit beleggingen is het totale beleggingsrendement ten gunste van NV schade. De rente inzake bankrekeningen die worden gebruikt voor de uitvoering van de verzekeringsregeling is verantwoord onder de Overige technische baten of Overige technische lasten eigen rekening. Deze rente is dit boekjaar nihil (2022: 129 duizend euro last).

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Beleggingsbaten	29.739		22.209	
Gerealiseerde winst op beleggingen	12.204		6.500	
Totaal		41.943		28.709

(11) Niet-gerealiseerde winst op beleggingen

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	54.347		40.570	
Totaal		54.347		40.570

(12) Overige technische baten eigen rekening

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Rentevergoeding herverzekeraars	0		55.148	
Opgelegde boete inzake premie-inning	412		418	
Overige	3.930		469	
Totaal		4.342		56.035

De rentevergoeding herverzekeraars betreft in 2023 een last voor NV schade (in 2022 een bate) door het positieve resultaat op vastrentende waarden (in 2022 een negatief resultaat op vastrentende waarden). De post Overig bestaat voor ad 3.421 duizend euro uit het terugdraaien van de in 2022 opgenomen eenmalige schenking welke ten laste van het resultaat verantwoord was onder de overige technische lasten eigen rekening (zie post 17).

(13) Schaden eigen rekening

Onder de schaden eigen rekening zijn opgenomen de in 2023 opeisbaar geworden uitkeringen (Geboekte schaden) voor het bedrag van 45.001 duizend euro (2022: 46.722 duizend euro) en het aandeel herverzekeraars geboekte schaden voor het bedrag van 97.224 duizend euro (2022: 9.415 duizend euro). De mutatie van de voor toekomstige uitkeringen gevormde voorzieningen voor te betalen schaden en het aandeel herverzekeraars in de mutatie van de voor toekomstige uitkeringen gevormde voorzieningen zijn apart gepresenteerd in de winst- en verliesrekening en bedragen per saldo 120.086 duizend euro (2022: 158.623 duizend euro). Onder de schaden eigen rekening is in 2023 de eindafrekening van het WIA Construct 3 contract verwerkt voor een bedrag van 89.461 duizend euro (bate) in de post 'Aandeel herverzekeraars geboekte schaden' en voor een bedrag van 89.461 duizend euro (last) in de post 'Aandeel herverzekeraars wijziging voorzieningen voor te betalen schaden'. De mutatie van de post schade eigen rekening bedraagt per saldo 67.863 duizend euro (2022: 121.316 duizend euro).

(14) Beleggingslasten

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Beleggingslasten	1.240		1.054	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	8.026		34.710	
Totaal		9.266		35.764

De beleggingslasten betreffen beleggingskosten die via de liquide middelen worden afgerekend.

(15) Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	20.584		248.806	
Totaal		20.584		248.806

(16) Bedrijfskosten

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Uitvoeringskosten (inzake de WIA en WAO-producten)	13.335		16.139	
Algemene bedrijfskosten	12.922		20.460	
Totaal		26.257		36.599

Uitvoeringskosten (inzake de WIA en WAO-producten)

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Provisie tussenpersonen	1.364		1.643	
Administratiekosten uitvoering	11.971		14.496	
Totaal		13.335		16.139

Algemene bedrijfskosten

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Secretariaatskosten	1.801		2.102	
Bezoldiging directie	708		676	
Bezoldiging commissarissen	228		267	
Adviseurskosten	7.626		15.127	
Actuariële kosten	923		960	
Accountantskosten	260		234	
Toezichtkosten	186		177	
Afschrijving bedrijfsmiddelen	38		55	
Overige	1.153		862	
Totaal		12.923		20.460

Toelichting Algemene bedrijfskosten

De Algemene bedrijfskosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gedaald met 7.538 duizend euro. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van de adviseurskosten met 7.501 duizend euro. Vanuit toezicht en wet- en regelgeving worden vereisten gesteld aan beheerste en integere bedrijfsvoering. In 2023 zijn de investeringen hierop afgerond wat heeft geleid tot een afname van de kosten.

De personeelsbeloningen (een onderdeel van de secretariaatskosten) zijn als volgt te specificeren:

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Salarissen	1.262		1.534	
Sociale lasten	122		128	
Pensioenlasten	237		277	
Totaal		1.621		1.939

Ultimo 2023 waren er 12 personen in loondienst (2022: 15).

De secretariaatskosten bestaan in 2023 voor 1.621 duizend euro uit personeelsbeloningen (2022: 1.939 duizend euro). De personeelsbeloningen zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gedaald met 318 duizend euro. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van 3 medewerkers. De loongerelateerde componenten namen hierdoor in 2023 naar rato af, evenals de vervoers- en opleidingskosten en representatie- en relatiebeheerkosten.

De pensioenregeling van de werknemers is ondergebracht bij Pensioenfonds Metaal en Techniek. Hierbij is sprake van een Collective Defined Contribution (CDC) regeling. NV schade heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds dan wel recht op een premiekorting in het geval van een overschot.

Specificatie accountantskosten 2023

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Accountantskosten	260		234	
Totaal		260		234

De accountantskosten hebben voor 240 duizend euro (2022: 231 duizend euro) betrekking op de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2023, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

(17) Overige technische lasten eigen rekening

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
Rentevergoeding herverzekeraars	5.305		0	
Eenmalige schenking	0		3.421	
Afgeboekte rente- en boeteopzegging	0		154	
Rente op liquide middelen	0		129	
Overige	270		328	
Totaal		5.575		4.032

In 2022 is het besluit genomen een eenmalige schenking aan de uitkeringsgerechtigden inzake WIA en WAO.

Deze incidentele last ad 3.421 duizend euro is in 2022 ten laste van het resultaat gebracht. In 2023 is besloten om het bedrag aan eenmalige schenking niet uit te keren maar dit in te zetten ter verhoging van de uitkeringen met 7% per 1 januari 2024, is de verantwoording van deze post in 2023 teruggedraaid met als gevolg dat er in 2023 een bate ad 3.421 euro onder de overige technische baten eigen rekening is verantwoord (zie post 12).

(18) Toerekening technische resultaat

	2023 x 1.000 euro	2023 Totaal	2022 x 1.000 euro	2022 Totaal
<i>Contractperiode 2014 - 2020</i>				
Effect contractuele bepalingen na 50% resultaat toedeling	933		602	
Effect contractuele maximering resultaat	6.346		4.102	
Subtotaal toerekening technisch resultaat		7.279		4.704
Subtotaal contractperiode 2014 - 2020		7.279		4.704
<i>Contractperiode 2021 - 2023</i>				
Effect contractuele bepalingen na 50% resultaat toedeling		-2.176		-2.848
Totaal		5.103		1.856

Contractperiode 2014 - 2020

Over de contractperiode met de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2020 voert NV schade WIA-producten met twee andere verzekeraars. Het betreft alle producten met uitzondering van WIA Excedent Top, die voor 100 procent is herverzekerd. Het herverzekerde deel (50 procent) is bij de desbetreffende posten in de balans en winst- en verliesrekening zichtbaar weergegeven.

Gebeurtenissen na balansdatum

Afhankelijk van het cumulatieve technisch resultaat per herverzekeraar (over de gehele constructperiode) wijkt het totale resultaat dat ten gunste komt aan de herverzekeraars, op grond van contractuele bepalingen, af van 50 procent. Zie de algemene toelichting, paragraaf "Toerekening technisch resultaat 2014-2020". In 2023 is met de herverzekeraars het herverzekeringresultaat over de contractperiode 2014-2020, waarbij rekening is gehouden met de uitloop tot aan het moment van afrekenen, volledig afgewikkeld en afgerekend. Hiermee is de herverzekering van verzekeringsjaren 2014-2020 beëindigd.

Effect contractuele bepalingen na 50% resultaat toedeling (contractperiode 2014-2020)

Over het positieve technische resultaat in 2023 (contractperiode 2014 - 2020) betreft dit een aan NV schade toegerekend technisch resultaat van 933 duizend euro (2022: 602 duizend euro). Dit bedrag komt ten gunste van NV schade.

Effect contractuele maximering resultaat (contractperiode 2014-2020)

Het resultaat van de herverzekeraars van contractperiode 2014-2020 wordt tevens op grond van contractuele bepalingen gemaximeerd op 10 procent van de netto premie die ten gunste komt van de desbetreffende herverzekeraar. Hierdoor is er aanvullend 6.346 duizend euro 2022: 4.102 duizend euro) toegerekend aan NV schade.

Effect contractuele bepalingen na 50% resultaat toedeling (contractperiode 2021-2023)

Op grond van contractuele bepalingen is het constructresultaat van de herverzekeraars voor wat betreft de wijziging technische voorziening verantwoord tegen een specifieke rentecurve. Samen met een risico-opslag is dit effect 2.176 duizend euro ten laste van NV schade in 2023 (2022: 2.848 duizend euro ten laste van NV schade).

Het totale effect van toerekening technisch resultaat aan NV schade in 2023 bedraagt 5.103 duizend euro (2022: 1.856 duizend euro). Zie de Algemene toelichting, paragraaf "Toerekening technisch resultaat 2021-2023".

NIET TECHNISCHE REKENING

(19) Resultaat

Het resultaat niet technische rekening schadeverzekering is gelijk aan het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening en het resultaat van de winst- en verliesrekening. Het resultaat over 2023 bedraagt 47.864 duizend euro positief (2022: 6.045 duizend euro negatief). Het op basis van artikel 24 lid 1 van de statuten gedane voorstel tot resultaatbestemming is vermeld bij de Overige gegevens.

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Den Haag, 3 april 2024

Directie

drs. H.J. de Heer
drs. E. Ooms AAG

Raad van Commissarissen

C. Reiner, voorzitter
D.T. Bekius
drs. K. Douma
drs. G.M. Haandrikman AAG
drs. G.E. van de Kuilen
J.T. van der Weerd

Overige gegevens

Statutaire Bepalingen

Maatschappelijk kapitaal

Conform artikel 3 lid 1 van de statuten bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap 5.672.500 euro. Het is verdeeld in 50.000 aandelen, elk groot nominaal 113,45 euro.

Resultaatbestemming

In de statuten van NV schade is via artikel 24 de resultaatbestemming vastgelegd. De leden 1 tot en met 5 van dit artikel zijn hieronder integraal opgenomen.

Artikel 24 lid 1

De winst, die uit de vastgestelde jaarrekening blijkt, wordt als volgt aangewend:

- a. Allereerst wordt krachtens een besluit van de directie - welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft - een bedrag toegevoegd aan de tot het eigen vermogen behorende Algemene Reserve die als weerstandsvermogen wordt aangehouden teneinde de gewenste solvabiliteit te bereiken dan wel te behouden, een en ander met inachtneming van het in lid 2 bepaalde;
- b. Uit de eventueel hierna resterende winst wordt krachtens een besluit van de algemene vergadering uitgekeerd een bedrag van maximaal vijf procent (5%) van het op de aandelen gestorte kapitaal, met dien verstande dat dit percentage wordt vervangen door dertien procent (13%), voor zover winstuitkering geschiedt aan aandeelhouders die ingevolge artikel 5, onderdeel b van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, of daarvoor in de plaats getreden bepalingen, zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting;
- c. De na de toepassing van het in onderdeel a en b bepaalde eventueel resterende winst wordt als winstreserve gereserveerd en aangewend (i) ten behoeve van premieverlaging in de boekjaren gelegen na het boekjaar waarvoor de winst is vastgesteld en/of (ii) ten behoeve van werkgevers, werknemers en voormalig werknemers naar goeddunken van de algemene vergadering die daarover bij besluit kan beschikken. Deze winstreserve is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat negatieve resultaten en noodzakelijke toevoegingen aan het in onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen hierop in mindering kunnen worden gebracht.

Artikel 24 lid 2

- a. Het bedrag dat aan het lid 1, onderdeel a bedoelde weerstandsvermogen wordt toegevoegd is zo hoog als nodig is om te kunnen voldoen aan de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, welke minimaal gelijk is aan de krachtens de wet vereiste solvabiliteit.
- b. Aan het weerstandsvermogen kan geen andere bestemming worden gegeven dan die als omschreven in onderdeel a van dit lid.
- c. Het weerstandsvermogen is niet voor gehele of gedeeltelijke opheffing vatbaar, met dien verstande dat:
 1. Het weerstandsvermogen kan worden toegevoegd aan de voorziening winstdeling en kortingen, indien en voor zover de reserve weerstandsvermogen in enig jaar uitstijgt boven de binnen de vennootschap gewenste solvabiliteit, zoals omschreven in onderdeel a van dit lid;
 2. Een in enig jaar negatief resultaat van de vennootschap ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht, indien en voor zover dit resultaat niet ten laste van overige reserves kan worden gebracht.

Een handeling als bedoeld in het onder 1 en 2 bepaalde geschiedt krachtens een besluit van de directie, welk besluit de goedkeuring van de raad van commissarissen behoeft.

Artikel 24 lid 3

De directie is met goedkeuring van de raad van commissarissen bevoegd te besluiten tot uitkering van een interim-dividend met inachtneming van het bepaalde in artikel 105 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en onverminderd het bepaalde in lid 1 en 2.

Artikel 24 lid 4

Het dividend wordt uiterlijk veertien dagen na de vaststelling betaalbaar gesteld op de wijze en ter plaatse door de directie te bepalen.

Artikel 24 lid 5

Vorderingen tot winstuitkeringen vervallen door een tijdsverloop van vijf jaar te rekenen van de dag van de betaalbaarstelling.

Statutaire reserve

De in artikel 24 lid 1c van de statuten vermelde winstreserve en de in artikel 24 lid 2c vermelde voorziening winstdeling en kortingen, zijn op de balans opgenomen onder de post Statutaire reserve.

De bestemming van het resultaat wordt toegelicht onder de toelichting op het eigen vermogen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en de raad van commissarissen van
N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2023 van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst- en verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken (hierna: NV Schade of de onderneming) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het bedrijf

NV Schade is een arbeidsongeschiktheidsverzekeraar zonder winstoogmerk voor werknemers en werkgevers in de metaal en techniek- of automotive-branchen. NV Schade heeft de verzekeringsadministratie over het jaar 2023 uitbesteed aan CoMetec B.V. (zustermaatschappij) en het vermogensbeheer en de beleggingsadministratie aan Mn Services N.V. Wij hebben onze controle daarop ingericht. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van de onderneming en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de

controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 10.200.000 (2022: € 9.170.000)
Toegepaste benchmark	Circa 2% van het eigen vermogen per 31 december 2023
Nadere toelichting	Wij beschouwen het eigen vermogen en de solvabiliteit van NV Schade, alsmede het vermogen te kunnen voldoen aan verplichtingen jegens polishouders, als de belangrijke indicatoren voor de gebruikers van de jaarrekening, mede doordat NV Schade geen winstoogmerk heeft. Bij het bepalen van het toegepaste percentage hebben wij de solvabiliteitsratio van de onderneming in aanmerking genomen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is consistent met voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 510.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

NV Schade kent een aantal activiteiten, die grotendeels zijn uitbesteed aan externe serviceorganisaties. De activiteiten ten aanzien van verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden zijn uitbesteed aan CoMetec B.V. en het vermogensbeheer aan Mn Services N.V. Daarnaast heeft NV Schade de invulling van de sleutelfuncties compliance, risicomanagement, actuariële functie en interne audit uitbesteed aan derde partijen. De financiële informatie van het geheel van deze activiteiten is opgenomen in de jaarrekening van NV Schade.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de jaarrekening als geheel. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de verschillende activiteiten van de onderneming. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de activiteiten geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was en deze vastgelegd in instructies gericht aan de accountant van serviceorganisatie Mn Services N.V. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. De verzekeringsactiviteiten hebben wij zelf gecontroleerd bij CoMetec B.V.

De controle heeft zich met name gericht op de significante activiteiten:

- Verzekeringsadministratie;
- Vermogensbeheer;
- Financiële administratie.
- Actuarieel van NV Schade
- Sleutelfuncties

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een verzekeraar. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit en daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de technische voorzieningen.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in [de onderneming] en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 2.3 van het jaarverslag, waarin de directie haar risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle ondernemingen aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de Algemene toelichting op de jaarrekening. Ook hebben wij data-analyse gebruikt om jaarpalen met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Zoals beschreven in het kernpunt van onze controle 'Schattingen gehanteerd bij de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden' hebben wij vanwege het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, onder meer de oordeelsvorming en schattingen in de waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording, in aanvulling op het voornoemde risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie, management, de risicomanager, de compliance manager, de interne auditfunctie en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de directie, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de risicomanager, de compliance manager en de interne auditfunctie en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in de 'Overeenstemmingsverklaring' in de Algemene toelichting op de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de directie een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de directie besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de directie op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, waarbij wij ons ook hebben gericht op de vraag of de onderneming kan blijven voldoen aan de wettelijke solvabiliteitsvereisten voor een verzekeraar. Hiertoe hebben wij onder andere kennis genomen van de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA). Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormt geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Schattingen gehanteerd bij de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden	
Risico	<p>NV Schade heeft een technische voorziening voor te betalen schaden van € 691 miljoen bruto per 31 december 2023. Hiervan betreft € 583 miljoen voor te betalen schaden (WIA) bruto en € 108 miljoen voor te betalen schaden (WAO). Van de totale technische voorziening voor te betalen schaden (WIA) is € 73 miljoen herverzekerd. De netto technische voorziening voor te betalen schaden bedraagt daarmee € 618 miljoen en 49% van het balanstotaal.</p> <p>NV Schade stelt de technische voorziening voor te betalen schaden vast op basis van grondslagen die zij ook hanteert onder Solvency II (SII): de som van de verdisconteerde verwachte uitkeringen en kosten, rekening houdende met indexatie van de uitkeringen en een risicomarge. De technische voorziening voor te betalen schaden moet toereikend zijn om de ingeschatte verplichtingen te kunnen afwikkelen. Wij verwijzen naar de grondslagen voor de balans inzake 'Technische voorzieningen' en de nadere toelichting op de technische voorzieningen onder noot '(6) Voor te betalen schaden'.</p> <p>Zoals toegelicht onder 'Schattingswijzigingen' in de Algemene toelichting op de jaarrekening, is in 2023 een aantal schattingswijzigingen doorgevoerd die in totaliteit leiden tot een toename van de technische voorziening voor te betalen schade (bruto) van 23 miljoen.</p> <p>Bij de waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden zijn significante inschattingen van management van onzekere toekomstige uitkeringen en kosten noodzakelijk. Belangrijke assumpties zijn een inschatting voor nog niet gemelde schadegevallen (IBNR), inflatie, toekomstige kosten, verwachte doorstroomkansen in de verschillende WIA/WGA stadia, overlevingskansen van verzekerden en de risicomarge. Wij houden hierbij rekening met het risico dat management interne beheersmaatregelen kan doorbreken en met andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving. Wij beschouwen derhalve de schattingen die worden gehanteerd bij de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schade als kernpunt van onze controle.</p>

Schattingen gehanteerd bij de waardering en toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden	
Onze controleaanpak	<p>Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren van de geschiktheid van door NV Schade gehanteerde grondslagen voor de waardering en de toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en RJ605 "Verzekeringsmaatschappijen". Wij hebben verder beoordeeld of de gehanteerde veronderstellingen en methoden voor het bepalen van schattingen passend zijn en consistent zijn toegepast, of, indien sprake is van wijzigingen, deze in de gegeven omstandigheden passend zijn. Wij hebben onze eigen deskundigen ingezet bij de controle van de waardering en de toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden.</p>
	<p>Onze belangrijkste controlewerkzaamheden met betrekking tot de technische voorzieningen bestonden verder uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het evalueren van de opzet en het bestaan en, indien van toepassing, het toetsen van de effectieve werking van interne beheersmaatregelen die door de NV Schade zijn uitgevoerd met betrekking tot de waardering van de technische voorziening; • Het vaststellen van de juistheid en volledigheid van de basisgegevens van de verzekerden en verzekerde aanspraken die door de onderneming zijn gebruikt in de berekening van technische voorziening voor te betalen schade; • De beoordeling van de aanvaardbaarheid van de gehanteerde methoden en assumpties, inclusief de hierin doorgevoerde wijzigingen, voor het inschatten van toekomstige uitkeringen, kosten en de risicomarge ten behoeve van de waardering en de toetsing van de toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden. Wij hebben de assumpties geëvalueerd aan de hand van historische informatie, sectorinformatie en professionele oordeelsvorming. Wij hebben intensief contact gehad met zowel de eerste als de tweede lijn om ook het proces voor de totstandkomingen van de schattingswijzigingen te kunnen controleren; • Het beoordelen van de door de onderneming gehanteerde model voor de berekening van de reële waarde van de toekomstige uitkeringen en kosten voor de bepaling van de technische voorziening voor te betalen schade. Hierbij hebben wij de interne model validatie werkzaamheden geëvalueerd; • Het beoordelen op redelijkheid van de intern opgestelde analyses van de uitkomsten van de technische voorziening en het verloop tussen perioden; • Het kennisnemen van de werkzaamheden en rapportages van de Actuariële Functie. <p>Wij hebben de onderbouwing en impact van de wijzigingen in de assumpties gecontroleerd aan de hand van onderliggende actuariële analyses en vastgesteld dat deze juist in de jaarrekening zijn verwerkt en toegelicht. Ten slotte hebben wij geëvalueerd of de toelichtingen op de technische voorziening voor te betalen schaden voldoen aan de verslaggevingsvereisten.</p>
Belangrijke observaties	<p>Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden concluderen wij dat de gehanteerde methodes en assumpties voor de waardering en de toetsing van de toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden acceptabel zijn en dat de toelichtingen, inclusief die van de schattingswijzigingen, voldoen aan Titel 9 Boek 2 BW.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering op 20 maart 2014 benoemd als accountant van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de onderneming te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie Informatie ter ondersteuning van ons oordeel hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Nadere informatie bestuursleden

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit- en risicocommissie van de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 3 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. S.B. Spiessens RA

Onderstaand is nadere informatie opgenomen over de directieleden en leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen, per de ondertekeningdatum van de jaarrekening. De vermelde nevenfuncties relevant voor de functie bij de vennootschap betreffen functies die duidelijk maken welke belangen de desbetreffende persoon heeft te behartigen.

Directie

drs. E. Ooms AAG (1963)

in functie als directeur sinds: 1 september 2012

relevante nevenfuncties:

- Penningmeester Stichting Verzuimnavigator

drs. H.J. de Heer (1961)

in functie als directeur sinds: 17 december 2020

relevante nevenfuncties:

- Managementtrainer van de IJB Groep
- lid Raad van Commissarissen Turien & Co Holding B.V.
- directeur CoMetec BV

Raad van Commissarissen

J.T van der Weerd (1968)

in functie als commissaris sinds: 14 oktober 2021

relevante nevenfuncties:

- Managing director DiaFO en medebestuurder van Dia Holding BV
- penningmeester Stichting Amarte Fonds
- Penningmeester Stichting FOTODOK

drs. G.M. Haandrikman AAG (1965)

in functie als commissaris sinds: 21 december 2021

relevante nevenfuncties:

- Voorzitter Pensioenfonds voor het Kappersbedrijf
- Lid RvC en lid ARC Monuta Holding inclusief Monuta Verzekeringen NV
- Lid RvC en voorzitter AC NSI NV
- Voorzitter RvC Lemonade NV
- Lid RvT en voorzitter AC Stichting RADAR Inc
- Lid board Stichting for the holding and administration of shares under the RDS employee shareplan
- Technisch voorzitter Audit Commissie Ministerie van Justitie en Veiligheid (advies orgaan)

drs. G.E. van de Kuilen (1964)

in functie als commissaris sinds: 15 september 2016

relevante nevenfuncties:

- Voorzitter RvC De Bos, Onderlinge van 1719
- Lid visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds voor Roeiers in het Rotterdamse Havengebied (SPRH)

- Docent pensioenopleidingen bij Nyenrode - SPO
- Lid RvT BPF Waterbouw
- Visitatiecommissie Pensioenfonds voor Verloskundigen
- Penningmeester Stichting Perseus
- Lid Toezichtraad GroenLinks
- Lid Beleggingsadviescommissie Protestantse Gemeente Zeist

drs. K. Douma (1961)

in functie als commissaris sinds: 17 januari 2020

relevante nevenfuncties:

- Voorzitter NBA
- Lid van de Raad van Toezicht van Oxfam Novib
- Lid Programmaraad Rathenau Instituut
- bestuurslid en penningmeester van de Koning Willem 1 Stichting
- bestuurslid, secretaris en penningmeester van de Stichting voor de Jaarverslaggeving

D.T. Bekius (1961)

in functie als commissaris sinds: 13 oktober 2022

relevante nevenfuncties:

- Lid van de Raad van Commissarissen van Profile International
- Voorzitter RvC Rabobank RvN
- DGA DouweBekius BV
- Lid van de Raad van Commissarissen van Twickelborg B.V.

C. Reiner (1970)

in functie als commissaris sinds: 7 april 2022

relevante nevenfuncties:

- (duo) Voorzitter SBB
- Lid bestuur regieorgaan SIA
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Monumentenwacht Limburg
- Lid bestuur Wij Techniek
- Lid algemeen bestuur VNO-NCW
- Lid bestuur Stichting DiGiGo
- Lid Economic Board Z-Limburg

Begrippenlijst

Hieronder treft u, in de vorm van een op alfabetische volgorde samengestelde begrippenlijst, de in het jaarverslag gehanteerde algemene en specifieke termen, voor zover deze niet in het jaarverslag nader zijn toegelicht.

Aanwezig vermogen

Het aanwezig vermogen bestaat uit het totaal van het weerstandsvermogen en de Statutaire reserve.

Actuariële functie

De doelstellingen van de actuariële functie zijn:

- beoordelen van de betrouwbaarheid en juistheid van de technische voorzieningen, met inbegrip van de gehanteerde methodes, aannames en data;
- adviseren over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en de adequaatheid van herverzekeringsregelingen;
- bijdragen aan een doeltreffend risicomanagementsysteem van NV schade;
- rapporteren aan de directie, de Raad van Commissarissen en de Audit- en Risicocommissie over de uitkomsten van haar werkzaamheden, inclusief aanbevelingen om eventuele tekortkomingen op te lossen.

De actuariële functie zorgt ervoor dat de werkzaamheden worden afgestemd met de andere sleutelfuncties (risicomangement, compliance en internal audit). De actuariële functie werkt waar mogelijk samen met de risk management functie. Met name bij het beoordelen van de ORSA zal samenwerking plaatsvinden.

Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA)

Het hoogste beslisorgaan binnen een vennootschap. Verplichte jaarlijkse vergadering van aandeelhouders, waarop zij met behulp van hun stemrecht een zekere mate van invloed kunnen uitoefenen.

De AVA kan bindende besluiten nemen over kwesties als de vaststelling van de jaarrekening en de décharge aan de directie en raad van commissarissen, de winstbestemming, statutenwijzigingen en dergelijke.

Audit- en Risicocommissie

De Audit- en Risicocommissie richt zich in ieder geval op:

- het voorbereiden van het toezicht op de directie ten aanzien van:
 - de opvolging van de aanbevelingen gedaan door DNB en de AFM;
 - risicobereidheid en risicoprofiel van NV Schade;
 - risicobeheer en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en het toezicht op de werking van gedragscodes;
 - de financiële informatieverzorging van NV Schade;
 - de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de controlerend accountant en van de certificerend actuaaris;
 - de rol van en het functioneren bij NV Schade van de interne audit functie,
 - alsmede van de risicomanager en de compliance officer;
 - de relatie met de controlerend accountant en de certificerend actuaaris,
 - waaronder in het bijzonder hun onafhankelijkheid, de bezoldiging en
 - eventuele niet- controlewerkzaamheden ten behoeve van NV Schade;
 - de financiering van de vennootschap;
 - de toepassingen van informatie- en communicatietechnologie.
- het uitbrengen van advies aan de Raad ten behoeve van de voordracht door de Raad aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) voor de benoeming van de controlerend accountant;
- het voorbereiden van de vergaderingen van de Raad met de directie waarin de jaarrekening, het jaarverslag en de halfjaar- en kwartaalcijfers van NV Schade worden besproken.

Best estimate (beste schatting)

De beste schatting (van de huidige verzekeringsportefeuille) is de wiskundige verwachtingswaarde van de uitgaande kasstromen minus de nog te ontvangen kasstromen. Deze worden geschat met inachtneming van realistische kansstelsels voor de factoren die deze kasstromen kunnen beïnvloeden, waarbij wordt gediscoteerd met de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. Kort gezegd: wat is de beste schatting van wat het nakomen van de verplichtingen in de portefeuille de verzekeraar nog gaat kosten, met inachtneming van naar verwachting nog te ontvangen premies.

Bruto Premiebatens

Gefactureerde premies, exclusief herverzekering, met betrekking tot het boekjaar na aftrek van premiekortingen en afschrijvingen premiedebiteuren.

Compliance functie

Doelstelling van compliance is de compliance risico's waarmee NV schade zich geconfronteerd ziet in kaart te brengen en de directie te adviseren deze zo optimaal mogelijk te beheersen, eventuele schade te voorkomen of te beperken en de reputatie van NV schade te bewaken. Daarnaast speelt compliance een belangrijke rol bij het proces van het vergroten van bewustwording van integriteitsrisico's binnen NV schade.

NV schade verstaat onder compliance risico: de kans op aantasting van de goede reputatie en financiële soliditeit en/of de kans op maatregelen van autoriteiten, als gevolg van:

- I. niet of onvoldoende naleving van relevante wet- en regelgeving, ethische normen en/of afgeleide interne normering, dan wel;
- II. het niet voldoen aan (gerechtvaardigde) verwachtingen van stakeholders zoals verzekeren, verzekeringnemers, toezichthouders, aandeelhouders en de Nederlandse samenleving.

Directie

De groep van bestuurders van een onderneming (vennootschap) die ieder zijn benoemd door de aandeelhouders. De directie is verantwoordelijk voor het bedenken en uitvoeren van de ondernemingsstrategie en voor het contact met de aandeelhouders.

Dividenduitkering

Een dividenduitkering komt ten goede van de aandeelhouders en is een onderdeel van de resultaatbestemming. Of een dividend kan worden uitgekeerd is afhankelijk van de uitgangspunten uit de statuten. Het dividend wordt uitbetaald krachtens het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Gemiddelde Swap Rate

Het 10-jaars punt op EIOPA risk free rate. Deze wordt gebruikt als indicator voor de markttrente, met toevoeging van een ultimate forward rate (UFR).

Internal audit functie

Het doel van de internal audit functie is om overzicht te verkrijgen over de gehele procesgang van de organisatie en vast te stellen in welke mate de risico's door NV schade worden beheerst. Door middel van onder andere objectieve evaluatie van de uitgevoerde werkzaamheden leiden aanbevelingen van de internal auditfunctie tot borging en verbetering van de internal control structuur.

Kapitaaleis

De uit hoofde van (inter)nationale wet- en regelgeving verplichte hoeveelheid kapitaal en de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen die binnen een financiële instelling aanwezig moet zijn als buffer tegen bepaalde risico's, om onverwachte verliezen te kunnen opvangen.

Klantwaardering

Samengesteld cijfer (gemeten in scores van 0 t/m 10) van het gemiddelde oordeel van klanten van NV schade over de dienstverlening.

Klantloyaliteit

NV schade meet de klantloyaliteit door verzekerden te vragen hoe waarschijnlijk het is dat zij hun arbeidsongeschiktheidsverzekering(en) zouden afsluiten bij NV schade indien zij niet automatisch klant zouden zijn van NV schade.

Minimum Capital Requirement (MCR)

Een Solvency II kapitaal eis voor verzekeraars. Het is een absolute minimum eis: het doorbreken daarvan leidt onmiddellijk tot de zwaarst mogelijke maatregelen van de toezichthouder (De Nederlandsche Bank).

Raad van Commissarissen (RvC)

Groep van personen die toezicht houdt op de gang van zaken bij, en adviezen geeft aan de directie van een onderneming. Er zijn wettelijke en statutaire omschrijvingen voor de taak van een RvC; de benoeming van een commissaris is in de statuten van de onderneming geregeld.

De Raad heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in NV schade en staat de directie met raad terzijde. De Raad richt zich bij het vervullen van zijn taak naar het belang van NV schade en maakt daarbij een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de verzekeraar betrokkenen zoals haar klanten, aandeelhouders en medewerkers. De Raad betreft daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Rendement Eigen Vermogen portefeuilles

Betreft het rendement behaald uit de Eigen Vermogen portefeuilles.

NV schade deelt de beleggingsportefeuilles op niveau 1 conceptueel op in een Matchingportefeuille en een Eigen Vermogen portefeuille. Het doel van de Eigen Vermogen portefeuille is het behalen van een absoluut rendement ten opzichte van de verplichtingen.

Rendement Matchingportefeuilles

Betreft het rendement behaald uit de Matchingportefeuilles (WIA en WAO).

NV schade deelt de beleggingsportefeuilles op niveau 1 conceptueel op in een Matchingportefeuille en een Eigen Vermogen portefeuille. Het doel van de Matchingportefeuille is het repliceren van de marktwaardeverandering van de verplichtingen.

Renumeratie- en Werving- & Selectiecommissie

De Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie (de commissie) functioneert onder verantwoordelijkheid van de Raad van Commissarissen en richt zich op selectiecriteria, benoemingsprocedures, en de periodieke beoordeling van de Raad van Commissarissen als collectief en de directie van NV schade. Daarnaast heeft zij als taak voorstellen te doen over het bezoldigingsbeleid van de Raad van Commissarissen en het totale beloningspakket van de directie van NV schade.

Risicomanagement functie

Risicomanagement dient de strategische en (lange termijn-)doelstellingen van de organisatie en is ondersteunend aan de besluitvorming en gericht op het realiseren van de strategische doelstellingen.

De visie die NV schade hanteert op risicomanagement is er op gericht de belangen van de polishouders als ook die van de aandeelhouders veilig te stellen. Hierbij staat het belang van de polishouders centraal. Het behartigen van de belangen van de polishouders is verankerd in de strategie en governance van NV schade.

Dit vertaalt zich in onderstaande doelstellingen van de risicomanagement functie:

- risico's identificeren die de realisatie van de (strategische) doelstellingen bedreigen;
- het samenstellen van afgewogen geheel van beheersmaatregelen;
- het continu monitoren van de risico's; bij het optreden van een risico het zoeken naar de achterliggende oorzaken, het observeren van mogelijke veranderingen daarin en het nemen van de juiste beheersmaatregelen.

Risicomarge

Een verzekeraar dient niet alleen technische voorzieningen aan te houden, maar ook kapitaal als risicodragend vermogen. De verzekeraar, of kapitaalverstrekker, wil vergoed worden voor het jaarlijks beschikbaar stellen van dit risicodragend vermogen. De risicomarge wordt bepaald door jaarlijks de kapitaal eis te vermenigvuldigen met een kapitaalkostenpercentage gedurende de volledige looptijd van de verplichtingen.

De risicomarge wordt berekend volgens de kapitaalkostenmethode (Cost-of-Capital = CoC).

Deze methode berust op het idee dat een verzekeraar (of kapitaalverstrekker) wenst te worden beloond voor het dragen van risico.

Solvabiliteit

Hiermee wordt aangegeven in hoeverre een onderneming -op middellange en de lange termijn- de financiële verplichtingen aan de verstrekkers van vreemd vermogen kan nakomen op grond van de waarde van alle activa.

Solvabiliteitsratio

Verhouding (als percentage) tussen het eigen vermogen van een onderneming en het totale vermogen. Solvency II (richtlijn)

Solvency II is een raamwerk van prudentieel toezicht op verzekeraars. Het betreft Europese regelgeving met betrekking tot kapitaal eisen voor verzekeringsmaatschappijen in de Europese Unie.

Solvency Capital Requirement (SCR)

Een kapitaal eis die is vastgelegd in Solvency II voor verzekeraars. De SCR is het kapitaal dat voor een verzekeraar minimaal vereist is om met tenminste 99,5% zekerheid aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Solvency Capital Requirement ratio (SCR ratio)

Verhouding (als percentage) tussen het vereiste weerstandsvermogen en het aanwezige vermogen, aangevuld met de op SII grondslagen gebaseerde voorziening premiekorting.

Statutaire reserve

De statutaire reserve betreft de in artikel 24 lid 1c van de statuten van NV schade vermelde "winstreserve" die moeten worden aangehouden. Deze reserve is niet uitkeerbaar aan de aandeelhouder. Indien het aanwezig vermogen lager is dan de statutaire reservegrens, wordt er geen statutaire reserve gevormd.

Statutaire reservegrens

NV schade hanteert een prudent premie- en kapitaalbeleid met hierin opgenomen een door het bestuur nagestreefde statutaire reservegrens. Indien het aanwezig vermogen de statutaire reservegrens overstijgt, dan dient het surplus gedoteerd te worden aan de statutaire reserve.

Streefnorm

NV schade hanteert een prudent premie- en kapitaalbeleid met hierin opgenomen een door het bestuur minimaal nagestreefde solvabiliteit (streefnorm). De streefnorm wordt berekend op basis van de Solvency Capital Requirement.

Uitkeringen WAO Hiaat

WAO Hiaat uitkeringen toegekend aan verzekerden of verzekeringsnemers.

Uitkeringen WIA Producten

WIA uitkeringen toegekend aan verzekerden of verzekeringsnemers.

Vereist weerstandsvermogen

Het vereiste weerstandsvermogen is gelijk aan het Solvency Capital Requirement en is de ondergrens van het weerstandsvermogen.

Verzekerden, Werkgevers

Alle werkgevers die een verzekering bij NV Schade hebben afgesloten.

Verzekerden, Werknemers

Alle werknemers (verzekerden) die in dienst zijn van een werkgever die onder de werkingssfeer van de collectieve arbeidsovereenkomst "Aanvullend Invaliditeitspensioen Metaal en Techniek" valt. Met inbegrip van werknemers die op enig moment hun deelneming aan één van de Metaal en Techniek WIA-verzekeringsproducten hebben opgezegd. Tevens met inbegrip van de voormalig werknemers welke krachtens de Metaal en Techniek WAO recht hebben op een uitkering.

Weerstandsvermogen

Het aanwezige weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van het gestort en opgevraagd kapitaal en de Algemene reserve. Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te kunnen meten in welke mate NV schade in staat is nadelige financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder dat de continuïteit in de uitvoering van de taken van de onderneming hierbij in gevaar komt.

N.V. Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken

Statutair gevestigd te Den Haag

Kantooradres

Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK Den Haag
Postbus 30304
2500 GH Den Haag
Telefoon (070) 3 160 808

Vormgeving

O₂ Communicatie

Realisatie

N.V. Schadeverzekering
Metaal en Technische Bedrijfstakken

Wilt u
meer informatie?
**Kijk op onze website
nvschade.nl**

NV Schadeverzekering

Metaal en Technische Bedrijfstakken

Postbus 16862 | 2500 BW Den Haag
t. 0800 - 5104 | w. nvschade.nl | e. info@nvschade-mt.nl
[f facebook.com/nvschade](https://www.facebook.com/nvschade) | [in linkedin.com/company/nvschade](https://www.linkedin.com/company/nvschade)

U kunt ons bellen op werkdagen tussen 8.00 en 17.30 uur.

NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken, K.v.K 27148461 is ingeschreven bij de AFM, registratienummer 12000620.